ԱԶԴԱԿ
ՕՐԱԹԵՐԹ

AZTAG QUOTIDIEN POLITIQUE ET LITTERAIRE أزتاك جريدة يومية سياسية وأدبية - المديرة المسؤولة، إيڤا درويشيان

1500 Լ.Ո. 72ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 25 (19892) ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ, 2 ԱՊՐԻԼ 1998 10 ԷՋ

ՄԻԱՑԵԱԼ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐ Կ'ԸՆԴՈՒՆԻՆ Ռ. ՔՈՉԱՐԵԱՆԻ ՅԱՂԹԱՆԱԿԸ

Միացեալ Նահանգներ երեկ ընդունեցին նախագահ Ռոպէրթ Քոչարեանի յաղթանակը: Արտաքին գործոց նախարարութեան բանբեր Ճէյմս Ռուբին յայտնեց, որ Ուաշինկթընն համաձայնի է ԵԱՀԿի դէտերուն յայտնի տեղեկագիրին, որուն համաձայն, կարգ մը ընտրամարերու մէջ արձանագրուած խախտումները ազդեցութիւն չունին արդիւնքներուն վրայ:

Ան Հայաստանի իշխանութիւններուն կոչ ուղղեց քննութիւն բանալու արձանագրուած խախտումներուն շուրջ: Ճ. Ռուբին շնորհաւորեց Ռ. Քոչարեանը եւ մաղթեց, որ ան կը կարմէ յարմար կառավարութիւնը գործադրելու տնտեսական եւ քաղաքական բարեկարգումներ եւ քաղաքական լուծում գտնելու Լ. Ղարաբաղի տագնապին: «Միացեալ Նահանգներ կը ցանկան սերտ յարաբերութիւններ Հայաստանի հետ», եզրափակեց ան:

ԻՍՐԱՅԷԼ ՈՐՊԵԳՐԵՑ ՄԱԿԻ ԹԻՒ 425 ՈՐՈՇՈՒՄԸ

ՄԱԿի Ապահովութեան Խորհուրդին կողմէ թիւ 425 որոշումին որպեգրումէն քսան տարի ետք Իսրայէլ երէկ ժամանակը յարմար նկատեց՝ այդ որոշումը ընդունելու եւ իր ուժերը Լիբանանի հարաւային չրջանէն հեռացնելու:

Իսրայէլի կառավարութեան ապահովութեան ներքին պահլիճի նախարարներու երէկ միաձայնութեամբ որոչեցին կործադրութեան դնել թիւ 425 որոշումը, որ սակայն նոյն ձեւով չի մեկնաբանուիր իսրայէլացիներուն եւ լիբանանցիներուն կողմէ:

Վարչապետ Պենիամին Նեթանիահու բսաւ, որ ներքին պահլիճին որոչումը կու տայ, որ Իսրայէլ առաջին անգամ ըլլալով պաշտօնապէս կը յայտարարէ, որ լիբանան կը ծրագրէ իր զինուորները հեռացնել Լիբանանէն: Նեթանիահու աւելցուց սակայն, որ իսրայէլեան ուժերուն հեռացումը պայմանաւորուած է Լիբանանի կողմէ տրուելիք ապահովութեան երաշխիքներով: Նեթանիահու կը պահանջէ, որ Լիբանան իր բանակը Հարաւ ուղարկէ եւ կանխարգիլէ Իսրայէլի դէմ գինեալ որեւէ յարձակում: Իսրայէլի վարչապետը չեչտեց, որ իսրայէլեան ուժերուն հեռացումը պիտի չպայմանաւորուի խաղաղութեան համաձայնագիրով մը: Նեթանիահու կոչ ուղղեց Լիբանանի կառավարութեան, որ բանակցութիւններու սկսի Իսրայէլի հետ՝ կործադրութեան դնելու համար թիւ 425 որոշումը:

Խօսելով Սուրիա - Լիբանան կապերուն եւ միացեալ կեցուածքին մասին՝ Նեթանիահու բսաւ, որ Իսրայէլ որեւէ ձեւով չ'ուզեր բախում ունենալ Լիբանանի մէջ Սուրիոյ չահերուն: Դէտեր կ'ըսեն սակայն, որ Սուրիա դժուար թէ ընդունի Իսրայէլի հանդէպ ճնշումը մեղմացնել հարաւային Լիբանանի մէջ, ուր Հրպպալա պայքար կը մղէ իսրայէլեան ներկայութեան դէմ:

Լիբանան եւ Սուրիա կը մերժեն Իսրայէլի նոր նախաձեռնութիւնը եւ կը պահանջեն, որ ՄԱԿի որոչումը առանց որեւէ նախապայմանի կործադրութեան դրուի եւ Իսրայէլ իր զինուորները հեռացնէ գրաւուած չրջանէն: Խորհրդարանի նախագահ Նեպիհ Պըրրի երէկ հակադարձեց իսրայէլեան առաջարկին՝ յայտարարելով, որ նորութիւն մը չկայ անոր մէջ: Պըրրի բսաւ, որ Իսրայէլ փոփոխութեան չ'ենթարկած իր կեցուածքը:

Նեթանիահու, իր կարգին, չեչտեց, որ Իսրայէլ լրջութեամբ կը մօտենայ հարցին եւ այդ ուղղութեամբ դիւանագիտական քայլեր պիտի առնէ բոլոր ճակատներուն վրայ եւ բոլոր կողմերուն հետ, որոնք կրնան նպաստել թիւ 425 որոշումի կործադրութեան: Ան բսաւ սակայն, որ իսրայէլեան ուժերուն հեռացումէն ետք, չրջանին մէջ պիտի երաշխաւորուի նաեւ Իսրայէլի պաշնակիցներուն եւ անոնց ընտանիքներուն կեանքը:

Իսրայէլի պաշտպանութեան փոխնախարար Միվքան Շայիմ յայտնեց, որ Սուրիոյ դէմ միջազգային ճնշումը չարմար ենթահող պատրաստէ իսրայէլեան ուժերը Լիբանանէն հեռացնելու ծրագիրին:

(ՌՈՅՏԵՐ)

ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԻ ՆԱԽԱԳԱՀԻՆ

(Լուսանկարը՝ Պ. ՇԱՌՈՒԿԵԱՆԻ)

Հ. Յ. Դ. Լիբանանի կեդրոնական կոմիտէն ներկայացնող պատուիրակութիւնը, մասնակցութեամբ Կ. Կոմիտէի ներկայացուցիչ րնկ. Տիգրան Քինպաչեանի, քաղաքական հարցերու պատասխանատու րնկ. Յակոբ Բագրատունիի, քարիւղի նախարար րնկ. Շահէ Պարսումեանի եւ հայկական երեսփոխանական պլոքի ներկայացուցիչ րնկ. Սեպուհ Յովնանեանի, երէկ այցելեց խորհրդարանի նախագահ Նեպիհ Պըրրիի:

Քննարկումի առարկայ դարձան Հարաւի կացութիւնը եւ իսրայէլեան վերջին նախաձեռնութիւնները, քաղաքապետական եւ նախագահական ընտրութիւններու կայացման հարցերը, ինչպէս նաեւ քաղաքացիական պահկի օրինագիծը: Այս վերջինին կապակցութեամբ Հ. Յ. Դ. իպատուիրակութեան անդամները յայտնեցին, որ ներկայիս նպատակայարմար չէ այս հարցին արձարծումը:

8

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԿՌՉԸ Ռ. ՔՈՉԱՐԵԱՆԻ
ՀՐԱԺԱՐԻԼ ԿԱՐՕՐ ԿԵՑՈՒԱԾՔՆԵՐԷ

Թուրքիա երէկ Հայաստանի նորընտիր նախագահ Ռոպէրթ Քոչարեանի կոչ ուղղեց՝ հրաժարելու կարծր կեցուածքներէ եւ աչխատելու ի խնդիր Լեռնային Ղարաբաղի տագնապին լուծման:

Արտաքին գործոց նախարարութեան բանբեր Նեճաթի Իւթքան յայտարարեց, որ Թուրքիա կը յուսայ, որ Ռ. Քոչարեան այսուհետեւ կը կպայ նախագահութեան պատասխանատուութիւններուն եւ պրակտիկ քայլեր կ'առնէ:

Թուրքիա թիկունք կը կանգնի ծագումով թուրք ապերիներուն եւ Հայաստանի հետ իր սահմանները փակ կը պահէ:

Ռ. Քոչարեան կ'ուզէ փոխել ընթացքը իսպառութեան բանակցութիւններուն, որոնք կը հովանաւորուին Միացեալ Նահանգներու, Ռուսիոյ եւ Ֆրանսայի կողմէ: Ան կը մերժէ համաձայնութիւն մը, որ Լ. Ղարաբաղը պիտի ձգէ Ազրպէյճանի պերիչխանութեան տակ:

(ՌՈՅՏԵՐ)

30 ԱՊՐԻԼԻՆ, ԵՐԵՒԱՆԻ Մ.Ջ. ՏԵՒ ՕՂՈՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ԵՐԿԻՐՆԵՐՈՒ ԺՈՂՈՎ

30 Ապրիլին Երեւանի մէջ կայանալիք Սեւ Ծովու Տնտեսական Համագործակցութեան անդամ երկիրներու արտաքին գործոց նախարարներուն Ռիշդ Ժողովին նախագահութեան նպատակով այսօր Երեւանի մէջ կը չարունակուի անդամ երկիրներուն արտաքին գործոց նախարարներուն ներկայացուցիչներուն ժողովը, որ սկսած կր երկու

2

ԵԱՀԿի ԵՒ ԵՒՐՈԽՈՐՀՈՒՐԴԻ ԴԷՏԵՐԸ ԿԸ ՀԱՍՏԱՏԵՆ Ռ. ՔՈՉԱՐԵԱՆԻ ՅԱՂԹԱՆԱԿԸ

Հայաստանի Ընտրական Կեդրոնական Յանձնախումբը երէկ յայտարարեց, թէ վարչապետ Ռոպէրթ Քոչարեան յաղթական դուրս եկած է երկուշաբթի օր տեղի ունեցած նախագահական ընտրութեանց երկրորդ փուլէն:

Յանձնախումբին փոխ նախագահը՝ Ռուբէն Մաւուկեան ըսաւ, որ բոլոր ընտրաշրջաններուն մէջ կատարուած քուէահամարին հիմամբ (համրուած է 1,564,582 քուէ), Քոչարեան քուէներուն 59.48 առ հարիւրը ապահոված է, իսկ անոր մրցակիցը՝ Կարէն Դեմիրճեան՝ 40.52 առ հարիւրը: Պաշտօնական վերջնական արդիւնքները կը նախատեսուին այսօր:

Ըստ յանձնախումբին, քուէարկելու իրաւասութիւն ունեցող 2.3 միլիոն քնակիչներուն 68 առ հարիւրը մասնակցած է քուէարկութեան:

Նորընտիր նախագահին քաղթերը՝ Ազգայն Վարդանեան յայտարարեց. «Յաղթեցիլիք եւ մեծ համեմատութեամբ յաղթեցիլիք»:

Կ. Դեմիրճեանի ընտրարշաւի պատասխանատու Արմէն Խաչատրեան ընտրութիւնները քննադատեց՝ ըսելով, որ անոնք ապօրինի են: «Այս ընտրութիւնները ոչ ազատ, ոչ արդար էին», յայտնեց ան՝ թուելով շարք մը օրինախախտումներ:

ԼՈՒՐՋ ՕՐԻՆԱԶԱՆՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ՉԵՆ ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԱԾ

Միւս կողմէ, Եւրոպայի մէջ Ապահովութեան եւ Համագործակցութեան Կազմակերպութիւնը երէկ տեղեկագիր մը մէջ յայտնեց, որ ընտրութեանց ընթացքին խախտումներ արձանագրուած են, սակայն անոնք արդիւնքներուն վրայ ազդելու չափ լուրջ չեն եղած:

ԵԱՀԿի դէտերու տեղեկագիրին համաձայն, «ընդհանուր առմամբ, այս ընտրութիւնները քայլ մը դէպի ժողովրդավարութիւն կը ներկայացնեն, բաղդատած 1996ի տագնապալի ընտրութիւններուն»:

Տեղեկագիրը ըսաւ, որ ընտրաշրջաններու մեծ համեմատութեան պարագային, քուէարկութիւնը նաւադարտ մթնոլորտի մէջ եւ նամաձայն օրէնքի տեղի ունեցած է:

Սակայն նաեւ յայտնեց անիկա, կային օրինազանցութիւններ, որոնք յաւելեալ քննութեանց կը կարօտին: Տեղեկագիրը նչեց, որ ընտրական կեդրոններուն մէջ մեծ էր թիւը անոնց, որոնք իրաւասութիւն չունեին նոյն գտնուելու, մինչ որ կրնայ քուէարկողները կաշկանդած ըլլալ:

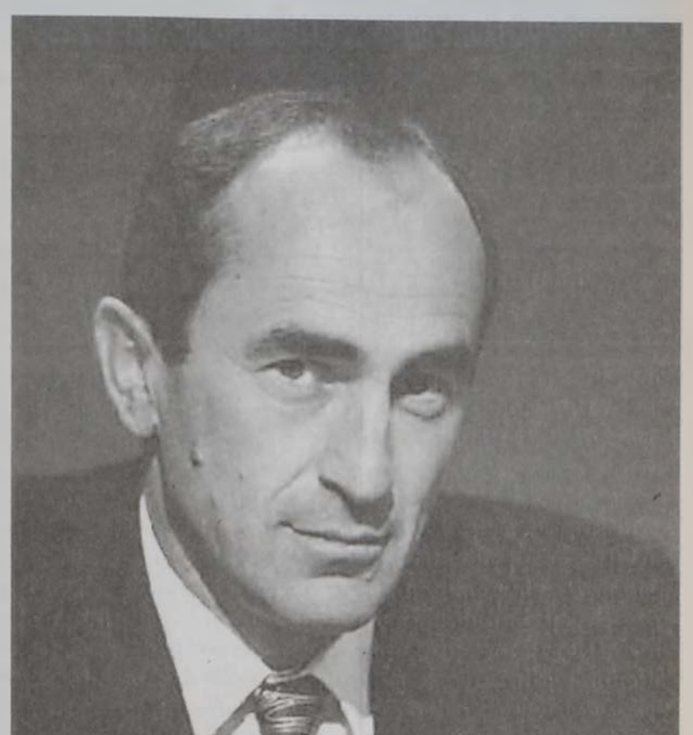
Միւս կողմէ, ընտրութեանց առաջին փուլին քուէարկողներու եւ ընտրապայքար տանողներու կողմէ արտայայտուած գանգատներու մեծ համեմատութիւնը առանց քննութեան նկատի չէ առնուած, ըստ տեղեկագիրին:

ՏԵՂԵԿԱԳԻՐԻՆ ՄԱՆՐԱՄԱՍՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Առաջին հերթին կ'ըսուի, թէ ընտրական տեղամասերու մեծամասնութեան մէջ քուէարկութիւնները կատարուած են իրաւազ պայմաններու մէջ եւ ըստ օրէնքի: Սակայն առկայ են խախտումներ: Որոշ պարագաներու կան բաւական ապացոյցներ քրէական գործ յարուցելու համար: Այսուհանդերձ անոնք բաւարար չեն ընտրութիւններու օրինականութիւնը հարցականի տակ առնելու համար:

Ապա տեղեկագիրին մէջ կը նշուին հետեւեալ կէտերը.-

ա.- *Քուէարկութեան եւ քուէներու հաշուումի ար-*

Հայաստանի նախագահ Ռոպէրթ Քոչարեան

դիւնքին: Երեւանի որոշ տեղամասերուն մէջ ատորագրութիւններու եւ քուէաթերթիկներու թիւերը իրարու անհամապատասխան էին եւ որոշ պարագաներու կային կեղծ ատորագրութիւններ:

բ.- *Քիմնարկութիւններու քուէարկութիւն:* Բ. փուլի նախօրեակին պաշտպանութեան նախարարութիւնը յայտարարած էր, որ շարժական քուէատուփերուն թիւը 13էն 2ի պիտի իջեցուի: Անիկա կարեւոր քայլ մըն էր

10

ԱՐԱՄ Ա.Ի ՇՆՈՐՀԱՒՈՐԱԿԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐԸ՝ Ռ. ՔՈՉԱՐԵԱՆԻ

Արամ Ա. կաթողիկոս Մեծի Տանն Կիլիկիոյ հետեւեալ շնորհաւորական հեռագիրը յղեց Հայաստանի նորընտիր նախագահ Ռոպէրթ Քոչարեանի.

Նորին վեհափառութիւն
Տիար Ռոպէրթ Քոչարեան
Նախագահ Հայաստանի Հանրապետութեան
Երեւան.

Մեծապարգ տիար Քոչարեան,

Մեծի Տանն Կիլիկիոյ կաթողիկոսութեան Անթիլիասի մայրավանքէն ուրախութեամբ կ'ողջունենք մեր ընտրութիւնը, իբրեւ նախագահ Հայաստանի Հանրապետութեան եւ այս ուրախ առիթով ջերմօրէն կը շնորհաւորենք մեզ:

Հայաստանի ղեկը կը ստանձնէք այնպիսի ժամանակ մը, երբ մեր սիրելի հայրենիքը կը դիմագրաւէ լուրջ դժուարութիւններ: Արդարեւ, Արցախի հարցին արդար լուծումը, հայրենաբնակ մեր ժողովուրդին տնտեսական կեանքի բարելաւումը, հանրապետութեան հերթին վարչամեքենային վերակազմակերպումը, Հայաստան - Սփիւռք առողջ ու կազմակերպ գործակցութեան հաստատումը, հերթին միհանրակականութեան ամրապնդումը եւ այլ հրատապ հարցեր վստահաբար առաջնահերթ տեղ պիտի գրաւեն մեր առաքելութեան մէջ:

Հետեւաբար մեր պատմութեան այս դժուարին հանգրուանին, նման պատասխանատուութեան մը ստանձնումը մեծ քաջութիւն է: Ու դուք այս իրաւամտութեամբ ու գիտակցութեամբ մեր նախագահական երդումը պիտի կատարէք ամբողջական նուիրումով ծառայելու մեր ազգին ու հայրենիքին գերագոյն շահերուն:

Չեզի կը վստահեցնենք, սիրելի պրն. նախագահ, որ Մեծի Տանն Կիլիկիոյ կաթողիկոսութիւնը իր բեմակալ առաջնորդներով, ազգային իշխանութիւններով ու ժողովուրդով ձեզի հետ է եւ անվերապահօրէն գօրավիգ՝ ձեր հայրենակերտ ու ազգաշէն գործունէութեան:

Կ'աղօթենք առ բարձրեալ Աստուած, որ ձեզի պարգեւէ առողջութիւն, իմաստութիւն եւ կորով, որպէսզի կարենաք արդիւնաւորութեամբ կատարել ազգին կողմէ ձեզի վստահուած այս մեծ առաքելութիւնը:

Թող Աստուած պահէ ու պահպանէ մեր սիրելի հայրենիքը:

Հայրապետական օրհնութեամբ եւ սիրոյ ջերմ ողջոյնիս.

Աղօթարար՝
ԱՐԱՄ Ա. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ
ՄԵԾԻ ՏԱՆՆ ԿԻԼԻԿԻՈՅ

ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆ (PLAN MedNet)
ԻՆՔՆԱՇԱՐԺԻ ԵՒ ԳՈՐԾԱՏՈՒՆԵՐՈՒ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

- Յարմարագոյն գիներ
- Լաւագոյն պայմաններ
- Վճարման դիւրութիւններ

EXPRESS
INSURANCE COMPANY
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.

ՕԳՏՈՒԵՑԷՔ PLAN MedNeth
ՆՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԷՆ

Մանրամասնութեանց համար դիմել՝
01-250999 թիւին, Ext. 104:
Տորա , Սանթըր Տտրեան, 2րդ յարկ

Հ.Յ.Դ. Կ. ԿՈՄԻՏԷԻ ՀԵՌԱԳԻՐԸ

Հայաստանի Հանրապետութեան Մարտ 30ի նախագահական ընտրութիւններուն վարչապետ Ռոպէրթ Քոչարեանի յաջողութեան առիթով, Հ.Յ.Դ. Լիբանանի Կեդրոնական Կոմիտէն երեկ յղեց շնորհաւորական հետեւեալ հեռագիրը.

Նորին վեհափառութիւն
Հայաստանի Հանրապետութեան
նախագահ Ռոպէրթ Քոչարեան
Երեւան
Հայաստան

Վեհափառ պարոն նախագահ,

Ձեր արդար եւ տպաւորիչ յաղթանակը, որ իրականացաւ շնորհիւ հայ ժողովուրդի ակգային եւ քաղաքացիական գիտակցութեան վարթօնքին, մեծ ոգեւորութեամբ ընդունուեցաւ ընդհանրապէս լիբանանահայութեան եւ յատկապէս Հ.Յ.Դաշնակցութեան Լիբանանի ամբողջ կազմակերպութեան կողմէ:

Յանուն Հ.Յ.Դ. Լիբանանի Կեդրոնական Կոմիտէին, ուրախութեամբ կը շնորհաւորենք ձեր ընտրութիւնը եւ ձեզի կը յայտնենք, որ միշտ գօրավիգ պիտի կանգնինք՝ ակգային միասնութեան վերահաստատումի, Արցախի հարցին արդար լուծումի, Հայաստանի հայութեան տնտեսական եւ ընկերային իրավիճակի բարելաւումի եւ ընդհանրապէս հայրենիքի հզօրացումի ձեր ակգանուէր աշխատանքին:

Յարգանօք՝
Հ.Յ.Դ. ԼԻԲԱՆԱՆԻ
ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ԿՈՄԻՏԷ

ՌԻԱՏԷՆ ԴԱՄԱՍԿՈՍ ԱՆՅՆԵԼՈՎ

Ռ. ՀԱՐԻՐԻ ԸՆԴՈՒՆՈՒԵՑԱԻ ՆԱԽԱԳԱՀ Հ. ԱՍԱՏԻ ԿՈՂՄԷ

Սուրիոյ Նախագահ Հաֆէզ Ասատ երէկ ընդունեց վարչապետ Ռաֆիք Հարիրին: Նախագահի բաները ժրպտրան Քուրիէ ըսաւ, որ քննարկուած են շրջանային իրավիճակն ու անոր առնչութեամբ արարական եւ մէջազգային կողմերու հետ հաղորդակցութեանց արդիւնքները: Ան նաեւ ըսաւ, որ խորհրդակցութիւնները նաեւ կեդրոնացած են թշնամիներու խուսանաւումներուն դիմաց արարական կեցուածքի ամրապնդման ճիգերուն վրայ:

Վարչապետ Հարիրի Ռիատէն Դամասկոս ժամանած էր նախանցեալ գիշեր եւ տեսակցած Սուրիոյ փոխ Նախագահ Ապտէլ Հալիմ Խաddամի, խորհրդարանի Նախագահ Ապտէլ Քատէր Քատտուրայի, վարչապետ Մահմուտ Զուհպիի եւ արտաքին գործոց նախարար Ֆարուք Շարէհի հետ:

Երէկ առաւօտ Հարիրի երկրորդ հանդիպումը ունեցած էր Խաddամի հետ, ներկայութեամբ Լիբանանի եւ Սուրիոյ տեղեկատուութեան նախարարներ Պասէմ Սապրէի եւ Մոհամմէտ Սալմանի: Լաւատեղեակ աղբիւրներ յայտնեցին, որ խօսուած են տեղեկատուութեան հարցերուն, շրջանային վիճակին եւ թիւ 425 որոշումին վերաբերեալ իսրայէլեան առաջարկներուն մասին:

Դամասկոսի մէջ Հարիրի վերահաստատեց, որ Լիբանան որեւէ ատենէ աւելի այսօր կառչած է բանակցութիւններու լիբանանեան եւ սուրիական առանցքներու զուգրնթացութեան եւ երկու երկիրներ միասնարար ու անընդհատ խորհրդակցութեամբ եւ համակարգումով կը հետապնդեն ապգային նոյն նպատակները:

«Լիբանան չուզեր Իսրայէլի նկատմամբ ապահովական կամ ոչ ապահովական յանձնառութիւններու տակ մտնել, իսկ թիւ 425 որոշումին գործադրութիւնը պէտք է բլայ առանց նախապայմաններու եւ առանց բանակցութիւններու», ըսաւ Հարիրի վստահեցնելով, որ Լիբանանի ժողովուրդը պիտակից է իրեն ու շրջանին ուղղուած մարտահրաւէրներուն նկատմամբ եւ կարողութիւնը ունի ձախողութեան մատնելու Իսրայէլի ստեղծած դժուարութիւնները:

ԹՈՒՐՔԵԻՍՐԱՅԷԼԵԱՆ ԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ՝ ՇՐՋԱՆԱՅԻՆ ՍՊԱՌՆԱԼԻՔ

ԿԸՍԷ Ք. ԽԱՐԱՋԻ

Իրանի արտաքին գործոց նախարար Քամալ Խարազի Լիբանան իր այցելութիւնը եզրափակեց երեկ այցելելով Կաւկայի նախատակներու յուշակոթողը: Ան դատապարտեց Իսրայէլի անմարդկային արարքները:

Նախքան իր մեկնումը, Պէյրութի օդակայանին մէջ Խարազի արտաքին գործոց նախարար Ժարես Պուէյզի հետ տուաւ մամլոյ միացեալ ասուլիսը: Ան յայտարարեց, թէ իր այցելութիւնը շատ օգտակար կը նկատէ մաղթելով, որ կ'ամրապնդուին լիբանանեան-իրանեան տնտեսական յարաբերութիւնները:

Իրանի արտաքին գործոց նախարարը նաեւ ըսաւ, որ Իրանի նկատմամբ Ուաշինկթընի քաղաքականութիւնը չէ փոխուած եւ կը մնայ թշնամական:

«Մեր յարաբերութիւնները Լիբանանի պետութեան հետ են: Իսկ ինչ կը վերաբերի Իսրայէլի հետացումէն ետք Հըզպոլլայի եւ դիմադրութեան դերին, ապա անիկա լիբանանեան ներքին հարց մըն է», վերահաստատեց ան եւ գգուշացուց Թուրքիա - Իսրայէլ գինակցութեան ստեղծած շրջանային սպառնալիքէն:

Իր կարգին, նախարար Պուէյզ վերահաստատեց, թէ Իսրայէլին առաջարկները կը նետապնդեն իմաստազրկել թիւ 425 որոշումը եւ ոչ թէ գործադրել զայն: «Հ. Լ. Բանակի հարցն ալ ներքին հարց մըն է, որ կը վերաբերի միայն Լիբանանի», ըսաւ ան, մերժելով այս ուղղութեամբ օտար ու յատկապէս իսրայէլեան պայմանները:

ՈՍԿԵՐԻՉՆԵՐՈՒ ՍԵՆՏԻՔԱՆ ԿԸ ԴԱՏԱՊԱՐՏԷ

Քանի մը օր առաջ ոճրագործներ Հավմիէի մէջ ժորժ Ժրմանոսի ոսկեղէններու վաճառատան պաշտօնեան սպաննած ու գողցած էին մեծ քանակութեամբ գոհարեղէն:

Ոսկերիչներու եւ ադամանդաշարներու սենտիքայի խորհուրդը երէկ գումարեց ժողով մը, ապա հաղորդագրութեամբ դատապարտեց ոճիրը եւ կոչ ուղղեց հանրապետեան, խորհրդարանի եւ նախարարաց խորհուրդի նախագահներուն, արդարութեան եւ ներքին գործոց նախարարներուն ամէն ճիգ թափելու քաղաքացիներուն, «յատկապէս ոճրագործներու գլխաւոր վոհ ոսկերիչներու ապահովութեան համար»:

Սենտիքան նաեւ որոշեց դատ բանալ վերոյիշեալ արարքի անծանօթ հեղինակներուն դէմ:

ԾԱՂԿԱԶԱՐԴԸ «ԹՌՉՆՈՑ ԲՈՅՆ»Ի ՄԷՋ

Այսու կը յայտնենք Փիպէյլի եւ շրջակայքի բարեպաշտ ժողովուրդին ու «Թռչնոց Բոյն»ը սիրող բոլոր հայորդիներուն, թէ Կիրակի, 5 Ապրիլ 1998ին, Ծաղկազարդի տօնին առիթով, «Թռչնոց Բոյն»ի Ս. Գայիանէ եկեղեցւոյ մէջ սուրբ պատարագ պիտի մատուցուի առաւօտեան ժամը 9:30ին:

Ս պատարագը պիտի մատուցանէ եւ ապա պիտի քարոզէ

ՏԻՐԱՅՐ ԵՊՍ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

- Մանուկներու թափօրը պիտի շրջի շրջափակիմէջ:
- Կը հրաւիրենք «Թռչնոց Բոյն»ի սաներուն ծնողները, հարազատները եւ բարեպաշտ բոլոր հայորդիները, որպէսզի ներկայ ըլլան այդ հոգեպարար արարողութեան եւ հայորդական օրուան սուրբ խորհուրդով:

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ «ԹՌՉՆՈՑ ԲՈՅՆ»Ի

ՄԻՋԻՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՄԷՋ՝ ԱՍԲՈՂՋԱԿԱՆ ԽԱՂԱՂՈՒԹԻՒՆ

ԿԼԷ ՊԱՀԱՆՋԷ Է. ՀԸՐԱՒՈՒԻ

Նախագահ Էլիաս Հրաուի երէկ Ապու Տապիի մէջ հանդիպում մը ունեցաւ Արարական Միացեալ Էմիրութեանց մէջ արարական երկիրներու դեսպաններուն հետ:

Հանդիպումին ընթացքին Հրաուի հաւաստեց, թէ հակառակ իսրայէլեան

ՊՈՒԷՅՋ ՀՌՈՄ ՈՒՂՂՈՒԵՑԱԻ

Արտաքին գործոց նախարար Ֆարկս Պուէյզ երէկ մեկնեցաւ Հռոմ, ուր տեսակցութիւններ պիտի ունենայ Յովհաննէս Պօղոս Բ. պապին ու Վատիկանի բարձրաստիճան պաշտօնատարներուն, ինչպէս նաեւ Իտալիոյ նախագահին, վարչապետին ու արտաքին գործոց նախարարին հետ:

Մեկնելէ առաջ Պուէյզ յայտարարեց, որ Վատիկանի մէջ իր խորհրդակցութիւնները պիտի կեդրոնանան շրջանի եւ հարաւային Լիբանանի վիճակներուն, ինչպէս նաեւ իսրայէլեան առաջարկներուն ու իսլամ - քրիստոնեայ տիալոգին վրայ:

Պուէյզ նաեւ ըսաւ, որ Վատիկան վերջերս նախաձեռնած է արարական երկիրներուն հետ իր յարաբերութեանց ամրապնդումին: «Այս հարցին մասին ալ պիտի խօսուի», նշեց ան:

Իսկ Իտալիոյ պեկավարութեան հետ իր խորհրդակցութիւններուն մասին Պուէյզ ըսաւ, որ մեծ տեղ պիտի տրուի Եւրոպա - Միջերկրական երկիրներու գործակցութեան ծրագիրին ու երկկողմանի քաղաքական եւ տնտեսական յարաբերութիւններուն:

ԼԻԲԱՆԱՆ ՈՒՆԻ ԲԱՒԱՐԱՐ ՊԵՆՋԻՆ

ԿԸՍԷ Շ. ՊԱՐՍՈՒՄԵԱՆ

Քարիւղի Նախարար Շահէ Պարսումեան երէկ հաւաստեց, որ ամէն ճիգ պիտի թափէ որպէսզի պենգինի տագնապ մը չպատահի: «Սովորաբար տագնապները կը պատահին, երբ պենգինի պահեստները բաւարար չեն, բայց ունինք բաւարար պենգին եւ հարցը անոր գինն է», ըսաւ ան:

Նախարարը յիշեցուց, որ կառավարութիւնը որոշած էր պենգինի միջազգային գիներու անկումով հանդերձ անփոփոխ պահել տեղական գիները՝ տարբերութիւնը յատկացնելով պետական գանձարկղին: «Իսկ հիմա, որ միջազգային գիները նորէն բարձրացան, պէտք է սպասել վարչապետ Ռ. Հարիրիի վերադարձին, տեսնելու թէ գիներու այդ տարբերութեան յոյսին տակ 300է 400 լ. ոսկի պիտի աւելցուի սակին վրայ, թէ ոչ», նշեց ան:

Նախարար Շ. Պարսումեան ըսաւ, որ քարիւղի նախարարութիւնը պատրաստ է վերստանձնելու պենգինի ներածումը, սակայն այս ուղղութեամբ որոշում կրնայ տալ միայն կառավարութիւնը:

ՅԱՍԱՔԱՀԱՆՈՒՄԻ ԻՍՐԱՅԷԼԵԱՆ ՓՈՐՁԵՐ

Իսրայէլեան մարտանաւերը նախանցեալ գիշեր ուժգնակոծեցին Հարաւի ծովեզերեայ շրջանները եւ իսրայէլեան ջոկատ մը փորձեց մակոյկներով ցամաքահանում կատարել Քրայյէհի մօտ:

Մարտանաւերը ռմբակոծեցին Ռաս ըլ Այնի եւ Մանսուրիի միջեւ տարածուող շրջանները: Դիմադրութիւնը յայտարարեց, որ նոյն գիշերը ձախողութեան մատնած է ցամաքահանումի փորձ մը Սուրի Հարաւը գտնուող Քրայյէհ ծովափին մօտ: Յաւելեալ մանրամասնութիւններ չհաղորդուեցան:

Միւս կողմէ, իսրայէլեան հրետանին երէկ ռմբակոծեց Սրժոտ, Ռիհան, Հուժէյր, Լուայզկ եւ Ռաֆիհ շրջանները ու վերին Նապաթիէի բնակարանային թաղամասերը: Իսկ դիմադրութիւնը յարձակումներ կատարեց Սալաայի, Քասիրի եւ Սրժոտի դիրքերուն վրայ:

ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆ «ԱԶԴԱԿ»Ի ԽՄԲԱԳՐԱՏՈՒՆ

Երէկ «Ազդակ»ի խմբագրատունը այցելեցին Կիլիկիոյ կաթողիկոսութեան կազմակերպած ուխտագնացութեան եւ «Կիլիկիա» թանգարան - մատենադարանի բացման հանդիսութեան համար Անթիլիաս ժամանած Ս. Էջմիածնի մայր աթոռն ու Հայաստանի Հանրապետութիւնը ներկայացնող պատուիրակութեան անդամները՝ կրօնական հարցերու պետական խորհուրդի նախագահ Լեւոն Սուքեան, ւսիմեաց թեմի առաջնորդ Աբրահամ եպս. Մկրտչեան եւ Արտակ աբգ. Տիգրանեան:

ՍԱՀԱՉԴ

Համազգայինի Պէյրութի «Կոմիտաս» մանկաճիւղի վարչութիւնը կը գուժէ իր վաստակաւոր անդամուհիին

ԱՍՏՂԻԿ ՊԱՂՏԱՍԱՐԵԱՆԻ

մահը, որ պատահեցաւ Երեքշաբթի, 31 Մարտ 1998. յետ կարճատեւ հիւանդութեան:

ՍԱՀԱՉԴ

ԼՕՒի Պէյրութի «Մեղրի» մանկաճիւղի վարչութիւնը կը գուժէ հիմնադիր եւ վաստակաւոր իր անդամուհիին

ԱՍՏՂԻԿ ՊԱՂՏԱՍԱՐԵԱՆԻ

մահը, որ պատահեցաւ Երեքշաբթի, 31 Մարտ 1998. յետ կարճատեւ հիւանդութեան:

ԼԻԲԱՆԱՆԵԱՆ ՄԱՄՈՒԼ

ԽԱՐԱԶԻԻ ԼԻԲԱՆԱՆ ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆԸ ԱՆԿԻՒՆԱԴԱՐՁ՝ ԵՐԿՈՒ ԵՐԿԻՐՆԵՐՈՒ ՅԱՐԱԲԵՐՈՒԹԵԱՆ ՄԷՋ

Լիբանանեան դիւանագիտական աղբիւրներ յայտնեցին, որ Իրանի արտաքին գործոց նախարար Քամալ Խարազիի Լիբանան այցելութիւնը անկիւնադարձ մըն է երկու երկիրներու յարաբերութեան մէջ: Անոնք կարեւորութեամբ նշեցին Խարազիի կատարած պաշտօնական խորհրդակցութիւնները Լիբանանի արտաքին գործոց նախարար Ֆարկս Պուէյզի հետ Պուսթրոս պալատին մէջ:

Պաշտօնական խորհրդակցութիւններուն մասնակցող դիւանագիտական աղբիւրներ չեչտեցին կարեւորութիւնը Իրանի կողմէ հաստատուած իրանեա-լիբանանեան յարաբերութիւններուն, որոնք յառաջիկայ հանգրուանին պիտի հաստատուին աւելի ամուր ենթահողի վրայ: Աղբիւրները դիտել տուին, որ Իրանեան կողմը ընդգծած է Սուրիա, Լիբանան եւ Իրան երկկողմանի թէ եռակողմանի յարաբերութիւններու սերտացման անհրաժեշտութիւնը դիմագրաւելու համար իսրայէլեան գրգուութիւնները:

Ըստ աղբիւրներուն, իրանեան կողմը յայտարարած է, թէ Մատրիտի խաղաղութեան գործընթացը իրականութեան մէջ իսրայէլեան ծածկոյթ էր, եւ այդ պատճառով մերժուած էր Իրանի կողմէ: Ան նաեւ յայտնած է, թէ Իսրայէլ խաղաղութեան այս գործողութիւնը կը գտնուի վերջնական փակուղիի մէջ:

Խորհրդակցութիւններու ընթացքին Իրանի արտաքին գործոց նախարարը անհրաժեշտ նկատած է լիբանանեան ընդդիմադրութեան ամրապնդումը՝ պնդելով, որ անիկա միակ երաշխիքն է Հարաւէն իսրայէլեան ուժերու հեռացումին: Իրանեան կողմը նաեւ յայտարարած է, թէ ինք գօրավիգ կը կանգնի թիւ 425 որոշումի առանց պայմանի գործադրութեան:

Խորհրդակցութեան նիւթ դարձած է նաեւ Թուրքիա - Իսրայէլ գինուորական գործակցութեան հարցը: Իրանեան կողմը յայտնած է, թէ այս գործակցութիւնը կը սպառնայ շրջանին եւ կրնայ առիթ բլլալ նոր ճնշումի միջոց Լիբանանի, Սուրիոյ եւ Իրանի վրայ:

Իսկ ինչ կը վերաբերի լիբանանեան կողմին, նախարար Պուէյզ մանրամասնութեամբ կատարած է արժեւորումը խաղաղութեան գործընթացին, ինչպէս նաեւ անդրադարձած թիւ 425 որոշումը խանգարող իսրայէլեան փորձերուն:

ՄԱՅԱՆ ԱՊՈՒ ՓԱՏԷԼ

(*«ՏԻԱՐ»* ԷՆ)

ՆՈՐ ԱՆՁՆԱԹՈՒՂԹԵՐՈՒ ԴԻՄՈՒՄՆԵՐ

Ներքին գործոց նախարարութեան անձնաթուղթերու վարչութիւնը քաղաքացիներուն կոչ ուղղեց ներկայացնելու նոր անձնաթուղթ ստանալու դիմումները:

Վարչութիւնը թուականներ ճշդեց իւրաքանչիւր մականունի սկզբնատառին համեմատ եւ գգուշացուց, որ ճշդուած պայմանաժամէն ուշ դիմողները պիտի ստիպուին սպասել դիմումներու ամբողջացումին երկրորդ առիթի համար:

Դիմումներու ներկայացման ժամանակամիջոցին պետական գործողութիւններու ընթացքին եւ անցարգելներու վրայ դժուարութիւններու պիտի հանդիպին այն քաղաքացիները, որոնք դիմում չեն ներկայացուցած, որովհետեւ նկատի պիտի առնուին միայն նոր անձնաթուղթերը:

Պէտք է նշել, որ ատոնց տրուած այբբենական կարգի ժամանակացոյցը կը վերաբերի այն քաղաքացիներուն, որոնք իրենց գրանցուած շրջանին մէջ չեն ապրիր, եւ չեն ուզեր հոն ներկայացնել իրենց դիմումը:

Դիմումները կը կատարուին 2 հանգրուանով.

ա. Ընտանեկան լիարժէք քայտ եւ մկկական լուսանկար (3.5 x 4.5 սմ., գունաւոր) յանձնել թաղապետին: Այս հանգրուանին դիմումին տիրոջ ներկայութիւնը անհրաժեշտ չէ:

բ. Քանի մը չաբաթ ետք, թաղապետը կը տեղեկացնէ, թէ ենթական ուր պէտք է անձամբ ներկայանայ՝ մատնահետքերու եւ անձնաթուղթի ստանձման համար:

Իրենց արձանագրութեան վայրերէն հեռու բնակող քաղաքացիներուն դիւրութեան համար ստեղծուած են դիմումի ներկայացնելու հետեւեալ կեդրոնները.

Ռամլէթ Պայտայի ոստիկանական վաշտի կեդրոնատեղի (Իւնեսքօ). Արեւմտեան Պէյրութի բնակիչներուն համար:

Մոնամէտ Նաասէր զօրանոց (Ժեննրաուի հիւանդանոցին կից). Արեւելեան Պէյրութի բնակիչներուն համար:

Ժընէյտէի հին գաւառապետարանը Պէյրութի հիւսիսային արուարձանի. Քեսրուանի եւ Ժիպէյլի բնակիչներուն համար:

Երբեմնի հակիչ ոստիկաններու Պաապտայի զօրամասի կեդրոնատեղին (Քամիլ Շամուն մայրուղի). Պէյրութի Հարաւային արուարձանի. Այէյի եւ Շուֆի գաւառներու բնակիչներուն համար:

Հիւսիսի հաճախգապետարան (Թրիփոլի) հաճախգի բնակիչներուն համար:

Հարաւի հաճախգապետարան (Սայտա) հաճախգի բնակիչներուն համար:

Ոստիկանութեան Նապաթիէի կեդրոնատեղին Նապաթիէ հաճախգի բնակիչներուն համար:

Պեքաայի Զահլէի հաճախգապետարանը Պեքաայի բնակիչներուն համար:

Ըստ արաբերէնի տառերուն, ճշդուած է հետեւեալ ժամանակացոյցը.-

«Շին» եւ «սատ» տառերուն 1 Ապրիլ 1998էն մինչեւ 30 Ապրիլ 1998:

«Տատ» «թաե» եւ «զաե» տառերուն 1 Մայիս 1998էն մինչեւ 31 Մայիս 1998:

«Այն» տառին 1 Յունիս 1998էն մինչեւ 30 Յունիս 1998:

«Ղայն» «ֆէ» եւ «գաֆ» տառերուն 1 Յուլիս 1998էն մինչեւ 31 Յուլիս 1998:

«Քաֆ» եւ «լամ» տառերուն 1 Օգոստոս 1998էն 31 Օգոստոս 1998:

«Միմ» տառին 1 Սեպտեմբեր 1998էն 30 Սեպտեմբեր 1998:

«Նուն», «հէ», «ուաու» եւ «եէ» տառերուն 1 Հոկտեմբեր 1998 էն 30 Հոկտեմբեր 1998:

ՍԵՒ ՕՈՎՈՒ ...

Օրակարգ իվրայեն կարճ ժամանակամիջոցի մէջ առեւտուրի եւ գարգացման սեւ ծովեան դրամատան գործունէութեան սկսման եւ համագործակցութեան մարմինի իրաւասութիւններուն առնչուող հարցեր:

Հաղորդուեցաւ, որ վերջնական համաձայնութիւն գոյացած է ՄՄՏՀի ուխտին բանաձեւման շուրջ: Անիկա պիտի ստորագրուի յառաջիկայ Յունիսին ՄՄՏՀի վեհաժողովի ընթացքին:

CHOOSY RESTAURANT

ԱՐԻՒ ՍԵՆԹԸՐ

Հեռ. 257469 - 70

03- 278260

ՕՐՈՒԱՆ ՃԱՇԸ

•ՄԼՈՒԽԻԷ

ՀԱԻՈՎ ԵՒ ՄԻՍՈՎ

ԲԺԻՇԿԻՆ ՍԻՒՆԱԿԸ

ՈՍԿՐԱՓՏՈՒՄԸ ԵՒ ՏԱՐԵՑՆԵՐԸ...

Ոսկրափտում մարդոց անձերու մօտ մտահոգութիւն եւ մղձաւանջ դարձած է ողջոյնի ակարացումի, բազկի, սրաանօթային ներանգութիւններու եւ կարուածի կողքին...

Գլխաւոր պատճառը ոսկրափտումին՝ ոսկորի կարուիլն է, որ վիճակագրութիւններ կու գան հաստատելու, իւ 90 տարեկանի հասած ձերերու մօտ, տղամարդոց 17, իսկ կիներու 30 տոկոսը ոսկորի կարուածէ ունեցած են:

Ոսկորներու կառոյցի ակարացումը, ոսկրափտումը եւ անակնկալ տանիլ-իյնալու յառաջակիութիւնը պատճառներն են:

Տէ. կենսաքիմիոյ պրակտոր, մանուշակ գոց շրջապատի մէջ արգելափակուած կեանքը՝ զրկուած արեւու ճառագայթներէ, պատճառ կը դառնայ, որ մարմինը չկարենայ Տէ. կենսաներէ պատրաստել եւ օգտագործել:

Շարաթական երկու կամ երեք անգամ արեւու լոգանքը, բանաստղային վայրկեան աներեւոյթաբար բարարար է Տէ. կենսաներէն զարգացման՝ ապրեսականքը անձերու համար: Իսկ երբ մարդ ունեցողները պէտք է մի՛ մտնեն երկար մնան արեւուն տակ:

Ոսկրափտումը, մանաւանդ արարար տարեց անձերու մօտ, բնիսներապէս նեռանման է Տէ. կենսաներէն պակասին: Ուստի, երբ բժիշկը առաջ ոսկորներու ախտագտումը, անհրաժեշտ է ձեռնարկել բնական ուժերու աշխատանքին կառարելու համար: Ոսկորներու ախտագտման պատճառներէն կրնան զլալ՝ ներքին գեղձերը, Տէ. կենսաներէն փոփոխութիւնները, ընդհանուր կամ այլ գեղերու գործածութիւնը, (ստէրոիտներու պարմանումի բնագրին), ծխամորտութիւնը, սրճոյն չափազանցուած գործածութիւնը, կիրճի անբաւարար հայթայթումը եւ այլն...:

Զգուշացնենք զգուշ պէտք է ըլլան գլխապաղյա ունեցող անձերը: Անոնք պէտք է նիզ բաժին, որ չգիրնան եւ ճարպային կուտակումին ներքին չտառնան, որովհետեւ մորքի ատկի կուտակուած ուժերով նարդը կրնայ արեւու ճառագայթներուն ներքոփանցելու մորքին ներս:

Նիւտ զգուշ պէտք է ըլլան տարեց անձեր, որոնք կրնան տառապին որոշ հիւանդութիւններէ, ինչպէս՝ չդա-մկանային խանգարումներէ, յօդացաւէ, սրտի անկանոն բաբախումներէ, արեան գերնիշումէ կամ ոսկրի կենսաքիմիական ներքին ներքոփանցելու մորքին ներս:

Նիւտ զգուշ պէտք է ըլլան տարեց անձեր, որոնք կրնան տառապին որոշ հիւանդութիւններէ, ինչպէս՝ չդա-մկանային խանգարումներէ, յօդացաւէ, սրտի անկանոն բաբախումներէ, արեան գերնիշումէ կամ ոսկրի կենսաքիմիական ներքին ներքոփանցելու մորքին ներս:

Ոսկրափտումը կրնայ սկսիլ տարիքէն անկախ, եւ առաջացած է, որ անձերու մօտ ոսկրափտումի ընթացքը, երբեմն առաջացած է, որկրի շարունակելի եղբ տարեկան եւ կրնայ ունենալ կենսաքիմիական ներքին ներքոփանցելու մորքին ներս:

Իրրեւ եզրակացութիւն, տարեց անձերու կրնայ ներքոփանցելու մորքին ներս: Ուստի արդիւնքը՝ մորքի կոտրուածքներէ, տէ. կենսաներէն ներքոփանցելու մորքին ներս:

Տէ. կենսաներէն ներքոփանցելու մորքին ներս:

ՍՏԵՓԱՆ ՋԱՔԱՐ ՄԿՐԵԱՆ

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱԻ ԼՈՅՍ ՏԵՍԱԻ

ԴՐՕՇԱԿ

ՊԱՇՏՕՆԱԹԵՐԹ ՀԱՅ ՅԵՂԱՓՈԽԱԿԱՆ ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ

29ՐԴ (62ՐԴ) ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 4 (1523), 26 ՓԵՏՐՈՒԱՐ - 11 ՄԱՐՏ 1998

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

■ՈՐՊԷՍԶԻ ՀԱՍՏԱՏՈՒԻ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԻՆ ԻՇԽԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

ԳԱՂՆԱԿՑԱԿԱՆ ԲԵՄ

■«ՀԱՆԳՐՈՒԱՆ ՄԸ ՓԱԿԵԼՈՒ ԵՒ ՆՈՐԻՆ ՍԵՒԵՌԵԼՈՒ ՊԱՀՆ Է ԱՅՍՕՐ» (Հ. Յ. Դ. Բիւրոյի ներկայացուցիչ ընկ. Բեհիճ Թոնիդեանի խօսքը)

■Հ. Յ. Դ.Ն՝ ԱԶԳԱՅԻՆ ՄՏԱԾՈՂՈՒԹԵԱՆ ՄԻԱՆԱՆԱՑՄԱՆ Սերգէյ Աթաբէկեան

ՆԵՐԱԶԳԱՅԻՆ ՀԱՅԵԱՑՔ

■ՆՈՐԸՆՏԻՐ ՆԱԽԱԳԱՀԻ ԱՌԱՋՆԱՀԵՐԹ ՀՈԳՍԵՐԸ Ռոլանդ Աւոյեան

■ՅԱՂԹԱՀԱՐԵՆՔ ԱՆՎԱՏԱՀՈՒԹԻՒՆԸ, ԽՈՒՍԱՓԵՆՔ ԱԻԵԼՈՐԴ ԽԱՆԳԱՒԱՔՈՒԹԻՒՆԻՑ Գրիգոր Գրիգորեան

■Ո՞ՐՆ Է ԻՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ Ռուբէն Ալիգալադեան

■ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ ՄՏԱՀՈԳԻՋ Է Կորիւն Յովհաննիսեան

ՊԱՏՄԱՓԻԼԻՍՓԱՅԱԿԱՆ

■ԵՐՈՒԱՆԴ ՓՐԱՆԳԵԱՆ Ռ. Սարիպեան

ՂՕՄԱԵԱԿ ԱՐՑԱԽԵԱՆ ՇԱԲԺՈՒՄԸ

■ԻՆՔՆՈՐՈՇՄԱՆ ԻՐԱԻՈ՞ՆՔ, ՊԷ ՆՈՒԻՐԱԲԵՐՈՒՄ Յովհաննէս Զաքիկեան

■ՊԱՐԱԲԱՂԵԱՆ ՀԱԿԱՄԱՐՏՈՒԹԻՒՆԸ ՊԱՏՄԱԼԱՓԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԻՐԱՒԱԿԱՆ ՏԵՍԱՆԿԻՒՆՆԵՐԻՑ (Բ.) Ա. Ս. Մանասեան

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՀԱՅԵԱՑՔ

■«ԵՒՐԱՍԻԱԿԱՆ ՄԻՋԱՆՑՔ» ՆԱԽԱԳԻՇԸ Սամուէլ Էսայեան

■ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՇՈՒՐՋ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱԶԱՏԱՄԱՐՏԻՒ ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

ՁԷՅԹՈՒՆԻ ԱՊՍՏԱՄԲՈՒԹԵԱՆ ՄԱՍԻՆ

Հայկական ապատամարտի պատմութեան մէջ առանձնայատուկ տեղ կ՚գրաւէ մարտնարդն Զէյթունի 1895-1896 թուին ապստամբութիւնը: Զէյթունի հերոսամարտը նոր ապրակ ու ոգեկոչութիւն հաղորդեց արեւմտահայութեան ապգային-ապատագրական մաքառումներին: Ըմբոստ Զէյթունի պատերով ու պատգամներով տասնամեակներ շարունակ լիցքաւորուեց ու պատիարակուեց ե՛ւ արեւմտահայ, ե՛ւ արեւելահայ երիտասարդութիւնը: Պատահական չէ այն բեւեռուն ուշադրութիւնը, որ այդ ապստամբութեան տեղի ու դերի, գնահատման եւ իմաստաւորման հարցերուն կը դարձնեն մեր գրողներն ու հայ հասարակական-քաղաքագիտական միտքը: Հայ պատմարաններից չատերն են գրադուել Զէյթունի ապստամբութեան բազմագան հիմնահարցերի ուսումնասիրութեամբ, որոնց թուում անուանի պատմարաններ Մ. Ներսիսեանը, Զ. Կիրակոսեանը, Ս. Պօղոսեանը, Մ. Քոչարը, Ն. Սարգսեանը, Ա. Համբարեանը, Ռ. Յովհաննիսեանը:

Սփիւռքում նոյնպէս ստեղծուել է Զէյթունի ապրստամբութեան խնդիրներին առնչուող գգալի պատմագիտական եւ յուշագրային գրականութիւն:

Զէյթունի 1895-96 թթ. ապստամբութեան բազմարնոյթ հիմնահարցերի նորովի, թարմ եւ ամրողջական ուսումնասիրութեամբ հանդէս է եկել հայրենի պատմարան, Երեւանի Պետական համալսարանի հայոց պատմութեան ամպիոնի դասախոս Լեւոն Մկրտչեանը, ընթերցողին գրասեղանին դնելով «Զէյթունի ապստամբութիւնը 1895-1896 թուին» ուշագրաւ աշխատութիւնը:

Ներածականում նա նշում է, որ դեռեւս 19րդ դարի վերջին եւ 20րդ դարի սկզբին Բ. Դուռն հովանաւորութեամբ ձեւաւորուեց տեսակէտ, ըստ որի հայ ապատագրական չարժումը ոչ մի իրական հիմք չունէր արեւմտահայութեան շրջանում, քանի որ վերջիններս ապրում էին երջանկութեան եւ բարօրութեան մէջ: Այն իրր թէ «արտահանուած» էր թուրքիա ռուսահայերի, անգլօ-հայկական կոմիտէի, հայ կուսակցութիւնների կողմից: Ներկայումս այս թէկր պաշտօնապէս ընդունուել է թուրքական պատմագրութեան կողմից եւ կիրառուում է այդ հարցով գրադուող գրեթէ բոլոր թուրք հեղինակների կողմից: Լ. Մկրտչեանը ընդգրծում է, որ թուրքական կեղծարար պատմագրութիւնը այդ մեթոտը յատկապէս կիրառում է Զէյթունի իրադարձութիւնների նկատմամբ: Զէյթունի ապստամբութիւնն ու պետութիւնների միջնորդութեամբ կնքուած համաձայնագիրը թուրքերը համարում են հայերի «պատճանութեան» վառ ապացոյցներից մէկը:

Լ. Մկրտչեանը իր աշխատութեան մէջ օգտագործել է հսկայածաւալ պատմական գրականութիւն, այդ թուում եւրոպական դիւանագիտական ժողովածուներում եւ Ռուսստանի արտաքին գործերի արխիւում պահպանուած փաստաթղթերը, ժամանակի հայ պարբերական մամուլը, ապստամբութեան դեկավարների մասնակիցների յուշագրութիւնները, 1890ական թուին արեւելեան ձգնաժամի վերաբերեալ ստար պատմարանների ուսումնասիրութիւնները, խորհրդահայ պատմարանների երկերը:

Աշխատութիւնը բազկացած է երեք բաժիններից: Առաջին գլխում հեղինակը մանրակրկիտ, ամենայն հետեւողականութեամբ հետագօտում է օսմանեան կայսրութեան ներքին եւ արտաքին քաղաքական իրավիճակը 1895 թուին ամրանն ու աշնանը, բացայայտում այն իրական պրպատճառները, որոնք յանգեցրին Զէյթունցիների հերոսական ընդվզմանը: Անչափ բնորոշ ու պատմականօրէն ճչմարիտ է հեղինակի այն դիտարկումը, որ սուլթանական կառավարութիւնը իր հայաջինջ քաղաքականութեամբ արեւմտահայութիւնը չէր թոդել ոչ մի այլընտրանքի հնարաւորութիւն: Հայ ժողովրդին մնում էր կամ կնքին դիմել ու ապստամբել, կամ պանդպտ բնաջնջման ենթարկուել: Այս առիթով մէջբերուած է Գարիբալդիի կինակիցներից մէկի՝ Ամիլկար Ջիպրիանիի հայ ժողովրդին ուղղուած նամակից հետեւեալ տողը: «Լիովին բնաջնջումի պատապարտուած ժողովուրդ մը իր յուսահատ դիւցազնութեան մէջ պէտք է դնէ միայն յոյսը... Ամէն պատերազմ, որ կը տանի ապատութեան, արդար է եւ օրինաւոր»:

Իրաւացի է Լ. Մկրտչեանի այն չեշտադրումը, որ հայութիւնը ջարդելու, որպէս ապգ վերացնելու համար թուրքերին հարկաւոր էր ամէնից առաջ հարուածել այդ ժողովրդի պարաւոր ապատապրական կենտրոններին՝ Սասունին, Վանին, Զէյթունին: Սուլթան Համիտի համար առաջնահերթ նշանակութիւն ունէր կործանել հարստահարուած ժողովուրդների միջնարերդ Զէյթուն: Զգտելով Զէյթուն պատարկել իր քաջասիրտ բնակիչներից, Բ. Դուռն արդէն 1880ական թուականներից սկսում է կիրառել բնակերային-տրնտեսական, քաղաքական ճնշումների սերտօրէն միահիւսուած մի ամրողջական համակարգ: Արդէն 1895 թուի ամրանը Զէյթունում պրութիւններ ծայրայեղ յարուում էին: Կառավարութիւնների մի քերում չրջակայքի աւագակախմբերին հայկական գիւղերի բնակչութեան թալանն ու կոտորածները կազմակերպելու նպատակով:

Աշխատութեան հետագօտում ամրողջական լուսաբանուում է յեղնականների ապստամբութեան սկիզբն ու ընթացքը, ուժերի եւ դիրքերի պատաւորութիւնը, կոմմերի ուժային յարարերութիւնը, ապրստամբների դեկավարութեան վճռական, հաստատակամ գործողութիւնները: Յատկապէս ընդգրծուում է խիպախ առաջնորդ Ադասու ունեցած դերը ապստամբութեան ողջ ընթացքում:

Լ. Մկրտչեանի աշխատութիւնում յստակ ուրագծուում է այն թեզը, որ ապստամբութիւնը համաժողովրդական բնոյթ ունէր, ինքնապաշտպանական կռիւների մէջ բնդգրկուեց Զէյթունի ողջ բնակչութիւնը: Ըստ հեղինակի, գէյթունցիների համար ապստամբութեան անհրաժեշտութեան եռթակայական կարեւորագոյն գործօնը հանդիսացան Մասունի 1894 թ. ողբերգութիւնն ու դրան յաջորդած համատարած ջարդերի լուրերը: Զէյթունի հայութեան մեծագոյն դժգոհութեան պատճառներից էր եւ այն հանգամանքը, որ Հալէպի վիլայէթը ներառուած էր մայիսեան բարենորոգումներում նչուած չրջանների մէջ:

Երրորդ «Եւրոպական տէրութիւնների միջամտութիւնը Զէյթունի ապստամբութիւնը 1895-1896 թթ.» աշխատութիւնը ոչ միայն չատ կարեւոր պատմագիտական ուսումնասիրութիւն է, այլեւ խիստ հրատապ ու արդիական հայ քաղաքական մտքի գարգացման այսօրուայ եւ վաղուայ րնթացքի համար:

ԱՐՄԷՆ ԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆ
(Պատմական գիտութիւնների թեկնածու)

ԴԱՄԱՍԿՈՍԻ «ՔՆԱՐ»Ը ՊԷՅՐՈՒԹԻ ՄԷՋ

«Քնար» երգչախումբը

Ապրիլի 29 Մարտ 1998ին, կէսօրէ հաճ ժամը 6ին, Հ.Ա.Մ.Ի «Արարատեան» սրահին մէջ Պէյրութի «Տաւնիկ» երգչախումբը (դեկավար՝ Էմի Թորիկեան) երրորդ անգամ ըլլալով Դամասկոսի Հ.Ա.Մ.Ի «Վեռար» երգչախումբը, հովանաւորութեամբ նոյ կարդիկ Պէյրութի թեմին պատրիարքական փոխանորդ Մանուէլ եպս. Պարագեանի, կազմակերպութեամբ Հ.Ա.Մ.Ի երիտասարդական (Ազգ.Փիլ.) եւ հանրագանութեամբ ամբ եւ տիկին Յովհաննէս Յարանեանի:

«Վեռար» երգչախումբը մօտ Բառասնամեայ ստեղծագործական-համերգային կենսագրութիւն ունի: Հիմնուած է 1960ին, Անդրանիկ վրդ. Գասնեանի ջանիերով: Այնուհետեւ իրրեւ խմբավարներ ունեցած է Պօղոս Ապահեան, Ալբերտ, Սարգիս եւ Շահէ Քէշիշեանները: Իսկ 1990ին իրրեւ խմբավար Հայաստանէն հրաւիրուած է Վիրաբ Ալբրտնեան (որդին՝ երգի-պարի համադրի նիմնադիր Թաթուլ Ալբրտնեանի), որ յաջողած է երգին ու երաժշտութեան «երկիրին» տակ համախմբել շուրջ Բառասուն երիտասարդ-երիտասարդուհիներ ու տնոնց փոխանցել երգը ճանչնալու եւ սիրելու ոգին ու արուեստը, միաժամանակ համերգներ տալով Դամասկոսի, Հարաճիոյ եւ Քեասպի մէջ: Վիրահանութեան այս համերգը «Վեռար»ի անդրանիկ ելոյթն է Սուրիոյ մէջ:

Սիրակի օրուան համերգին, որ սկսաւ տակի մէկ ժամ ուշացումով, «Վեռար» ներկայացուց երկու բաժնով յայտագիր մը, որ ի՛րկրկրկր հայրենի ժամանակակից երգիչներուն եւ բանաստեղծներուն հետ մէկտեղ երգեր, որոնց մէջ յատրերատար տակի լիարժէք նիչերի էդկար Յովհաննիսեանի «Մայր Հայաստան», Նամիատոյի «Անձրեւ նկաւ», Ռոպէրթ Պետրոսեանի «Իմ գոկոյ Պատկեր», Խաչատուր Աբովեանի եղեռնի գոհերուն նուիրուած «Տաղեր պանդխտութեան, սիրոյ ու հաւատքի» օրատրիայէն երկու հատուած, Ռուբէն Ալբրտնեանի մշակումներէն «Սիրեմ եմ ապրի երեսի», «Նամանչուշ» եւ Աշոտ Սարհանի «Ես իմ անուշ Հայաստանի» երգերը: Հետաքրքրական եղաւ

Ջ. Ք.

9

ԽԱՂԱՂՈՒԹԵԱՆ ԵՐԱՇԽԻՔ

Մեր ժողովրդի, մեր ապգի, մեր հայրենիքի բարոյական կերպարի դէմ ամենախոյտատակ սպրանքներից էր Հայաստանի առաջին նախագահի վերջին խօսքը՝ հրաժարականից առաջ:

«Պարտութիւն կրեց խաղաղութեան... կուսակցութիւնը»: Մենք տեսանք, թէ ինչպէս համաշխարհային հակաարցախեան ուժերը յոխորտացին անմիջապէս, թէ Հայաստանում իշխանութեան են գալիս կոչտ քաղաքականութեան ու ագմատենչ ուժեր: Այդպէս կարող էր յայտարարել միայն նա, ով իսկապէս ոչ մի կապ չի ունեցել մեր բանակի կայացման, նրա յաղթանակների հետ, եւ նրա համար թանկ չէ մեր նահատակների սուրբ յիչատակը: Այդպէս կարող էր խօսել ապագգային մարդը, սակայն ոչ՝ նախագահը: Առաւել եւս, ոչ գերագոյն գլխաւոր հրամանատարը:

Մենք մի ժողովուրդ ենք, որ հագարամեակներ չարունակ օտար բանակների մարաջախտներ, ծովակալներ, գօրավարներ տուինք, ինքներս չունենալով բանակ, մենք աչխարհին արքաներ տուինք, ինքներս կորցրած լինելով մեր թագաւորութիւնը, ուրեմն եւ միասնականութիւնը: Իսկ այսօր մենք մեր բանակն ունենք՝ գօրահրամանատարներով, ու հպարտ ենք դրանով:

Այստեղ կ՚ուզենայի ճչդել մի կարեւոր հանգամանք: Կարծում եմ, նորութիւն չէ, պատերագմի, ագմատենչ հռձիգի կեցուածք կարող է ունենալ այն մարդը, որ չգիտի ինչ բան է պատերագմը: Իսկ պատերագմն արիւն է, իւրայինի կորուստ, աւեր, մահ, գրկանքներ: Եւ նա, ով տեսել է այս ամէնը, աւելին, կրել է իր վրայ կենաց ու մահու նժարի ողջ ծանրութիւնը, մի թէ հասկանալի չէ, որ հէնց նա է գտելու խաղաղութեան ապահովումը, քան՝ պատերագմական գործողութիւնների նոր խթանումը:

Այս դէպքում մի թէ պարզ չէ, որ կայուն, մարտունակ, հզօր բանակ ունենալն է խաղաղութեան միակ երաչխիքը: Եւ այս հարցում կսկիծը սրտումդ պահած, առաջ նայենք, թէ ինչ ենք թողնելու մեր յետնորդներին: Միասին յիչենք «Պաքինակի Ռադիո»ի թերթում մօտ անցեալում տպուած երկու հրապարակում, որի հեղինակն էր Անդրկովկասի մուսուլմանների հոգեւոր առաջնորդ Շէյխ Ուլ Իսլամ Այլահչիւքիւր Փաչագատէն: Առաջինում նա դիմում էր մեզ՝ հայերիս, «բաւէ չահագործէք մեր ժողովրդի համբերութիւնը, հետեւանքներն անխուսափելի կը լինեն»: Դա 1988ին էր: Իսկ 1992ին նա արդէն դիմում է իր եւ աչխարհի ժողովուրդներին «Հայերը պատերագմի դաչտում կոտրում են մեզ, մեր կանանց ու երեխաներին: Կանգնեցրէք այդ բարբարոսներին եւ գգուչացէք հայերից»: Ինձ համար խիստ կարեւոր է այս «գգուչացէք», որովհետեւ նրանք էլ վերջապէս հասկացան, որ հայերն այլեւս «հաւի ճտերի ու ոչխարների նման մորթուղներ չեն», որ իրենց պատիւը նաեւ գէնքով պաչտպանել գիտեն:

Եթէ չկայանար մեր բանակը, եթէ մեր բագուկը դէմ չտպնէր անարդ թչնամուն, դժուար թէ մեզանից գգուչանայու կոչ արուէր:

ՎԱՉԷ ՍԱՐՈՒԽԱՆԵԱՆ
(«Ղարաբաղ» կոմիտէի առաջին նախագահ)

(Հատուած)

ԸՆՏՐԱԿԱՆ ԱՄՓՈՓ ՀԱՄԱՁՆԱՊԱՏԿԵՐ

ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԸՆԹԱՑԱՆ ԲՆԱԿԱՆ

ԵՐԵՒԱՆԻ ԹԻՒ 6/35 ԸՆՏՐԱՏԵՂԱՄԱՍ

Կարէն Դեմիրճեանի վստահուած անձ Կարէն Սիրունեան եւ Ռոպէրթ Քոչարեանի վստահուած անձ Ռուբէն Կարախանեան նչեցին, թէ ընտրութիւնները ընթացած են բնական, խախտումներ կամ որեւէ այլ միջադէպ չէ պատահած:

Երեւանի թիւ 6/35 տեղամասի մէջ արձանագրուած են երկու բողոք, որոնք սակայն չեն վերաբերիր յանձնախումբի գործունէութեան, այլ ընտրական օրէնքին:

Այսպէս, յեղուարան, գիտութիւններու doկտոր Սեդա Էյոյեան իր բողոքը յայտնած է, թէ իր 70ամեայ մայրիկ ֆիզիքապէս ի վիճակի չէ տեղամասը գալ եւ քուէարկել, բայց կ'ուզէ մասնակցիլ ընտրութիւններուն: Ան հարց կրած է, թէ ինչո՞ւ կարելիութիւն չկայ, որ իր մայրիկը քուէարկէ տան մէջ: Յանձնախումբին նախապահ եւ միւս անդամները տիկին Էյոյեանին մանրամասնօրէն բացատրած են, որ իր ցանկութիւնը կը հակասէ օրէնքին պահանջներուն:

Երկրորդ բողոքը, թերեւս, վերջին տարիներու օրէնսդրական ցաւոտ հարցերէն մէկն է: Նաթաչա Ղազարեան կը բնակի Կորիւնի 23 հասցէի վրայ գրանուող հանրակացարանին մէջ (ուր կ'ապրի 11 ընտանիք): Ն Ղազարեան 10 տարի է, որ Պաքուի յայտնի դէպքերուն պատճառով պաղթական է: Ան չատ ապրուած է, որ բազմաթիւ գրկանքներ կրելէ ետք, այժմ գրկուած չէր նաեւ իրենց կամքն արտայայտելու իրաւունքին:

«Եթէ յանկարծ կարանտինային ժամանակ մեր որեւիցէ մէկը հիւանդանայ, ինչպէ՞ս պիտի երթայ հիւանդանոց, ինչպէ՞ս պիտի կանչենք շտապ օգնութիւնը, ինչպէ՞ս պիտի գնանք դեղատուն, ինչպէ՞ս պիտի գնենք հացը, ինչպէ՞ս պիտի ապրինք», կ'ըսէ Նաթաչա Ղազարեան:

Ղազարեան կը պնդէ, որ ինքը ունի ընտանեկան կապեր Երեւանի մէջ, ունի իր ընտանիքը, որ կ'ապրի Երեւանի մէջ, ունի իր աշխատանքը, որ կը կատարէ Երեւանի մէջ, ունի իր ընկերները, որոնք Երեւանի մէջ են, ունի իր հիւանդանոցը, որ Երեւանի մէջ է, ունի իր կենտրոնական մասում: Տպաւորութիւնները նոյնն էին: Մարգային յանձնախմբի անդամ, Ա.ԺՄ ներկայացուցիչ Եուրա Յովհաննիսեանի տպաւորութիւնն էլ էին նոյնը: Աշտարակի թիւ 1/4, 1/6, 1/8 տեղամասերից: Եուրա Յովհաննիսեանը մատնանշեց մէկ թերութիւն՝ քուէաթերթիկները ընդհանուր առմամբ թափանցիկ են եւ չրջուած վիճակում էլ երեւում է, թէ ում օգտին է քուէարկուած:

ՏԵՂԱՄԱՍԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԹՆՈԼՈՐՏ. ՏՐԱՄԱԴՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԹԻՒԵՐ

Աշտարակի թիւ 1-2 տեղամասային յանձնախմբի նախագահ Վահան Մովսիսեանը յայտնեց, որ ժամը 15.30ի դրութեամբ 1910 ընտրողներից մօտ 700ը արդէն քուէարկել են, ընտրութիւնները անցնում են արդար:

Նոյնն ասաց նաեւ Ռ. Քոչարեանի վստահուած անձ Կ. Շահագիսեանը: Կարէն Դեմիրճեանի վստահուած անձ Արուսեակ Ղամբարեանը նչեց, թէ Մարտի 16ի համեմատ, ոգեւորուածութիւն չկայ, «միայն չհակադրուած կողմն է գալիս»: Բացի այս չհիմնաւորուած եւ ընդհանրական գնահատականից, Ա. Ղամբարեանը յայտնեց, որ ընտրացուցակում եղել է մի 17 տարեկան տղայի անուն, որի քուէարկելու փորձը կանխուել է:

Աշտարակի թիւ 1/1 տեղամասում փոքր-ինչ ադմրկոտ էր (ժամը 16ի մօտակայքում): Դա էլ կարելի է բացատրել երեխաների հետ ընտրութեան եկածների ներկայութեամբ: Տեղամասից դուրս գալով՝ երկու տարեց կին փորձում էին երկու օրիորդների համոզել, որ քուէարկեն Կ. Դեմիրճեանի օգտին: Բայց տարեց կանանցից մէկը մեզ տեսնելով՝ ասաց, թէ՝ «հենա, լիքը թիկնոցաւորներ են լցուել ու քարոզում են...»:

Ներսում, աւա՛ղ, թիկնոցաւորներ չկային: Այսինքն, ո՛չ, երկու հոգի կային, բայց... մէկը յանձնախմբի անդամ էր, միւսը՝ վստահուած անձ (երկուսն էլ՝ կին):

Թիւ 1-1 (Աշտարակի) տեղամասային յանձնախմբի նախագահ Սուսաննա Բադդասարեանն ասաց, որ այդ պահին 2600 ընտրողից մօտ 800ն արդէն քուէարկել են: Նա նչեց, որ յարուցածութիւնը մեծ է ընտրութեան մասնակիցների տրամադրութիւնների աւելացմամբ. «Կարծես թէ, ամանց հրահանգաւորուած է այնպէս անեն, որ տպաւորութիւն ստեղծուի, թէ ընտրութիւններ սխալ ընթացքով են անցնում, այնինչ բնական է: Մէկ-երկու թերութիւններ եղել են, բայց ուղղել ենք, իսկ այդ թերութիւնները էլ չչչուած յարուցածութեան արդիւնք են»:

... Եղանք նաեւ էջմիածնի թիւ, թիւ 2/9, 2/5 տեղամասերում, համապատասխանաբար, ժամը 16.25 եւ 16.40: Յանձնախմբերի նախագահներ պրն. Զոհրաբեանի եւ Սիմոնեանի խոսքերով, ինչպէս եւ երկու թեկնածուների վստահուած անձանց հաւաստիացումներով, իրավիճակը բնական էր, մասնակցութիւնը՝ միջին, խախտումներ՝ 0:

Իրօք, այնքան հանդարտ էր, որ ակամայ խախտումներուն կանխութիւն էր առաջանում, որպէսզի գոնէ կրեյու «տաք նիւթ» լինի:

Ա. ՅԱԿՈԲԵԱՆ

ՃԱՆՉՆԱՆՔ ՊԱՏՄԱԿԱՆ ԱՐՑԱԽԸ ԻՐ ՍԱՀՄԱՆՆԵՐՈՎ

ԱՐՑԱԽԵՒՄ ՊԱՏՄԱԿԱՆ ՍԱՀՄԱՆՆԵՐԸ ՉՈՐՐՈՐԴ ԴԱՐՈՒՑ ՄԻՆՉ ՀԻՄԱ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԲՆՈՒԹԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Արցախեան ազատագրական շարժման 10րդ տարեդարձի առթիւ կարեւոր է անդրադառնալ, թէ անցեալից՝ չորրորդ դարուց սկսած մինչ հիմա, իր ունեցած փոփոխական սահմաններով հանդերձ, Արցախը պահպանել է իր ազգային հայկական դիմագիծը եւ ինքնարտայքը:

Կարեւոր է շեշտել, որ ոչ հայկական պատմական արխիւների եւ ուսումնասիրութիւնների մէջ անգամ երբեւէ գոյութիւն չէ ունեցել ազգակցեանական թագաւորութիւն կամ իշխանութիւն: Նոյնպարսկական պատմութեան, երանելի անմահական եռահեղեղի եւ հարաւային մասում: Ռուս-պարսկական պատերազմի պատճառով եւ Թուրքմենչայի պայմանագրով, ազգակցեանական եռահեղեղի հիւսիսային մասը, որին կցուած՝ Ղարաբաղը եւ արեւելեան Հայաստանը, վրաստանը, մի խօսքով՝ Կովկասը ամբողջութեամբ ռուսական կայսրութեան անբաժան մասն են կազմում:

Հայերէնով՝ Ադրպէյճան, պարսկերէնով՝ Ադրպէյճան, անցեալում Ատրպատականի անուններով է կոչուել այդ եռահեղեղը: Ժողովրդը՝ խաչնարածներից կազմուած՝ խառնուելով տեղական բոլոր կամ վրանաբնակ բնիկների եւ շատ հաւանական բնակիմքորեան եւ ենթակիմքեանական արշաւանքների միացորդացի հետ, ունեցել է երբեմն լեզուի նմանող բարբառ եւ կրօնական ընդհանուր համայնք, ինչպէս՝ պարսիկ ժողովրդի մեծամասնութիւնը, պատկանում են խառն կրօնի շիա հատուածին: Թուրքերը պատկանում են սունիի հատուածին:

Գարնան շարունակ, կրօնական տարբեր ազանդների պատճառով, բուրթերը եւ ափերինները, տուն ելնելիս՝ բարձրերը, եղել են իշնումներ: Յանկարծակի, առաջին համաշխարհային պատերազմի ընթացքին, ցարական կայսրութեան խորհրդարանից դուրս, պարսկական բարձրակարգ Ատրպատականը առաջին անգամ պատմութեան մէջ պատկանում է Ադրպէյճանին եւ 1918ին դառնում է Ադրպէյճանի հանրապետութիւն, որին թուրքիան դրկում է զօրքեր եւ մեծ ժողովրդի դաշնակից բրիտանական կայսրութիւնը, Ղարաբաղին եւ Զանգեզուրին հանձնելու պահանջով՝ հայատեաց Խոսրով Բէկ Սուլթանովին: Վերոյիշեալ մէջբերումները կարեւոր են այն ենթատեքստով, որ դարեր ընթացքին Հայաստանը երբեւէ խնդիր չէ ունեցած Ատրպատականի բարբառական գեղերն ետ, բացի այն որ հայ-բարբառական եռահեղեղը պարբերաբար մեծ ազդակ է ունեցել ռուսական, եւրոպական պետութիւնների եւ բնիկ հայութեան շարունակական՝ բուրքիան եւ իրենց փոխադարձական ծրագիրների գործադրութեան առնչութեամբ, որ ներկայումս եւս շարունակում է:

ԱՂԲԻՒՐՆԵՐ

Հետեւեալ աղբիւրները են օգտագործել ներկայացնելու համար «Արցախ»ի պատմական սահմանները. Հայաստանի Սովետական Հանրագիտարան, Բոֆֆիի «Համասայի Մելիքութիւնները», որ յիշատակել է 1882ի դարատեղեան սահմանները, ապա յատկապէս նկատի է առնուած Մակարեան-Բարխուդարեանցի 1895 Արցախ պատմական եւ հոգեկան աշխատասիրութիւնը, որ յենուելով հանդերձ Մովսէս Խորենացիի, Մովսէս Կաղանկատուացիի, Փաւստոս Բիւզանդի եւ գանազան մատենագրութիւնների վրայ, հեղինակը շրջել է ամբողջ Արցախ եռահեղեղը, բաներ անկամաներ մանուան վաստկութիւններից ազատուելով՝ արձանագրել է մինչ այդ բուականներ չտպագրուած պատմական արձանագրութիւններ:

Կարեւոր է նեանալ մէջբերուածներ հեղինակի խօսքերով. «...Սակայն տեսնելով, որ ժամանակի անցդեմ նիւթաներն յաճախ են կեղծուել եւ մեր բանիցգիտ հայրենիքի Արցախի ամենապատուական հնութիւնները եւ արձանագրութիւնները, տեսնելով, որ գիտէ եւ չգիտէ ձեռներ բանեցուած եւ ոչնչացուած են հայրենի արիական ատենագիրները՝ տեսնելով, որ ցեղերն կրծում են անյայտացրուած են անգիտի ձեռագրերի ջիջատակարաններում դեռ պատմական մարգարիտներ եւ խոնարհութիւն ու անհետքութիւնը կլանում են պատմական տիտղոսները, վերջապէս տեսնելով, որ բնիկներ եւ հարեւաններն գարշ չձեռնարկեցին Արցախի հետազօտութեան գործին, վասն որոյ պարտ համարեցի սիրով կրել ամէն նեղութիւն, տպատարկել հետազօտել, վէր ազատել մնացեալ յիշատակարանները տեսիլ ձեռներից, ցեցերից եւ խոնաւութիւնից եւ ժամանակի ներքեւներից, եւ գոնէ կազմել մի ուղեցոյց՝ ապագայ հետազօտողների համար:

ԱՐՑԱԽ ՆԱՀԱՆԳԻ 24 ԳԱՒԱՌՆԵՐԸ

Արցախն եղել է Մեծ Հայքի տասնեւհինգ նահանգներից մէկը: Հայոց Աղաթանգեղոս պատմութեան ժամանակ տասնմէկ գաւառներ էին միայն Արաքս գետ-արցախեան ամենաարեւմտեան գաւառի գազաթնագիծն եւ Հնաբակերտ ամրոցը: Այդ ժամանակ Ադուանից թագաւորութեան հետ ծագում է տասնամեայ հակառակութիւն եւ Կուր գետ որոշում է իրենց տասնամեայ Արցախի եւ Ադուանից թագաւորութիւնների միջեւ: Հինգերորդ դարում Ադուանից թագաւորութեան հետ արիւնում է եւ ամբողջ Արցախ եռահեղեղը: Մար, Վաղունիք, Ադաունիք, Բերդաձոր գաւառներն, որոնք պատկանում էին Արցախին եւ Մեծ-Սիւնեաց թագաւորներն աշխատում էին իրացնել, ապիր է տեղծում երկարատեւ տասնամեայ հակամարտութիւնների՝ թագաւորութիւնների եւ պատկան հոգեւոր իշխանութիւնների միջեւ:

ԱՐՑԱԽԻ ՍԱՀՄԱՆՆԵՐԸ 455-1895 ԹՈՒԱԿԱՆ

Հայոց Նոճի (455) բանին, Ամենայն հայոց Սարգիս կաթողիկոսի կոնդակը պարապարում է կայացնել հաշտութիւն եւ տասնամեայ համաձայնութիւն: Ուրեմն, հինգերորդ դարում, նոյն թուականից մինչ ներկայ՝ 1895 թուական Արցախի տասնամեայ մեծ եռահեղեղը կազմել են Արաքս, Կուր, Խրամ եւ Ջորագետ (միացած) եւ Հակարի գետերի եւ Կամբեջի, Գետիգեանի, Գեղամեանի ամենաարեւմտեան լեռների գագաթների միջեւ եղած տարածութիւնը: Ընդամէնը, հինգերորդ դարում, նոյն թուականից մինչ ներկայ՝ 1895 թուական Արցախի տասնամեայ

գրականություն եւ մշակոյթ

ԱՆՍՊԱՌ ՁԻՒՆԵՐԻ ՄԻՋՈՎ

Արիս Գրիգորեան

Արցախեան պահանջատիրութեան տասնամեայ փորձը կը շարունակէ յուզել հայ գիրի ու դպրութեան մտերմութեամբ ապրող հոգիները՝ հաստատուած բանաստեղծներ ըլլան ասոնք, թէ երիտասարդ գրողներ, լրագրողներ թէ ուսուցիչներ, մտաւորականներ թէ ազգային ճակատագիրով մտահոգ հայորդիներ:

Պարբերաբար խմբագրութեանս հասած թղթածրարներուն մէջ բանաստեղծ Արիս Գրիգորեանի կարգ մը քերթուածները Արցախի պայքարէն ներշնչուած տաղաչափեալ գործեր են, որոնցմէ ստորեւ կը ներկայացնենք նմուշներ:

Արիս Գրիգորեան ծնած 1959ին, Մարտակերտի շրջանի Կոճողոտ գիւղը: Աւարտելէ ետք տեղւոյն վարժարանը, 1978էն 1980 ծառայած է նախկին Խորհրդային Միութեան բանակին մէջ:

1986ին աւարտած է Ստեփանակերտի մանկավարժական հիմնարկի բանասիրական բաժանմունքը, ապա իբրեւ թղթակից աշխատած է Արցախի հեռատեսիլի կայանին մէջ, իսկ աւելի ուշ՝ Ղարաբաղի Գրողներու միութեան «Արցախ» հանդէսին մէջ, իբրեւ աւագ խմբագիր:

1993էն ի վեր կը ծառայէ Ղարաբաղի պաշտպանութեան բանակին մէջ. մասնակցած է Աղդամի, Ֆիզուլիի, Ջեբրայէլի ճակատամարտներուն եւ ծանրօրէն վիրաւորուած է:

Ներկայիս Ղարաբաղի պաշտպանութեան նախարարութեան «Մարտիկ» պաշտօնաթերթի թղթակիցն է եւ Արցախի Գրողներու միութեան անդամ: Ցարդ հրատարակուած է՝ «Ճաքած լռութիւն» (քերթուածներ), «Անդրանիկ՝ այսինքն՝ առաջամարտիկ» (ակնարկ՝ նամակով եւ բանաստեղծութիւններով հիւսուած) եւ «Ուշացած երկխօսութիւն Արարատ Ղազարեանի հետ» (ակնարկ) գրքոյկները:

Տպագրութեան պատրաստած է «Մատս՝ ձգանին» եւ «Իմ պապը Խաչունց Անդրին է» բանաստեղծական ժողովածուները:

* * *

Քովի սիւնակներով ներկայացուած «Անսպառ ձիւներու միջով» խորագրեալ արձակին հեղինակն է Շուշիի «Դանիէլ Ղազարեան» երաժշտական հանրակրթական դպրոցի ուսուցչուհի Անահիտ Եսայեան, որ պատումը կ'ընէ Արցախի ազատամարտիկներէն Կարէն Բաբայեանի զինական կեանքին միաժամանակ հաղորդելով պատերազմական գործողութիւններու մասին մանրամասնութիւններ:

«ՄԱՏՍ՝ ՁԳԱՆԻՆ» ՇԱՐՔԷՆ

ԱՌԱՋԻՆ ՇԱՐՔՈՒՄ

Առաջին շարքում ես պիտի լինեմ.
Ես պիտի լինեմ մարտում առաջին:

Առաջին մարտում, ինչ էլ որ լինի
Ես պիտի լինեմ շարքո՛ւմ առաջին:

... Եւ թէ առաջին մարտում ես ընկնեմ.
Թող ընկնեմ միայն շարքո՛ւմ առաջին:

ՄԱՐՏԻՑ ԱՌԱՋ

Ես մարտի կ'երթեմ առաւօտ ծեգին,
Իմ ընկերներով կը գնամ առաջ,
Իմ ընկերները՝ արծիւներ արի,
Չգիտեն անկում, չգիտեն նահանջ:

... Իսկ թէ ինչ որ տեղ ինձ պարանակայ
Մահն է սպասում սրած ժանիքով,
Թող չփուպի պարտք ունեմ ես դեռ,
Պարտքս կատարեմ՝ այցի գայ թող նոր...

ՄՂԶԱՒԱՆՔ

Իմ վիրաւոր աչքերի մէջ
Ես պահակներն է՝ Հայրենիքի,
Ես անուներ շուրթիս վրայ
Դարձել է բոյլ բիբեռնիկ:

Թռիչառում է թեւահարում,
Մղձաւանջ է ես կարծես
Մրճում է լուռ աշխարհն իմ դէմ
Ու... փուշ եմ հողին ես:

Բայց՝ մի վայրկեան: Արթնանում եմ
Եւ հրագնիր ձեռքիս՝
Ամէն երեսուն, հինգ տարի առաջ՝
Բնիկներիս եանէց...

ԱՐԻՒ ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

ԱՆՍՊԱՌ ՁԻՒՆԵՐԻ ՄԻՋՈՎ

Գարնէն Նաւասարդի Բարպիեան նոյնպէս անցել է պատերազմական փոթորիկների միջով. պարիներ շարունակ յաղթահարել խրամատների սառ խոնաւութիւնը, երբեմն կիսասով, կիսաբաց յաղթահարել ճակատագրի բազում որոգայթները եւ անփական գրպահապարտումով ապահովել նաեւ հարեւանների գոյապահումը:

Մենք յաճախ պնդանում ենք հրէշտակային պահպանութեամբ ողջ մնացած նրա արարքները, բայց ծածկուած է մնում պանթալական սպառնալիքից եւ ապրուածային իմաստնութեան գերադասելիից վաղ հասունացած հոգու ծնր խորհուրդները:

Տարիների կանխով որպէս կամաւորական Մարտակերտի հրետանային գունդում մնկնած Գարնէն զինուորական ծառայութեան առաջին օրն էր: Ներկայիս ծանր մարդիկ էր մղում եւ հրետանաւորական կարիք էր զգում:

Գարնէն գործող մարտկոցի լցաւորող էր: Յանկարծ հակառակորդի կողմից արկերի թնդապատրաստի սկսուեց: Տղաները՝ Գարնէն, Արկէթը, Գաբրիկը, Ռոպէրթը, Նամլէթը եւ Գրիշան հազիւ հրնից հնարել էին մօտիկ ապաստանարան, երբ պնչրցից հողի, փշրու եւ ծխի խառը թանձրութեամբ: Արկերը պայթում էին անմիջապէս ապաստանարանի վերեւում, բայց հարեւանի հողի ուժը յաղթ էր մղում նրանց հարուածները: Ապաստանարանից փորր ինչ կողմ վաղուել սկսեցին արկերի արկրդերը: Տղաների միտքը գործից կայծակնային արագութեամբ: Յանդգնել մտան էր: Նրանք անմիջապէս դուրս թռան բլինդաժից եւ ճարպկօրէն արագան պայթող արկերի միջով: Երբ հասան մօտակայ բարձունքին, պագնապի մատնուած բնակիչներ աղմուկ-աղաղակ բարձրացրին: Կռրդերի մահը անմիջապէս փոխուեց գրնահատութեան: Պատահածը իսկական հերոսք էր՝ պղտեղը անվնաս Լինելու եւ առոյգ:

Այդպէս սկսուեց Գարնէն մարտական ուղին եւ չարունակուեց: Ձեռք բերելով որոշակի մարտական փորձ, դարձաւ նշանաւոր, ապա թնդանօթի հրամանատար:

Մարտկոցի շրջանը չարունակում էր ամայ մարտական թէժ գործողութիւնների գօտի: Եկաւ 1992 թիւը: Սկսուեցին նահանջի, պնդպահանութեան եւ բնազատրի ծանր օրերը: Պատմութեան անիւը նորից պտրտուեց իւրայատուկ կարգով եւ կրկնուեցին անցեալի դառը դասերը:

Նահանջի հրաման սրացաւ նաեւ հրետանային գունդրդակը: Գարնէնի իր թնդանօթի պղտեղի հետ առաջապահ սրացաւ ինչ գնով էլ լինի. հանել դիրքերում գտնուող թնդանօթը: Բայց ճանապարհում այն պնդպահրեցին վրանգաւոր էր. ամէն պահ կարելի էր ենթարկուել թշնամուն:

Նանդիպակաս վրանգին: Ուշը չէր անցած միջով ծանր թնդանօթը պնդպահելու. մանաւանդ, երբ սպատուած Լին ուղիների պաշարները եւ երեք օր չարունակ հրնից բաղդը յագնում Լին վարի մանրնու հարցադրումներով:

Նահանջը կրնց ժամանակաւոր բնոյթ: Արցախեան բանակը կարճ ժամկէտում ապատագրեց կորցրած տարածքները: Շրջակայ բնակավայրերի անվտանգութիւն ապահովելու համար մարտական անիտուափերի խնդիր դարձաւ Օմարի բարձունքների վերագրաւումը:

1994 թուականի պատերազմական խրատպաշտուն ձմեռն էր: Օմարի մարտերին մասնակցելու համար առանձնացուեց մէկ թնդանօթ Գարնէնի հրամանատարութեամբ: Անձնակազմի մէջ մտան նաեւ Վահան, հայր ու որդի Պողիս եւ Միհր Օհանջանեանները: Սկզբում ապատում Լին նոր փորձութիւններ: Տատրդի հատ չերտով ծածկուած որոգապրդի նեղ ճանապարհներով ծանր թնդանօթ բարձունքներ հասցնելը պահանջում էր մեծ կտկուռութիւն: Նրթաքարերի լերանից քարշ ընող թնդանօթը ամէն պահ կարող էր խափանել հրամանատարակարգութիւնը, իսկ ներքեւում իրար անդունդն էր՝ հրկշռող երեսը միշտ թաց: Տղաների կեանքը հրամանատարութեան ձեռքին էր: Քնի պակասը, ցուրտը եւ ձիւների համապատասխ ճակատագրեր նիրհով ծանրացրել Գարնէնի կոպերը: Անապահովի արգելակման թաւիշ թրաքարերի դուռը բացուեց եւ նիրհի մէջ թողացած մարմինը չարունակեց ասել: Սակայն բնկերոջ ամուր բազուկները գրծեցին արագ եւ փրկեցին նրա կեանքը:

Նաման նշանակուած պնդպահը: Բարեկամական փոք հազուադէպ բացակայութիւնը եւ անհոգ մոտրակարգումն դժուարութիւններ դարձան հերթական փորձութիւններ: Ոգամ իմնարկ ջուր չկար: Ծածկուած գետապահ էր յայտնում Գարնէնի հնարաւորութիւնները ձգտող հարեւանի մէջ. երբ պատմում էր, թէ ինչպէս գրանաձի հին հերկամանի, ձիւնը հալեցրեցին եւ խմեցին: Չրեցած մեծ չափերի գործադրութեցին. պղտեղին այդպէս էլ չյաջողուեց ճնշել ատոյցի երկաթէ ամրութեան հասպ չերպերը. որպէսզի թնդանօթի դիրքը դարձնէին փորր-ինչ պաշտպանական:

Սկսուեցին մարտական գործողութիւնները: Ամիսներ հրամանատարութեան պատմականները. երբ հակառակորդներին թնդանօթները մէկը միւսի դեմ դուրս էին գալիս, ամէն ինչ որոշողը ճիշդ հաշուարկն էր: Գնահատում լինում են բարոյահոգեբանական այնպիսի պահեր, երբ թոյլ է թէ դադարեցուած է չարժումը մարդկանցների ընթացքը լսելի են. ինչպէս անհանգիստ արտի գարկերը: Անձնակազմն վերջապէս ապացուցել հաշտարկային փուլերները եւ կրակից: Տարածք ապրոյ հշանակելի հասաւ: Տղաների ապի առաջ օդ բարձրացաւ թշնամու թնդանօթի դիակների հետ միասին: Յաւագի էր երեկոյթը: Գարնէնը միշտ էլ ցաւ էր զգում, երբ լինում էր ճնշման ձիւների մէջ փոխած ՕՄՕ-ականների դիակները: Բայց պատերազմը դաժան իրողութիւն է. իսկ հարեւանի հողի եւ նրա արդութիւնների պատրպանութիւնը գրպահելու միակ ապրուածահոգեբանական ճանապարհը: Երբ թշնամին փորձում էր գալ անփական կանոն մէջ պղծել իր արդութիւնները. Ստացած պահանջում է գրթաւոնները ձայնել եւ գնդրը կռել:

Յաճախ մարդկանց յետոյ թշնամին հանկարծ Օմարից: Պատերազմից հետ պատմական Դաղիմանքը:

Ամէն մարդկանց եւ անհոգ թնդանօթայինգրութիւններից յետոյ երեսների էր հինաւուրց վանքի անդորրը: Տղաների փոխարինած ուրդրահար հարեւացքները կարծրացրել փորձուածի վանքի մամռապատ բարերին. համբոյրով ճաշակելին աւոր իսկրարեկի սառուցը եւ անհրեւոյթ ակունքներով հարդրդակից եղած ապրուածային իրաւունքը ընտանիին: Երանց ձեռքերի հոգատար չարժումները յաւերժական գործ էին. որ յոյսերան մէջ ձնրում էին վանքի բարձ արձագանգներին.

Բարի է գոհանալ Տիրոջմէն
Ու սաղմոս բանել քո անունդ.
ով Բարձրեալ.

Եւ նոր իրով օծուելդ.
Եւ իմ աչերս թշնամիներուս
Դրուատը տեսան.
Իմ ականջներս լսեցի դէմ եկող
Չարագործներուն կրած պարիժը
լսելին:

Տեղի մէջ ձգում էր վերադարձի յոգնած ճանապարհը: Նոտաղ ընթացքի մէջ օրօրում էր վանքի յուռ շրջանակը. որից յորդում էր Օմարի անապատ ձիւների շրացրնող յորը եւ պարածւում դէպի թաղթաթի տրեղ ջրերը: Վերադարձի ճանապարհի տրեղ ջրերը: Վերադարձի ճանապարհին Առակէթի. Գաբրիկի. Սլակէթի. Նամլէթի ու Գրիշայի հետ Գարնէնը ճաշակում էր յաղթութեան պտուղները եւ. յիրաւի. գոհանում հարեւանի հողի վրայ բալլելու վախլրից:

ԱՆԱՀԻՏ ԵՍԱՅԵԱՆ
Ք. ՇՈՒՇԻ

ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ԱՌՕՐԵԱՅ

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ՅԱԿՈԲ ՊԱՐՈՆԵԱՆԻ ԱՆՈՒԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ԹԱՏՐՈՆԻ 55ՐԴ ԹԱՏԵՐԱՇՐՋԱՆԸ

* 26 Փետրուար 1998ին Յակոբ Պարոնեանի անուան երաժշտահռանական կատակերգութեան պետական թատրոնը թեւակոխեց իր 55րդ թատերաշրջանը, ղեկավարութեամբ վաստակաւոր արուեստագէտ Երուանդ Ղազանչեանի:

Ժիրայր Ասլանեանի «*Ես եմ, եկել եմ*» կատակերգութեամբ բացուած այս թատերաշրջանին նախատեսուած է ներկայացնել երկու նոր բեմադրութիւններ՝ Ֆրանսացի հեղինակ Ա. Մարիվոյի «Խաղ սիրոյ եւ պատահականութեան»ը եւ Յակոբ Պարոնեանի «Ատամնաբուժի արեւելեան» կատակերգութիւնները: Թէեւ այս վերջինը վեցերորդ անգամ ըլլալով է, որ բեմ կը բարձրանայ եւ նանրութեան կը ներկայացնի Ադրեմի Ասլազեանի երաժշտական նկարրներով, սակայն այս տարեշրջանին ենթարկուած է նոր բեմականացումի, որովհետեւ դասական այս ստեղծագործութիւնը տակաւին չէ սպառած բեմական իր կարելիութիւնները, մանաւանդ որ անոր կ'ուղեկցի ազգային *օփերայի* բացառիկ նուագուժմներէն նկատուող այլազեանական երաժշտութիւնը, ըստ թատերախումբի ղեկավարին:

Այս տարեշրջանին եւս Յ. Պարոնեանի անուան թատրոնը պիտի շարունակէ ներկայացընել Ա. Պապայեանի «Փարիզեցի փեսայ»ն, Գ. Տէր Գրիգորեանի «Ախ Ներվեր, ներվեր»ը, Ժ. Շէյտոյի «Կասկածը կնոջ սրտում»ը, Գ. Սարգսեանի «Վեց սիրահարուած խելթ»ը, Ա. Այվազեանի, Գ. Երիցեանի «Ուշ լինի, նուշ լինի»ն, Ա. Բարսեղեանի «Պըլը Պուղի»ն, Յ. Պարոնեանի «Շողոքորթը» եւ այլ գործեր:

ՌՈՒԲԷՆ ՍԵՒԱԿԻ ԱՄԲՈՂՋԱԿԱՆ ԵՐԿԵՐՈՒ Բ. ՀԱՏՈՐԸ

Երեւանի «Լոյս» հրատարակչատունը վերջերս հրատարակած է նահատակ բանաստեղծ Ռուբէն Սեւակի ամբողջական գործերուն երկրորդ հատորը, որ կը բովանդակէ բանաստեղծին անտիպ նամակները՝ սիրոյ հակին՝ գերմանուհի Եաննի Ապէլին ուղղուած:

Այս հատորը կու գայ ամբողջացնելու խմբագիրին՝ հայրենի գրականագէտ Ալեքսանտր Թոփչեանի գիտական որոնումները (Ա. հատորը լոյս տեսած է 1995ին, Երեւան), առանց սակայն վերջնական գնահատանքը ընելու սիրային այն պատմութեան, որ Սեւակ ամբոր ապրեցաւ 1907էն մինչեւ 1910, մինչեւ ամուսնութիւն:

Այս մասին Ալեքսանտր Թոփչեան կ'ըսէ. «Երբ երկհատորեակի տպագրութիւնն աւարտուած է, պէտք է ընդունեմ, որ «ամբողջական» բառը, բարերախտարար, չի համապատասխանում իրականութեան: Այնպէս ստացուեց, որ երկհատորեակի տպագրութիւնը ձգձգուեց եւ տեւեց մօտաւորապէս վեց տարի»: 1991ին հատորները չարտած ու կ'պարրուած յանձնուեցին տպարան եւ մինչ կը տպագրուէին, Ռուբէն Սեւակի գարմիկը՝ պարոն Յովհաննէս Զիլինկիրեանը կարողացաւ յայտնարերել երկու անտիպ տետրակ Ռ. Սեւակից, որոնք մենք առանձին գրքոյկների ձեւով հրատարակեցինք Երեւանում (1992 եւ 1995ին): Յաւելք սրտի, բնկճիլ պատճառներով նշուած անտիպները հնարաւոր չեղան գետեղել երկհատորեակին մէջ:

«Ցաւանք, որ այդ գրքոյկները, ինչպէս եւ Բ. հատորին մէջ տեղ չգտած մի շարք նամակներ կ'ընդգրկուեն Ռուբէն Սեւակի երկերի ակադեմիականին մէջ, որուն օրերից մի օր Երեւանում անպայման կը հրատարակուի»:

Յիշեցնենք, որ Ռուբէն Սեւակի նամակները Եաննի Ապէլին յղուած են Փրանսերէնով: Խմբագրութեան որոշումով եւ հարագատ մնալու համար տարարախտ բանաստեղծին մայրենիին՝ անոնք թարգմանուած են արեւմտահայերէնի՝ բանաստեղծ Արրահամ Ալիքեանի կողմէ:

●*Այս հրատարակութեան առիթով Համապային Փարիզի մասնաճիւղը 13 Մարտի երեկոյեան կազմակերպած է գրական երեկոյմբ նուիրուած նահատակ գրագէտ Ռուբէն Սեւակի վիշատակին, Փարիզի Հայ Մշակոյթի Տան մէջ:*

Երեկոյին ներկայ եղած են հայրենի մտաւորականներ Ալեքսանտր եւ Անահիտ Թոփչեաններ, Ռուբէն Սեւակի դուստրը՝ Շամիրամ Սեւակ, եւ մօտաւորապէս 70 գրասէր հայորդիներ:

Հանդիպումին բացման խօսքը կատարած է Սոնիա Ենիգոմշեան եւ անդրադարձած՝ գրագէտին կեանքին ու ստեղծագործութեան:

Ռուբէն Սեւակի ստեղծագործութիւններու երկհատորեակը ներկայացուցած է խմբագիրը Ալեքսանտր Թոփչեան, որուն ընկերակցած է Անահիտ Թոփչեան՝ գործերէն քաղուած հատուածներու ընթերցումով:

Զեռնարկին աւարտին Շամիրամ Սեւակ ներկաներուն հրամցուցած է իր մէկ բանաստեղծութիւնը՝ իր նահատակ հօրը ուղղուած:

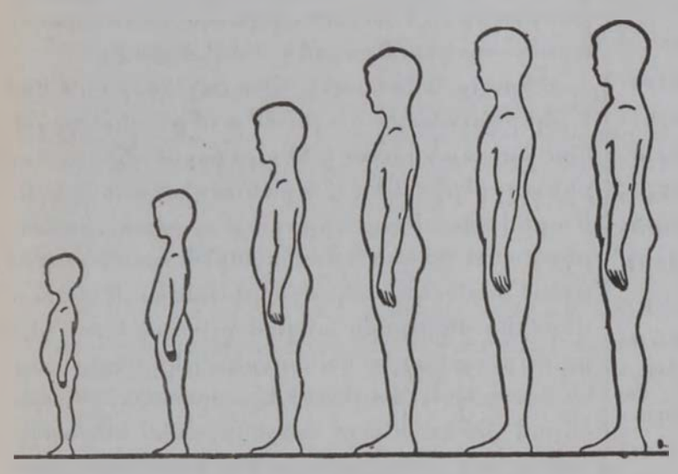
Կնոջական

ՄԵՐ ԶԱԻԱԿՆԵՐԸ ԵԻ ՄԵՆՔ

ՄԱՆՈՒԿՆԵՐՈՒ ՍԽԱԼ ԴԻՐՔԵՐ

Մանուկի մը առողջութիւնը կարելի է հասկնալ անոր ֆիզիքական կեցուածքէն: Երբ մանուկը լաւ միսեներ եւ ոսկորներ ունի, բնական կերպով ան պիտի ունենայ համապատասխան առողջ ֆիզիքական տեսք:

Տարիքի իրաժանչիր շրջան մանուկին անման նեղ անոր կու տայ տարբեր տեսք: Օրինակ, մինչեւ վեցերորդ տարիքը հասնելը անոր փորի միսերը կ'ըլլան

Նկար Ա. Պատանիի մը կեցուածքին յատկանշական ձեւերը՝ զանազան տարիքներուն

բոլոր այս պատճառով ալ փորը կ'ներթափ դուրս ցցուած: Այս արտիւնեհաւ է, որ միսեներու եւ ոսկորներու անման հետեւանքով, երբ կուրծքը կը յայտնուի, հետզհետէ փորը ներս կը քաշուի եւ մանուկին մարմինը կը սկսի այլեւս պատանիի մը մարմնին ձեւը առնել: (Նկար Ա.):

Մարզական ոգեւորիչ ուսումնասիրութիւն, ատոնցմէ երկուքը հոս կը նայինք, իսկ մէկը գէպի առջեւ:

Այս կերտութիւնները ուսուցիչը մեր կեցուածքը կը դարձնէ ուժեղ: Կրտսեր մանուկի չափազանց կորտրելը պատճառ կ'ըլլայ կորտրելու, իսկ մէջին կորտրելու ուսուցիչը տեղի կու տայ փորի առջեւ ցցուելուն:

Դիպրոցական աշակերտներու վրայ ուսուցիչին պատասխանով ողնասիւնը կը հակի աջ կամ ձախ: Ճանապ կը հանդիպինք ադոց, որոնց մէկ ուսը ցած է միւսէն (նկար Բ.):

Նկար Բ.

Այժմ բռնենք այն պատճառները, որոնց իրրեւ հետեւանք ադոր ձեւը կեցուածք մը կը առնուն:

Ա.– ԼՈՂԱՅԱԿԱՆ ԿԱՄ ՏԵՍՂԱՅԱԿԱՆ ԹԵՐՈՒԹԻՒՆ: Այս թերութիւնները ուսնցողները սահիսած կ'ըլլան յանախ դէպի առաջ եւ կամ կողմնակի ծռիլ, որպէսզի լաւ տեսնեն կամ լսեն: Հետեւանքը այն կ'ըլլայ, որ ժամանակի ընթացքին անկատեի կերպով անոնք անբնական ձեւ մը կը առնուն:

Բ.– ԱՆՅԱՐՄԱՐ ՆԱՏԱԼԱՆՆԵՐՈՒ ԹՈՒԼԱՑՈՒԹԻՒՆ.– Շատ մը դպրոցներու մէջ գործածուած արտուները անհամապատասխան են փոքրիկներուն ատրիճին, այս պատճառով ալ անոնք սահիսած կ'ըլլան չափազանց ծռիլ սեղանին վրայ ու հետզհետէ կուզ պառնալ:

Դպրոցական ծանր պայուսակներն ալ ատեր կը գործեն փոքրիկներուն կռնակին:

Գ.– ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ՊԱՏՃԱՌՆԵՐ.– Փոքր ատրիճին, երբ ֆիզիքական յոգնութեան կը միանան անուելի եւ ծանր պահասք, անհրաժեշտ մարմնամարզի գանցառումը, հետեւանքը կ'ըլլայ մարմնական գանազան անատկի ձեւութիւններ:

Վերոյիշեալ պատճառներուն կու գան միանալ կարգ մը հիւանդութիւններ, ինչպէս՝ յոդացաւ, մանկական անդամալուծութիւն, մկանային ախտերութիւններ, որոնք իրենց փորձիկները կը պատապարանեն մեսլոյս ձեւ ու անկար:

Մանուկներու ծուռ կեցուածքը նահս կ'ազդէ անոնց

ընդհանուր առողջութեան վրայ: Նախ կը ցաւին մկաններ, որովհետեւ գէշ կեցուածքը կարգ մը մկաններ պրկում կ'ենթարկէ միւսներուն փոխարէն: Օրինակ, պէսի առաջ հետեւանքով՝ փորիքը ցաւ կը պատճառէ իր վրայի մկաններուն, իսկ մէջին կորտրիքը ի վերջոյ մէջին տեւական ցաւերու պատ կը բանայ:

Այսպիսով չի վերջանար ասկայն ախտը. գէշ կեցուածքի հետեւանքով փորիքին ներքին գործարաններն ալ ախտ կը մնան: Երբ կռնակին կուզ գոյացած է, բոլորը ներքին կազմուածքի ծռիլ սկսին, որպէսզի լաւ տեսնեն կամ լսեն: Հետեւաբար այն կ'ըլլայ, որ ժամանակի ընթացքին անկատեի կերպով անոնք անբնական ձեւ մը կը առնուն:

Ասկէ զատ, ծնողները եւ ուսուցիչները այս կէտին է, որ ուշադիր պիտի ըլլան մանուկը մեծցնելու բնականութեան այդ առեմաններուն մէջ: Այդպէս, երբ փորիքը անցած է 10–12 տարիքը, այլեւս գժուար կ'ըլլայ գայն ներարկել առեմանուած օրէնքներուն: Որոշ տարիքէ մը ետք բերի կեցուածք ունեցող պատանին դարմանելու համար պէտք ունի մասնաւոր մարզանքներու եւ անկար փորիքը գաս պատռել իր վիզի մկաններուն, իսկ մէջին կորտրիքը ի վերջոյ մէջին տեւական ցաւերու պատ կը բանայ:

Այսպիսով չի վերջանար ասկայն ախտը. գէշ կեցուածքի հետեւանքով փորիքին ներքին գործարաններն ալ ախտ կը մնան: Երբ կռնակին կուզ գոյացած է, բոլորը ներքին կազմուածքի ծռիլ սկսին, որպէսզի լաւ տեսնեն կամ լսեն: Հետեւաբար այն կ'ըլլայ, որ ժամանակի ընթացքին անկատեի կերպով անոնք անբնական ձեւ մը կը առնուն:

Ասկէ զատ, ծնողները եւ ուսուցիչները այս կէտին է, որ ուշադիր պիտի ըլլան մանուկը մեծցնելու բնականութեան այդ առեմաններուն մէջ: Այդպէս, երբ փորիքը ան

ՄԱՐԶԱԿԱՆ-ԱՇԽԱՐՀ

ԼԵՎԱՄԻ ՊԱՍՔԵԹԻ ՄՐՑՈՒՄՆԵՐԸ ԿԸ ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒԻ ՇԱԲԱԹԱՎԵՐՋԻՆ

ԼԵՎԱՄի պասքեթպոլի մրցումները կը չարունակուին Շարաթ եւ Կիրակի օրերը, ստորեւ տրուած յայտագիրին հիման վրայ: Յայտնենք, թէ Շարաթ 11 (պասքէթ) եւ Երկուշարթի 13 Ապրիլին (մինի ֆութպոլ) կը չարունակուին մրցումները:

●ՇԱԲԱԹ 4 ԱՊՐԻԼ

ՄԵԱՐՈՊԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ ԴԱՇՏ

Միջակ աղջիկներ.- Խաւամիրեան - Յառաջ (քաւորդ աւարտական) *ժամը 1ին*:

Միջակ տղաք.- Խաւամիրեան - Յառաջ *ժամը 2ին*:

Մեծ աղջիկներ.- Խաւամիրեան - Յառաջ *ժամը 3ին*:

Լ. ԵՒ Ս. ՅԱԿՈԲԵԱՆ ԴԱՇՏ

Փոքր տղաք.- Ձեմարան - Ազգապեան (քաւորդ աւարտական) *ժամը 2:30ին*

Փոքր աղջիկներ - Ձեմարան - Հոլիփսիմեանց (կիսաւարտական) *ժամը 3:15ին*

Միջակ աղջիկներ.- Նուպարեան-Խրիմեան - Հոլիփսիմեանց *ժամը 4ին*

Միջակ աղջիկներ.- Զաթլպաշեան - Մեսրոպեան (քաւորդ աւարտական) *ժամը 5ին*

Մեծ աղջիկներ.- Լ. եւ Ս. Յակոբեան - Ձեմարան (կիսաւարտական) *ժամը 6ին*

●ԿԻՐԱԿԻ 5 ԱՊՐԻԼ

Լ. ԵՒ Ս. ՅԱԿՈԲԵԱՆ ԴԱՇՏ

Միջակ աղջիկներ.- Կ. Բ. վարժարան - Ե. Մանուկեան (քաւորդ աւարտական) *ժամը 2:45ին*

Միջակ տղաք.- Կ. Բ. վարժարան - Մեսրոպեան (կիսաւարտական) *ժամը 3:45ին*

Մեծ տղաք.- Հ. Ա. Քոլէճ - Ձեմարան *ժամը 4:45ին*

Մեծ տղաք.- Հոլիփսիմեանց - Արմենեան վարժարան *ժամը 6ին*:

ԹԵՆԻՍ

ՓԱԹՐԻՔ ՌԱՖԹԸՐ ԿՐՆԱՅ ՄԱՍՆԱԿՑԻԼ ՏԷՅՎԻսի ՄՐՑԱՇԱՐՔԻՆ

Աւստրալիացի *թենիսէն* Փաթրիք Ռաֆթըր բաւական յոյս ունի միանալու իր կալվինն, որ Տէյվիսի մրցաշարքին գծով պիտի մրցի Չիլիացիներուն դէմ: Ռաֆթըր երկար ատենի վեր հիւանդ էր, սակայն ան այժմ բաւական առողջացած է ու վերսկսած՝ փորձերուն:

Աշխարհի թիւ 4 Ռաֆթըրի ազգային խումբ վերադարձը առաջին հերթին կ'ողջունէ խմբապետ Ճոն Նիւքոմպ, որ անհամբեր կը սպասէ այդ մեկը. մանաւանդ որ այլ հակայ ալ՝ Մարք Ֆիլիփուսիս յետ վէճի մը նոյնինքն Նիւքոմպի հետ, վայրացած հեռացաւ կալվինէն եւ պիտի չմասնակցի Տէյվիսի բաժակի մրցաշարքին:

Ռաֆթըր վերադարձին իր կողքին պիտի ունենայ Թոտ Վուտպրիճը, Մարք Վուտֆորտը եւ Լէյըլն Սթոլթընպըրկը:

«ՉԵՄՓԻԼԸՆՁ ԼԻԿ»

ԵՈՒՎԷ ԵՒ ՌԷԱԼ ՄԱՏՐԻՏ ՅԱՂԹԱԿԱՆ ՊԻՏԻ ՄԵԿՆԻՆ ՄՈՆԱՔՕ ԵՒ ՏՈՐԹՄՈՒՆՏ

«Չեմփիընզ Լիկ»ի կիսաւարտական հանգրուանի դարձի մրցումներուն Թորինոյի մէջ Եուվենթուս 4-1 արդիւնքով ծանր պարտութեան մատնեց Ֆրանսայի Մոնաքոն եւ գրեթէ ապահովեց աւարտականի իր տոմսը: Միայն հրաշք մը կրնայ փրկել իշխանապետական կալվը դարձի մըրցումին՝ «Լուի 2» դաշտին վրայ: Պէտք է ըսել, սակայն, որ հակառակ ծանր արդիւնքին, Մոնաքօ լաւ խաղարկութիւն մը ցուցաբերեց եւ յաճախ աւելի տիրապետեցաւ դնդակին, սակայն, իտալացիք լաւագոյն օգտուեցան իրենց լաւ կազմակերպուած հակայարձակումներէն: Օրուան հերոսն էր Ալեսանտրօ Տէլ Փիեռօ, որ հեթրիք մը իրագործեց:

Մրցումին հաշիւը բացաւ նոյնինքն Տէլ Փիեռօ, որ ապատ հարուածի մը վրայ աքանչելի կերպով գնդակը կեռտեղեց Ֆապիէն Պարթեզի բերդէն ներս: Կիսախաղի ապոգանշանէն միայն վայրկեան մը առաջ մոնաքոցիք նշանակեցին հաւասարութեան կէտը, որ սակայն երկար չտեւեց: Հազիւ կէդրոնէն փոխանցումը կատարած՝ իտալացիք նշանակեցին իրենց երկրորդ կոլը. շնորհիւ Տէլ Փիեռոյի նշանակած վեհալթիին:

Բ. կիսախաղին, երբ ֆրանսացիք որոշապէս աւելի լաւ կը խաղային մանաւանդ դաշտին կեդրոնը, իտալացիք երկրորդ փեհալթի մը ստացան, որ դարձեալ կոլի վերածեց Տէլ Փիեռօ: Վերջապէս մըրցումի աւարտին երկու վայրկեան մնացած ֆրանսացի Զիտան նշանակեց իտալական չորրորդ կոլը. իրեն յատուկ վարպետ ձգգրտութեամբ:

Օրուան միւս մրցումին, Սպանիոյ մայրաքաղաքին մէջ. Ռէալ Մատրիտ 2-0 արդիւնքով յաղթանակ մը ապահովեց նախքան Տորթմունտ մեկնիլը: 25րդ վայրկեանին Մորիէնթէսի նշանակած կոլը. ապա 67րդ վայրկեանին ֆրանսացի Քարամպէոյի գեղեցիկ էշափէն տրամաբանական պտուղը եղան ապանական կալվին յատակ տիրապետութեան: Դարձի մրցումին, Պորուսիա Տորթմունտ թէեւ երկու կոլի տարբերութեամբ ետ է, այսուհանդերձ լաւ խաղարկութեամբ մը կրնայ շրջել պատկերը: Այլ խօսքով ապանական յաղթանակը այդքան ալ ապահոված չէ աւարտական տոմսակը, թէեւ անոնք կրնան հանգիստ խաղարկութիւն մը կիրարկել Գերմանիոյ մէջ:

«Չեմփիընզ Լիկ»ի նախատեսութիւններուն մէջ շատ խօսուած էր Եուվէ - Ռէալ աւարտական դասական ձակատումի մը մասին: Ըստ երեւոյթին, դէպի այդ ուղղութեամբ կ'ընթանայ պատկերը, սակայն գնդակը կլոր է եւ ամէն ինչ կրնայ պատահիլ ֆութպոլի աշխարհին մէջ:

ՄՈԹՈՐՍԱՅԿԼԻՆԿ

ՏՈՒՀԱՆ՝ ԴԱՐՁԵԱԼ ԹԵԿՆԱԾՈՒ

Մոթորսփորթէֆի աշխարհախոյեանութիւնը պիտի սկսի Կիրակի օր Ճափոնի մէջ: Ամէնէն հետաքրքրական դասակարգին 500 սե.սե.ի մրցումներուն գլխաւոր թեկնածուն դարձեալ աւստրալիացի Մայքլ Տուհանն է, որ պիտի փորձէ յաջորդարար երրորդ անգամ ըլլալով տիրանալ տիտղոսին եւ հաստատել մեծ մրցանիշ մը:

32 տարեկան Տուհան, որ 10 անգամ մասնակցած է աշխարհի ախոյեանութեան մրցումներուն եւ 7 անգամ ապահոված է տիտղոսը, առաջին օրէն կը վարէ Հոնտա վաճառանիշով մոթորսիքլէր: Ան 1997ի աշխարհի ախոյեանութեան 15 կրաւ փրիներէն (հանգրուան) 12ը չահեցաւ եւ կոտրեց 1972ին հաստատուած իտալացի Ճիաքոմօ Ակոսթինիի մրցանիշը (11 հանգրուան):

Տուհանի գլխաւոր մրցակիցները պիտի ըլլան ամերիկացի Ճոն Քոչինսքի (30 տարեկան, Հոնտա), իտալացի Մաքս Պիաճի (26 տարեկան, Հոնտա), ճափոնցի Թատայուքի Օքատա (31 տարեկան, Հոնտա), սպանացիներ Քարլոս Շէյքա (25 տարեկան, Հոնտա) եւ Այեքս Քրիվիլ (28 տարեկան, Հոնտա): Արհամարհելի չեն նաեւ ֆրանսացի Ռեժիս Լաքոնի (22 տարեկան, Եամահա) եւ ճափոնցի Նոպուացու Աօքի (26 տարեկան, Սուզուքի):

Այսուհանդերձ վերոնշեալ բոլոր վարորդներուն կոդքին, Տուհանի անմիջական մրցակիցը կը նկատուի ճափոնցի խոստմնալից եւ արկածախնդիր վարորդ 22 տարեկան Նորիֆումի Ապէ, որ անցեալ տարուան ախոյեանութեան ընթացքին չհաց կր հանգրուան մր՝ ճափոնի կրաւ փրին:

ՄԱՐԱԶՈՆԱ ՎԻԵԹՆԱՄԻ ՄԱՐԶԻՉ Չ...

Վիեթնամցիք երբ ստացան աւետիսը, թէ աշխարհահռչակ ֆութպոլիստ Մարատոնա նշանակուած է իրենց երկիրին ապագայի խումբին մարզիչը, փողոցները թափած արձակեցին ուրախութեան ճիչեր, որոնք թերեւս Վիեթնամի «հռչակաւոր» ու ահաւոր պատերազմէն ետք առաջին անգամ կը լսուէին մայրաքաղաք Հանոյի մէջ...

Դժբախտաբար, սակայն, անոնց ուրախութիւնը չատ կարճ տեւեց. աւելի՛ն անոնք յուսախար մնան իրենց անկողիններուն չատ հաւանարար չատեր նոյնիսկ չկրցան քնանալ, որովհետեւ այսպիսի լուրով մը Ապրիլ Ի աւետիով խարուիլը իրապէս անմարսելի է...

Վիեթնամի ամէնէն տարածուն օրաթերթը «Թանհ Նիեն» այս ձեւը ընտրած է իր ընթերցողները խարելու եւ թերթին առաջին էջով տուած է լուրը, անշուշտ նախապէս ստանալէ ետք նոյնինքն Մարատոնայի հաւանութիւնը:

Հարցումի մը, թէ ի՛նչպէս ընդունած է նման առաջարկ, Տիեկօ Մարատոնա կ'ըսէ. «Անշուշտ պրամի համար չէ, որ կը թոյլատրեմ սոյն ճոքը, այլ պարզապէս որովհետեւ նման բաներ հաճելի են ու մաս կը կազմեն ֆութպոլի աշխարհին»: Ապա արժանթինցի աստղը կ'աւելցնէ. «Իսկ Վիեթնամը կ'ընտրեմ իրրեւ վայր կամ երկիր, որովհետեւ անոր ժողովուրդը չատ քաջ է ու մարտունակ, ինչ որ կարեւոր տուեալ է ֆութպոլիստի մը համար»:

Արդարեւ ի վերջոյ Ապրիլ Ի առիթով այս հետաքրքրական կատակը սրտէն ելած ջադուքին աւելի ջուր կը լեցնէ՝ վիեթնամցիներուն ի նպաստ եւ ամերիկացիներուն ի վնաս կատարուած Մարատոնայի յայտարարութեան, թէ պարզապէս Մարատոնայի աստղին յաւելեալ փայլատակումին, եւ կամ օրաթերթին քարոզչութեան...

ԼՈՂԱՐՇԱՒ

ԱՒՍՏՐԱԼԻԱՑԻ ԱՓԹԸՆԻ ԴԷՄ ՊԱՏԺԱՄԻՋՈՑՆԵ՞Ր

Աւստրալիացի լողորդ Ռիչըրտ Ափթըն թէեւ առայժմ «ազատեցաւ» ծանր պատիժէ մը, սակայն անոր խթանիչ դեղերու եւ նոյնիսկ թմրեցուցիչի գործածութիւնը փաստուած է Աւստրալիոյ պատկան մարմիններու կողմէ, որոնք տակաւին չեն փակած հարցը եւ չեն հրաժարած պատժամիջոցներու դիմելու իրենց գաղափարէն, թէեւ երկիրին լողարշաւի ֆետերասիոնը քննելէ ետք հարցը, Ափթընը նկատած է անպարտ, «որովհետեւ ան թմրեցուցիչ գործածած է ոչ թէ իր ասպարէզին մէջ, այլ՝ իր հաճոյքի պահերուն»:

Աւստրալիական մամուլը խստօրէն կը քննադատէ ֆետերասիոնին այս թոյլ եւ «մատի տեսեւ պահուըտելու քաղաքականութիւնը» եւ կոչ կ'ուղղէ պատկան մարմիններուն, որ անյապաղ պատժեն Ափթընը:

Ծանօթ է, որ Աւստրալիա ամէնէն աւելի աղմուկ բարձրացուցած էր թմրեցուցիչ եւ խթանիչ դեղեր գործածող մարզիկներուն դէմ, իսկ լողարշաւի աշխարհի ախոյեանութեան օրերուն (որոնք տեղի ունեցան Փըրթի մէջ, Աւստրալիա), երբ փաստուած էր, որ չինացի լողորդները բոլորն ալ խթանիչ դեղ գործածած են, նոյնինքն Աւստրալիոյ ֆետերասիոնը օրեր շարունակ բողոքի եւ ընդվզումի մեծ ալիք մը բարձրացուցած էր միջազգային մակարդակներու վրայ...

Հաւաստի աղբիւրներու համաձայն, ոչ միայն Ափթընը, այլեւ անոր անընդունելիօրէն նեցուկ կանգնող ֆետերասիոնը հաշուետուութեան պիտի կանչուին եւ շատ հաւանաբար ծանր պատժամիջոցներու դիմուի յառաջիկայ Սեպտեմբերին կայանալիք *Քամընուէլթի* մրցաշարքէն առաջ, որուն ընթացքին Աւստրալիա միշտ ալ լաւ արդիւնքներ արձանագրած էր...:

ՊԱՍՔԵԹՊՈԼ (ԷՆ. ՊԻ. ԷՅ.)

ՊՈՍԹԸՆ ՍԵԼԹԻՔՍ ՄԵԾ ՔԱՅԼԵՐՈՎ ԿԸ ՆԱՀԱՆՁԷ

Էն. Պի. Էյ.ի երբեմնի տիտաններէն՝ Պոսթրն Սելթիքս յայտնապէս կ'ապրի դժուար օրեր: Հոչակաւոր այս ակումբը այսօր իր խմբակին միայն նախավերջին դիրքը կը գրաւէ, վիճակ մը, որ գէթ վերջին տասնամեակին աննախընթաց է: Պոսթրնի հնգեակի նախկին աստղ, այժմ մարգիչ Լէրրի Պրուտի տղաքը դարձեալ կրեցին պարտութիւն մր Մայէմիի մէջ: Այս վերջինը մեծ տարբերութեամբ տապալեց իր հիւրը՝ 121-95 արդիւնքով:

Ինտիանայի մէջ տեղւոյն փէյսըրզ 128-106 արդիւնքով պարտութեան մատնեց Լոս Անճելըսի Քլիփրըզը, մինչ Լոս Անճելըսի անուանի կազմը՝ Լէյքըրզ Թորոնթոյի մէջ յաղթեց տեղւոյն կազմին՝ 114-105 արդիւնքով:

Շիքակոյի մէջ Պուլլի հնգեակը, գլխաւորութեամբ Մայքըլ Ճորտընի, այս անգամ իր գոհարդարձուց Տիթրոյիթ Փիսթընզը: 106-101 արդիւնքով աւարտած մրցումին Սքոթի Փիփրն 27 կէտ նշանակեց ի նպաստ յաղթականի կազմին, մինչ կրանթ Հիլ, թէեւ 37 կէտ նշանակեց, սակայն չկրցաւ իր կազմը առաջնորդել դէպի յաղթանակ:

Շատ հետաքրքրական ու տաք մրցում մըն էր Միլթրլ - Եութա ճակատումը, որ աւարտեցաւ ի նպաստ հիւրընկալ կազմին՝ 88-86 արդիւնքով: Միլթրլ յաղթանակը առաւելապար կր պարտի Վին Պէյքըրի, որ նշանակեց 18 կէտ եւ 10 ոիպաուներ:

Մտորեր՝ մրցումներուն թեքնիք արդիւնքներ.

Ինտիանա - Քլիփըրզ	128-106
Լէյքըրզ - Թորոնթօ	114-105
Շարլոթ - Ֆիլատելֆիա	101-93
Քլիվլէնտ - Օրլանտօ	93-86
Մայէմի - Պոսթըն	121-95
Նիւ Ճըրզի - Աթլանթա	105-90
Սան Անթոնիօ - Նիւ Եորք	95-78
Շիքակօ - Տիթրոյիթ	106-101
Փէօնիքս - Հիւսթըն	97-86
Տալաս - Վաշինկթըն	104-101
Սիէթըլ - Եութա	88-86
Միլուոքի - Կոլտըն Սթէյթ	94-89

Մտորեր՝ էն. Պի. Էյ.ի հնգեակ հանուր դասաւորումը (կրխագիր խումբերը հասած են աւարտական հանգրուանին՝ փլէյ-օֆֆ).

●ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ՇՐՋԱՆ

ԱՏԻ ԱՆՏԵԱՆ ԳՕՏԻ

1. Մայէմի
2. Նիւ Եորք
3. Նիւ Ճըրզի
4. Օրլանտօ
5. Ուաշինկթըն
6. Պոսթըն
7. Ֆիլատելֆիա

ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ԳՕՏԻ

1. Շիքակօ
2. Ինտիանա
3. Շարլոթ
4. Աթլանթա
5. Քլիվլէնտ
6. Տիթրոյիթ
7. Միլուոքի
8. Թորոնթօ

●ԱՐԵՒՄՏԵԱՆ ՇՐՋԱՆ

ՄԻՋԱՐԵՒՄՏԵԱՆ ԳՕՏԻ

1. ԵՈՒԹԱ
2. ՍԱՆ ԱՆԹՈՆԻՕ
3. ՄԻՆՆԵՍՕԹԱ
4. ՀԻՒՍԹՐՆ
5. Տալաս
6. Վաշինկթըն
7. Տենվըր

ԽԱՂԱՂԱԿԱՆ ԳՕՏԻ

1. ՍԻԷԹԼ
2. ԼԷՅՔՐԸԶ
3. ՓԷՕՆԻՔՍ
4. ՓՈՐԹԼԷՆՏ
5. Սաքրամենթօ
6. Քլիփըրզ
7. Կոլտըն Սթէյթ

ԿԼՈՐ ԳՆԴԱԿԻ ԱՇԽԱՐՀԷՆ

●ՇԱԼՔԷ *ակումբին պատասխանատուները յայտնեցին, թէ չեխ միջկային միջնապահ Ռատոսլաւ Լաթալ մինչեւ 2000 թուական պիտի կրէ ակումբին չապիկը:*

28 տարեկան Լաթալի նախկին պայմանագրութիւնը վերջ պիտի գտնէր յառաջիկայ տարի, Յունիս 30ին:

●ՔԱՅՋԸՐՍԼԱՈՒՏԻՆ *ըերդապահ Անտրէաս Ռայնքէ իր պայմանագրութիւնը 2 տարի երկարաձգեց:*

1994ին Քայզըրսլաուտերնի միացած Անտրէասի նախկին պայմանագրութիւնը կ'երկարէր մինչեւ յառաջիկայ տարի Յունիս 30:

●ՊՈՐՈՒՍԻԱ ՄԷՕՆՇԷՆԿԼԱԴՊԱԽԻ *միջնապահ Թոմաս Հէսլորն յառաջիկայ եղանակին ապատ փոխանցումով մը պիտի միանայ Տուիսպուրկին:*

Առայժմ ան երկու տարուան պայմանագրութիւն մը ստորագրեց իր նոր ակումբին հետ, տարի մը եւս մնալու նպատակով:

●ՍՊԱՆԱԿԱՆ «Էլ Մունտօ Տեփորթիւօ» *օրաթերթը կը յայտնէ, թէ Ա. Սկ. Միլան, Լացիօ Ռոմա եւ Եուվենթուս մօտէն հետաքրքրուած են սպանացի միջագային յառաջապահ Լուիս Էնրիքէսով եւ անոր համար պատրաստ են վճարել մինչեւ 35 միլիոն տոլար:*

Երկու եղանակ առաջ Ռէալ Մատրիտէն Պարսելոնա փոխանցուելէն ետք, Էնրիքէ չուտով կրցաւ յաջողութիւն գտնել իր նոր ակումբին հետ: Անոր պայմանագրութիւնը «Պարսա»ի հետ կ'աւարտի 2001ին:

Սպանիոյ ազգային խումբէն ներս ան ամէն պիրքի վրայ կը գտնուի, բացի... բերդապահի պաշտօնէն:

●ԱՒՍՏՐԻՈՅ *ախոյեան Սալգպուրկի մարգիչը Հերիպէրտ Վեպէր երկկ ներկայացուցիչ հրաժարականը, հակառակ անոր, որ ան ըսած էր, թէ եղանակի աւարտին պիտի հեռանայ խումբէն:*

Անոր կազմը ցարդ կը գրաւէ ընդհանուր դասաւորման Երկրորդ պիրքը: Սալցպուրկ անցեալ Երեքշարթի օր 0-0 արդիւնքով հաւասարութիւն մը արձանագրած էր Աւստրիա Վիեննայի հետ:

Խումբին պատասխանատուները յայտնեցին, թէ անոր օգնականը՝ Սլավքօ Քոսօվիչ առժամապար պիտի ստանձնէ անոր պաշտօնը մինչեւ նոր մարգիչի մը նշանակումը:

●Փ Ս Վ ԱՅՆՏՀՕՎԸ-ՆԻ *միջնապահ Մարք Տրկրիկ չատ հաւանաբար միանայ Լա Կանթուագի եւ երկու տարուան պայմանագրութիւն մը ստորագրէ:*

32 տարեկան Տրկրիկի պայմանագրութիւնը այժմու իր ակումբին հետ կ'աւարտի այս եղանակի աւարտին:

63 անգամ Պելճիքայի ազգային խումբին չապիկը կրած՝ Տրկրիկ նախապէս մաս կազմած է նաեւ Ֆ. Ք. Պրիւժի եւ Անտրլեխթի:

●ՄԱՆՉԵՍԹԸՐ ՍԻԹԻԻ *միջնապահ Ճիորճի Քինքլայ այժմ բանակցութիւններու մէջ է փոխանցուելու համար Այաքս Ամսթերտամի:*

Մանչեսթըր Սիթիի մարգիչ Ճօ Ռույլ կ'ըսէ. «Երբ յարմար պահը պայ, այս ուղղութեամբ կրնանք քանակցութիւններու սկսիլ»: Հոլանտական ակումբը վրացի մարգիկին համար կ'առաջարկէ 9,2 միլիոն տոլար:

●ԱՐԺԱՆԹԻՆԻ *ազգային խումբի մարգիչ Տանիէլ Փասարելա կ'ըսէ, թէ չատ հաւանական է, որ 1998ի Մոնտիալէն ետք լքէ իր պաշտօնը եւ եւրոպական ակումբի մը միանայ:*

Ան իր մարգիչի պաշտօնը ստանձնած էր անցեալ Մոնտիալէն ետք:

●ԱՆՑԵԱԼ *չարաթ վերջին Աւստրիոյ ախոյեանութեան մրցումներուն 5-0 արդիւնքով պարտութիւն մը կրելէ ետք ԼԱՍՔ Լինցէն՝ Ռափիտ Վիեննա պաշտօնանկ ըրաւ իր մարգիչը՝ Էրնսթ Տոքուփիլը:*

Հակառակ անոր որ Տոքուփիլ կորսնցուց իր պաշտօնը, ան երկուքէն-երեք չարաթ պիտի մնայ իր պաշտօնին վրայ մինչեւ նոր մարգիչի մը նշանակումը:

ՕՐԱՑՈՒՅՑ

ՇԱՐԺԱՊԱՏԿԵՐ

◆ «ԿՈՒՏ ՈՒԻԼ ՀԱՆԹԻՆԿ» (*Հոնքորտ. Փլաճէթ / Ապրաժ. Ջուր եւ վաճառոմ*).- Ամերիկեան սովորութիւններուն դէմ պայքարող աճի մը, որ կը փորձէ փոփոխութիւններ մտցնել իր միջավայրէն ներս: Բեմադրիչ Կաս Վան Սանթի հետաքրքրական ժապաւէններէն: Դեր ստանձնած է Ռոպին Ուիլիամս:

◆ «ԼՋ ԿՈՒՏ ԼՋ ԻԹ ԿԼԹՍ» (*Ամփիր / Տիւճ. Մոտեբօ. Էլիվէյ. Էսփաս. Սէնթ Էլի*).- Ճէք Նիքըլսըն վտանգաւոր աճձնաւորութեան մը դերը ստանձնած է, մտահոգելով իր շրջապատը:

Այս դերին շնորհիւ, Նիքըլսըն շահեցաւ լաւագոյն դերասանի օսքարը:

◆ «ՊՐԻՅԱՏՍԱՒՆ» (*Հոնքորտ- Փլաճէթ / Ապրաժ եւ Ջուր*).- Քիթ Ռասլ աճգամ մը եւս սրսփենս մը կը ներկայացնէ: Միշտ հետաքրքրական, անսխալ եւ բարձր մակարդակի: Բեմադրութիւն Ճոն Մասթոյի:

◆ «ԱՄԻՍԹԱՍ» (*Հոնքորտ. Փլաճէթ / Ապրաժ*).- Սփիլպըրկ կը նկարագրէ ստրկութիւնը իր տարբեր կողմերէն դիտուած: Թէ ինչպէս 19րդ դարու աւարտին ճաւ մը՝ Ափրիկէէն առաջին անգամ ըլլալով ստրուկներ բերաւ Միացեալ Նահանգներ: Հետաքրքրական ժապաւէն մը:

◆ «ՏԸ ԿԻՅՄ» (*Ամփիր / Մոտեբօ. Ֆրիուէյ. Ամպասատ*).- Տէյվիտ Ֆինչըրի բեմադրած ժապաւէններէն: Հետաքրքրական խաղ մը՝ կազմակերպուած ընկերութեան մը կողմէ, որ կրնայ հարստացնել երիտասարդ մը: Դերասանութիւն Մայքըլ Տակլըսի:

◆ «ՖՈՐ ՒՈՒԶԱՆԱ» (*Փլաճէթ / Ապրաժ*).- Մարչելօ ամէն ճիգ կը թափէ, որ իրականացնէ իր կնոջ փափաքը՝ թաղուիլ իր ճախընտրած գերեզմանատունը: Դերասանութիւն Ժան Ռէնոյի եւ Մերսեդէս Ռիլի:

◆ «ՀՈՒՏԼԱՄ» (*Հոնքորտ. Փլաճէթ / Ապրաժ. Քասլիք*).- Երեսունականներու Նիւ Եորքը կը ներկայացուի բեմադրիչ Պիլ Տիուքի կողմէ: Տնտեսական վիճակն ալ ահաւոր է, եւ անապահովութիւնը հասած է իր գագաթին: *Մէկ երաժշտութեամբ հարուստ ժապաւէն մը:*

◆ *ՏԸ ՄԱՔԱԼ*- (*Հոնքորտ. Վաճառոմ , Քասլիք եւ Փլաճէթ/Ապրաժ*).- 1973ին բեմադրուած Ֆրէտ Զինըմանի *Տը Տէյ Աֆ Տը Ճաքալ*-ի մէկ տարօրինակ ժապաւէնն է: Անշուշտ դէպքերը նոյն ձիւթը չեն ընդգրկեր: Պրուս Ուիլիս, Ուիլըրտ կիր եւ Սիտնի Փուաթիէ կը փորձեն *սրսփենս* մը ստեղծել:

◆ *Է ՍԻՄՓԼ ՈՒԻՇ*- (*Փլաճէթ/Ապրաժ*).- Մանուկներուն յատուկ ճեքիաթ-ժապաւէն մը, դերասանութեամբ Քաթլին Թըրնըրի եւ Մարա Ուիլսընի:

◆ *ԹԱՅԹԵՆԻՔ*- (*Սէնթ Էլի. Էլիթ. Ամփիր / Մոտեբօ եւ Էսփաս*).- Ամէնմօտ Ճամերոնի գերպատրաստութիւնը: Դերասաններէն աւելի ջուրն ու ճսկայ զբօսանաւը իրենց վրայ կը կեդրոնացնեն ճանդիսատեսին ուշադրութիւնը:

◆ *ԷԼ. Է3. ՔՈՆՖԻՏԵՆՇԸԼ*- (*Ամփիր Տիւճ. Ֆրիուէյ. Ամպասատ եւ Մոֆիլ*).- Յիսունականներուն Լոս Անճելըսի իր բազմաթիւ *մաֆիաներով*: Հետաքրքրական եւ բարձր մակարդակի *սերի ճուար* մը, դերասանութեամբ Ճիմ Պէլուշիի:

◆ *ՔՈՆԹԷՔԹ*- (*Էլիթ. Ամփիր. Ֆրիուէյ եւ Ամպասատ*).- Մուտի Ֆոսթըր ատղերու ուսկնդրութեամբ կը փորձէ կեանք գտնել անչրպետին մէջ: Դիտաերեւակայական հետաքրքրական եւ լուրջ ժապաւէն մը:

◆ *ԸՒ'Զ ՄՕ ԼԱՒԼԻ*- (*Հոնքորտ. Փլաճեթ/ Ապրաժ եւ Ջուր*).- Նիւ Ճասավիթսի կողմէ պատրաստուած սիրային ժապաւէն մը՝ դերասանութեամբ Ճոն Փենի:

◆ *ՏԸ ՖՈՒԼ ՄՈՆԹԻ*- (*Էլիթ. Ամփիր/Մոտեքօ. Էսփաս եւ Սէնթ Էլի*).- Փիթըր Ճաթաճէոյի յաջող բեմադրութիւններէն: Ընֆիլտ քաղաքին մէջ երբ անգործութիւնը հասած է իր գագաթին, անգործ աշխատաւորներ կը դիմեն տարբեր միջոցներու...

ԹԵԼԼ Է ԹՊԱՆ

7.30 - *Ալրաքերէն լուրեր*
8.00 - *Ֆրանս 2ին լուրեր*
8.30 - *Մուվի Մէմիք*
9.00 - *Սուպիրէ*
11.00 - *Ասպու Սեզիմ*
12.00 - *Քրաք Լա Վի*
14.30 - *Ալրաքերէն լուրեր*
15.30 - *Մատուահէպ Լուպնան*
16.30 - *Ուորլտ Ալֆ Ուանտըր*
17.30 - *Անգլիական թութ*
18.30 - *Ալ Թահատտի*
19.30 - *Ալրաքերէն լուրեր*
20.00 - *Ալօ Նասա*
20.30 - *Սիժն Էլ Ալյաս*
21.30 - *Լոնլի Վարթա*
23.30 - *Նորթ Ալֆ Միքսթի*

7.30 - *Թելէմաթէն*
9.00 - *Քլիփս*
9.30 - *Վաւերագրական*

10.30 - *Լա Մարշ Տիւ Սիէքլը*
12.30 - *Ուա Թրնսա*
13.30 - *Շիֆր Է Լեթր*
14.00 - *Թէ. Էֆ. Իլլուրեր*
14.30 - *Թուշ Կանըլը*
15.00 - *Ալի Պապա*
15.30 - *Ալդանի Ալդանի*
16.30 - *Քաթլին Էնտ Քենամի*
17.00 - *Մինի Սթիւտիօ*
18.00 - *Մասիի Ուա Լուպնան*
18.30 - *Էն Պի Էլ Էքշըն*
19.15 - *Քըլ Մէյլէ Ալյէ*
20.00 - *Լուրեր*
20.30 - *Էս. Էլ. Շի*
21.30 - *Սընէ Ալն Սընէ*
23.30 - *Ֆրանսական ժապաւէն*

Է.. Պի. Սի.

7.00 - *Սի. Էն. Էնի լուրեր*
7.30 - *Էյ. Պի. Սի. լուրեր*
8.00 - *Ֆրանս 2ի լուրեր*
8.30 - *Մա Ըլաք Իլլա Հայֆա*

9.00 - *Ալուրաք Ալ Խարիֆ*
10.00 - *Մոնտիալ*
10.30 - *Նահարքում Սայիտ*
12.45 - *Թանէժարա Ուա Ղաթահա*
13.30 - *Սի. Էն. Էնի լուրեր*
14.00 - *Ֆրանս 2ի լուրեր*
14.30 - *Տը Կիլթ*
15.30 - *Ըամսա Ըշաա*
16.30 - *Քէսթիոն Փուր Էօն Շանփիոն*
17.00 - *Քիֆ Ու Լէյշ*
18.00 - *Մին Ալտաք*
19.00 - *Մարիա Խօսէ ուէքսիքական յայտագիր)*
20.00 - *Ալրաքերէն լուրեր*
20.30 - *Շաքաթնի*
21.30 - *Քալամ Էլ Նաս*

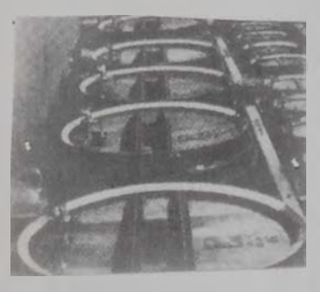
ՄՈՒՍԹԱՔՊԱԼ

7.00 - *Ալաա Ալ Սաբահ*
13.00 - *Ալաու Ալա Պիշարի*

14.00 - *Մեքսիքական պատրաստութիւն*
15.00 - *Ալրաքերէն լուրեր*
15.15 - *Լա Ալիշ*
16.30 - *Մարաւիլիատի*
17.00 - *Ֆերի Թէյլզ*
17.45 - *Ալնգլերէն լուրեր*
18.00 - *Ալտրենալին*
18.30 - *Սինեմաժալէ*
19.00 - *Կրէյթ Ռոմեհնսըս*
19.30 - *Թրու Էքշըն*
20.00 - *Ալրաքերէն լուրեր*
20.30 - *Սայնֆելտ*
21.30 - *Մըրտըր Ուան*
22.00 - *Միլենիում*
23.00 - *Չոմ*
23.30 - *Էմիթի Նեսթ*

ԷՆ. ՊԻ.Է.Ն.

13.30 - *Տիմ Լեոըր*
14.30 - *Ալյոիլը Չոմ*
17.00 - *Շարժուն գծանկար*

18.00 - *Ալնթրըֆրիլ Վիլաժ*
18.30 - *Տաֆաթեր Էլ Շուարա*
19.00 - *Ալ Խաթ Էլ Ալպատ*
20.00 - *Ալրաքերէն լուրեր*
20.30 - *Միսըն'ց Ալֆ Տը Հարթ*
22.00 - *Զաման Զաման*
23.00 - *Ֆան Ալա Ֆոլի*

ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ՁԵՌՆԱՐԿՆԵՐ

◆ «*ԺՆԷՅՆԷԹ ՍԱՆԱՅԷՀ*».- Բեմադրութիւն՝ Ռոժէ Ասաֆ. Մոնօ. Էշրեֆիէ:
◆ «*ԱՆՏԱԼՈՒՍԻԱ*».- Պար. Քարաքալա խումբին կատարողութեամբ. «Իվուար» սրահ. Սին Էլ Ֆիլ:
◆ «*ԱԽԸՐ ԱՅՅԱՄ ՍՈՔՐԱԹ*».- Բեմադրութիւն՝ Մարուան Ռահպանի. «Քափինօ Տիւ Լիպան»:

ՁԱՃԱՐԱՆ

CLUB CHOOSY RESTAURANT

Ըստ ապսպրանքի

- Ամէն կէսօր համադամ ճաշ եւ խմիչք, միայն 10.000 լ.ո.:
- Ամէն առաւօտ նախաճաշ եւ ըմպելի, միայն 3500 լ.ո.:
- Ամէն 2 սանտուիչի 1 զովացուցիչ՝ ՁՐԻ

ՋՐԻ ՍՊԱՍԱՐԿՈՒԹԻՒՆ ԲՆԱԿԱՐԱՆՆԵՐ ԵՒ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿՆԵՐ

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

Հինգշաբթի. Ուրբաթ եւ Շաբաթ երեկոյ

CLUB CHOOSY PUB –RESTAURANT

Կը հրամցնէ

- Համադամ եւ տեսակաւոր սանտուիչներ, ըստ ապսպրանքի:
- Յատուկ *քոքթէյլ*ներ:
- Ճոխ յայտագիր եւ նուագ:

ԱՄԷՆ ՈՒՐԲԱԹ ԳԻՇԵՐ «ԵՐԵՒԱՆԵԱՆ ԵՐԵԿՈՅ»

ԵՐԵԿՈՅԵԱՆ ԺԱՄԸ ՅԷՆ ՍԿՍԵԱԼ,

ԽԱՆԴԱՎԱՌ ԵՐԳԵՐՈՎ ԵԼՈՅԹ ԿՈՒՆԵՆԱՅ

ԱՐՏԱԿ ԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆ

- Խմիչք, տաք ճաշ եւ *խաշլամա*, ըստ ապսպրանքի:

- Կը ստանձնենք անհատական եւ միութեական խրախճանքներ, մատչելի գիներով:
- Յատուկ սակ՝ տարեդարձներու համար:

Պուրճ Համուտ, Արիճ սանթըր,
Հեռ. 01-257469-70 եւ 03-278260:

365 ՕՐԵՐԷՆ ՕՐ ՄԸ՝ ՔԱՀԼԻ ՀԱՅ ԾԵՐԱՆՈՑԻՆ

Սոյն ձեռնարկին հետեւեալ ազգայիններ կը ստանձնեն օրուան մը ճաշի ծախսը՝ 300 ամերիկեան տոլար:

– Տէր եւ տիկին Յարութիւն Արսլանեան՝ Արսլանեան ընտանիքի ննջեցեալներու յիշատակին, 3 Ապրիլ:

Մերանոցի հեռ. թիւեր.- 260533, 266822 եւ 260534

ՍԱԿԱՒՐԱՆ

Պէյրութի սակարանին մէջ օտար դրամանիշերու փակման սակագիները հետեւեալներն էին երէկ.

Սուրիական ղրուշ	32.64 - 34.68 լ.ո.
Իրաքեան տինար	50.00 - 51.00 լ.ո.
Պահրէյնեան տինար	4033.77 - 4037.81 լ.ո.
Քուէյթեան տինար	4979.97 -4983.99 լ.ո.
Յորդանանեան տինար	2139.54-2143.58 լ.ո.
Ա. Մ. Էմիրութեանց տիրհամ	412.63 - 416.67 լ.ո.
Սէուտական ռիալ	403.10 - 407.10 լ.ո.
Օմանեան ռիալ	3653.82 -3657.86 լ.ո.
Քաթարեան ռիալ	415.25 - 419.29 լ.ո.
Եգիպտական կիւնէ	443.28 - 447.32 լ.ո.
Անգլիական սթերլին	2554.76 - 2558.80 լ.ո.
Գերմանական մարք	821.72 - 825.76 լ.ո.
Հոլանտական ֆլորեն	728.19 - 732.21 լ.ո.
Շուէյցարական ֆրանք	243.28 - 247.37 լ.ո.
Զուիցերիական ֆրանք	1000.61 - 1003.65 լ.ո.
Պելճիքական ֆրանք	37.10 - 41.60 լ.ո.
Դանիական քուրոն	216.21 - 220.10 լ.ո.
Շուէտական քուրոն	189.89 - 193.93 լ.ո.
Սպանական փեզէթա	7.80 - 11.84 լ.ո.
Թրքական լիրա	0.0065 - 0.0085 լ.ո.
Կիպրական փաունտ	2824.86 -2828.88 լ.ո.
Իտալական հազար լիր	838.00 -842.00 լ.ո.
Ճափոնական հազար եէն	11043- 11047 լ.ո.
Ափրիկեան հազար ֆրանք	2478.00 - 2482.00 լ.ո.
Ամերիկեան տոլար	1516.50 - 1526 լ.ո.
Քանատական տոլար	1064.14 - 1071.18 լ.ո.
Աւստրալիական տոլար	1010.28 -1006.24 լ.ո.

- ՈՍԿԻ

Անգլիական մէկ ոսկի	122,000 - 132,000 լ.ո.
Իրանեան մէկ ոսկի	112,000 - 122,000 լ.ո.
Օմանեան մէկ ոսկի	97,000 -100,000 լ.ո.
Մեքսիքական փեսոս	540,000 - 550,000 լ.ո.
Մէկ քիլոկրամ ձոյլ ոսկի	14,100,000 - 14,600,000 լ.ո.
Մէկ օնս ոսկի	298,14$ - 302,18 $
Մէկ օնս արծաթ	6,31 $ - 6,35 $

- ՍՈԼԻՏԷՐԻ ԲԱԺԱՆԵԹՈՒԼԹԵՐ

	Գինի Ա. ճշդում	Գինի Բ. ճշդում
Ա. կարգի բաժնեթուղթ	12 1/8	12 1/4
Բ. կարգի բաժնեթուղթ	12 1/2	12 1/2

ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆ՝ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԻ...

Խորհրդարանին նախագահը, իր կարգին, յայտնեց, որ ինք ընդհանրապէս վգուշութեամբ կը մօտենայ խորհրդարանին մէջ բուռն վէճեր եւ պառակտում յառաջացնող հարցերուն:

Հ. Յ. Դ.ի պատուիրակութիւնը նաեւ այցելեց խորհրդարանի փոխ նախագահ Էլի Ֆերկիի:

Տեսակցութիւններէն ետք նախարար Շ. Պարսումեան յայտարարեց, որ խորհրդարանի նախագահին հետ քննարկուած են օրուան կարեւոր հարցերը: «Բոլոր այս հարցերուն վերաբերեալ մեր տեսակէտները նոյնն էին եւ խորհրդարանի նախագահը հաստատեց, որ քաղաքապետական ընտրութիւնները տեղի պիտի ունենան: Մենք կը պատրաստուինք բոլոր այս քայլերուն համար», բսաւ ան:

Քաղաքացիական պահին մասին հարցապնդուելով նախարարը ըսաւ. «Մենք մեր սկզբունքային դիրքորոշումը յայտարարեցինք այդ ծրագիրին. բայց լիբանանեան բեմի իրադարձութիւնները ցոյց տուին, որ այս ծրագիրին այս պահուն արծարծումը պիտի երկարաձգէ եւ կը նախընտրենք անոր գտնել պատշաճ լուծում ահմանադրական կառոյցներէն ներս: Ճանաչ է, որ կառավարութիւնը իր կեցուածքը ճշդեց եւ պէտք է սպասել տեսնելու, թէ իշխանութեան պետերը ինչպիսի լուծում պիտի գտնեն այս հարցին»:

Կ'ՈՒԶՈՒԻ

- Վարպետ ատաղձագործ մը: Հեռ. 582781, 582518 եւ 584244:

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱԻ

ՈՒՍԱՆՈՂԱԿԱՆ - ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱԿԱՆ ՊԱՇՏՕՆԱԹԵՐԹ

«ԿԱՅԾԵՐ»

ՅՈՒՆՈՒԱՐ - ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1998Ի ԹԻՒԸ

Քաղաքական, գիտական, գրական, մարզական յօդուածներու կողքին, այս համարը լուսաբծակի տակ կ'առնէ Երեւանի պետական համալսարանը:

Սոյն թիւը նաեւ կ'ընդգրկէ մրցանք - խաղ մը: Շահող ենթական պիտի ստանայ «Tissot» վահառանիշով ժամացոյց մը:

ՍԱԿ՝ 5000 լ.ո.

- Ստանալու համար դիմել Համազգայինի գրախանութ. «Շաղգոյեան» կեդրոն. կամ «Կայծեր»ու խմբագրութիւն՝ «Շաղգոյեան» կեդրոն. Ժրպ յարկ:

Կ'ՈՒԶՈՒԻՆ

- Ապահովագրական ընկերութեան մը համար, ուսեալ եւ ներկայանալի երիտասարդ - երիտասարդուհիներ, ապահովագրութիւն ծախելու փորձառութեամբ: Հեռաձայնել 03-666903 թիւին:

30 Մարտէն՝ Հրապարակի Վրայ

- Թղթածրար
  ՄԱՆՈՒԿՆԵՐՈՒ ՀԵՏ
- Աստղագուշակութիւն
  ԴԵՂԻՆ ՎԱԳՐԻ ԹՌՉՔԸ
- Փոլա Եագուպեան
  Ի ՎԵՐՋՈՅ ՊԻՏԻ ՁՈՒԼՈՒԻՆՔ
- Պատմուածք
  ՎՀՈՒԿՆԵՐՈՒ ՀԵՏ ՁԱՄՈՒՍՆԱՆԱ՛Ք

ԹԻՒ 10 - ԱՊՐԻԼ 1998

ԼՈՆՏՈՆԻ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

Լոնտոնի սակարանին մէջ, դրամանիշներու փոխանակման սակը հետեւեալն էր երէկ կէսօրին.

Ամերիկեան տոլարի փոխանակման սակերը.

Քանատական տոլար	1.4166/71
Գերմանական մարք	1.8515/21
Հոլանտական ֆլորէն	2.0868/73
Շուէյցերական ֆրանք	1.5325/35
Պելճիքական ֆրանք	38.20/22
Ֆրանսական ֆրանք	6.2060/70
Իտալական լիր	1825.5/6.0
Ճափոնական եէն	133.57/62
Շուէտական քորոն	8.0280/80
Նորվեկիական քորոն	7.6465/95
Դանիական քորոն	7.0579/99
Մէկ սթերլին	1.6707/17
•Մէկ օնս ոսկին	299.50/00$

3

ԴԱՄԱՍԿՈՍԻ «ՔՆԱՐ»Ը ՊԷՅՐՈՒԹԻ ՄԷՋ

ևաեւ «Քնար»ի բնկերակցող դաշնակահար Շաւիթ Քէշիշեանի մշակումը՝ արաբական «Հիւրտա ևա Պալաահ» երգին:

Դամասկոսահայութեան համար սիրելի ու օգաակար ներկայութիւն է «Քնար»ը, որ ապրային – մշակութային կեանքին մէջ մեայուն մասնակցութիւն կը բերէ: Պէաք է բնդգծել, որ սիրողական ասրբերով հասածայն նկչերանգներ արասարերկրի բասական դժուարին աշխասանքէ ևայս իմասով ալ խմբասար մեծապէս Ալբումնեանի չանքերը արդիւնաւորած են ևս արդէն իսկ ապահոված է կորիզը, որ յառաջիկայ ասրիներու շարունակական աշխասանքով ա՛լ ասելի դաշն ու երբեմնգնիներով յագեցած նկչերութեան պիսի հասնի, անկասկած: Երգչախումբին ևաս իբրեւ մենակասար երգեցին Ժաննէ-Փիեռ Իսկէնեաքեան, Ժոզէֆ Իսկէնեաքեան, Նայիրի Քէշիշեան, Աշոտ Պալասպանեան ևս Սարգիս Քէշիշեան: Դարգ մը երգեր կասարուեցան *փիէյսլի*ի ևաւազակցութեամբ, պասրասասրած՝ Խաչիկ Խաչասուրեանի կողմէ:

Դամասկոսի «Քնար» երգչախումբին պէյրութեան համերգը եկաւ յաջորդելու ներգազդեցիկ համերգային այցելուի կարեւորութիւնը, օգաակարերիները ևս մշակութային կազմակերպուած համագործակցութեան անհրաժեշասութիւնը: Ներկայի Էր ևաեւ Լիբանանի բոլոր հայ խմբասարներուն համերգին ներկայութիւնը:

4

ՄՐՅԱՀԵՑՄ ՊԱՏՄԱԿԱՆ ԱԱՀՄԱՆՆԵՐԸ...

գաւառ, որով լրանում է ուղիղ ևաեւ չորս գաւառներն Արցախեան ևահանգի»:

Վերապիշեալ բոլոր սահմաններն ևս գաւառներն ներկայացուում են մինչ 1895 բուականը:

ԱՁԼ ՊԱՏՄԱԿԱՆ ՏՈՒԵԱԼՆԵՐ

Կարեւոր է նկասի ունենալ ևաեւ հեաեւեալ պասմական աուեալները:

Համաձայն Հայասասանի Սով. Հանրագիասարանի է. 267–269, հասոր 12, հինգերորդ գարում Արցախի սահմանագիծը եղած է Երասխ, Կուր, Խրամ եւ Ջորագետ «միացած» եւ Հակարի գեաերի եւ Գայէնի, Երիջանի, Գեղամեան ամենաբարձր լեռների գագաթնագծի մէջ եղած սարածութիւնը:

Համաձայն Բաֆֆիի «Խամսայի Մելիքուխիւնները» գրքի, պարսկական ասիրապեաուխեան բնագրիին, ևախեան ռուս–պարսկական Թուրքմենչայի դաշնագրի կնքում, արցախեան սահմաններն Էին հեաեւեալը.

Ա.– Գելիքասան կամ Թալիշ: Գիւրամ – Զայ գեաից, այսինքն՝ Հանձակի սահմաններից, եւ սարածում է մինչեւ Թարթար գեաը:

Բ.– Ջրաբերդ կամ Ջարաբերդ, որ սկսում է Թարթար գեաից եւ սարածում է մինչեւ Խաչէնի գեաը:

Գ.– Խաչէն, որը սկսում է նոյն անունով գեաից եւ սարածում է մինչեւ Բալու–Զայ գեաը:

Դ.– Վարանդա, որ սկսում է այդ գեաից եւ սարածում է մինչեւ Գիւզափայաի լեռնցղի գագաթին:

Ե.– Տիզակ կամ Դուզախ, որը սկսում է այդ լեռներից եւ սարածում է մինչեւ Երասխ գեաը:

Յարակից Ուռասասանի ասիրապեաուխեան բնագրիին նկասում վերացուում են արցախեան «Գիւրամ» հասարեալ ամբողջ Արցախը մի մասնիկը ռուսական կայսրուխեան:

ԾԱՂԿԱՁԱՐԴԸ ԱՆԹԻԼԻԱՍԻ ՄԷՋ

Կիրակի, 5 Ապրիլ, ԾԱՂԿԱՁԱՐԴի տօնին առիթով, Անթիլիասի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Մայր տաճարին մէջ պիտի պատարագէ եւ պիտի քարոզէ՝

ԳԵՐԾ. Տ. ԱՐՏԱՒԱԶԴ ԱՐՔԵՊՍԿ. ԹՐԹՌԵԱՆ

Սկիզբ ժամերգութեան	*ժամը 7.30*
Սկիզբ պատարագի	*ժամը 9.30*
Թափօր	*ժամը 10.00*

ԴՌՆԲԱՑԷՔ

Նոյն օրը կէսօրէ ետք ժամը 4ին, տեղի պիտի ունենայ ԴՌՆԲԱՑԷՔի արարողութիւն, զոր պիտի կատարէ եւ յաւուր պատշաճի քարոզէ՝

ԳԵՐԾ. Տ. ԱՐՏԱՒԱԶԴ ԱՐՔԵՊՍԿ. ԹՐԹՌԵԱՆ

Սիրով կը հրաւիրենք հաւատացեալ ժողովուրդը ներկայ գտնուելու եկեղեցական արարողութեանց եւ հաղորդակից դառնալու Քրիստոսի Երուսաղէմ մուտքի տօնին ու Դռնբացէքի խորհրդալից արարողութեան իմաստին:

ԴԻՒԱՆ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԱՐԱՆԻ

ՄԱՀԱԶԴ

Տէր եւ տիկին տաքթ. Մահակ Պաղտասարեան եւ ընտանիք

Տիար Հրաչ Պաղտասարեան
Տէր եւ տիկին Գէորգ Փալամուտեան եւ ընտանիք
Տէր եւ տիկին Զաւէն Պաղտասարեան եւ ընտանիք
եւ համայն ազգականներ կը գուժեն իրենց մօր, մեծ մօր եւ հարազատին՝

ԱՍՏՂԻԿ ՊԱՂՏԱՍԱՐԵԱՆԻ
(ծնեալ՝ ԳԱՐԱՄԱՆՈՒԿԵԱՆ)

մահը, որ պատահեցաւ Երեքշաբթի, 31 Մարտ 1998, յետ կարճատեւ հիւանդութեան:

Յուղարկաւորութեան արարողութիւնը պիտի կատարուի Ուրբաթ, 3 Ապրիլ, կէսօրէ եաք ժամը 2ին, Մ. Նշան Մայր եկեղեցւոյ մէջ, ուրկէ հանգուցեալին մարմինը պիտի փոխադրուի Ֆըրն Շրպկի Ազգային գերեզմանատունը:

- *Ներկայ ըլլալ իբրեւ մաուազդ:*
- *Ցաւակցութիւնները կ'ընդունուին հանգուցեալին բնակարանը. Քանթարի, Մեքսիք փողոց, «Տուֆիա» շէնք. 4րդ յարկ, Ուրբաթ 3, Շաբաթ 4 եւ Կիրակի 5 Ապրիլ:*
- *Կը խնդրուի փոխան ծաղկեպսակի նուիրատուութիւններ կատարել բարեսիրական հաստատութիւններուն:*

ՀԱՅ ՕԳՆՈՒԹԵԱՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ
ՀԱՄԱՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐՈՒ

ԳԻՏԱԺՈՂՈՎ

ԲԱՐՁՐ ՀՈՎՎԱՆԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ՎԱՐՉԱՊԵՏԻՆ

(28-30 ՄԱՅԻՍ)

ԵՒ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՆԿԱԽՈՒԹԵԱՆ ԾՕԱՄԵԱԿԻ ԱՌԹԻՒ

ՈՒԽՏԱԳՆԱՑՈՒԹԻՒՆ ԴԷՊԻ ՀԱՅՐԵՆԻՔ

(24 ՄԱՅԻՍ - 6 ՅՈՒՆԻՍ)

Մուտքավճարով

ԱԵԻՒՆԵՐՈՒ ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ
ԵԳԻՊՏԱՑԷՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆ ՍԵՐՈՒՆԴ ԱՂԲԻՒՐԻ
ԿՈՂԱԿԻՑ, ԱՆՁՈՒԳԱԿԱՆ ՀԵՐՈՍՈՒՀԻ

ՍՕՍԷ ՄԱՅՐԻԿԻ

ԵՒ ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ, ՀԱՆԴԻՍԱՒՈՐ ԹԱՂՈՒՄ ԵՌԱԲԼՈՒՐԻ ԱՆՄԱՀՆԵՐՈՒ ԿՈՂՔԻՆ

Հայասասան 14 օր կեցուխիւնեւ երխուդարձ ասկ՝ 770 ամերիկեան տոլար՝ իւրաքանչիւր անձի. 2 ճոգիոց սենեակի մէջ, ներառեալ՝ օրական ևախաճաշ եւ ճաշ. շրջապասոյս՝ Էջմիածին, Գառնի, Գեղարդ, Զանգեզուր, Տաթեւի վանք, Սանահին, Անի, Դիլիջան եւ այլ սեսարժան վայրեր, ազասմուսք գեղարուեսասկան 2 ներկայացումներու (օփերա կամ ևուագահանդես): Գիսաժողովի մասնակցուխեան սակ՝ 30 ամերիկեան տոլար: Մասնակցողները պէսք է ունենան ի զօրու անցագիր եւ վիզա: Վճարումները պէսք է լրիւ կասարուին մինչեւ 10 Ապրիլ: Մասնակցողները պիսի սանան ուիսագրացուցեաեան մանրամասն ժամանակացոյցը, անհրաժեշս սեղեկուխիւններ եւ մասնակցուխեան վաւերագիր: Փափաքողները կրնան երկարագել իրենց կեցուխիւնը Հայասասանի մէջ: Ձանազան երկիրներէ հասնելու եւ մեկնումի թուականները կրնան սարբերիլ, սակայն մասնակցողները պիսի չզրկուին ուիսագնացուխեան պսղյսներեն:

Արձանագրուխեան համար դիմել սեղւոյն LOհի գրասենեակը. հեռ. 265359:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

Հրայր Բազէ Խաչերեանի Հայասասանի մէջ քրիսոնէուխեան պեսական կրօն հռչակման 1700ամեակին նուիրուած լուսանկարներու ցուցահանդէսը պիսի սեւէ մինչեւ Երկուշաբթի, 6 Ապրիլ 1998, Անթիլիասի կաթողիկոսարանին նորաբաց «Կիլիկիա» թանգարանի ցուցասրահին մէջ:

- *Ցուցահանդէսը բաց պիսի մնայ ամէն օր, առաւօտեան ժամը 9էն իրիկուան ժամը 7:*

ԱՌԱՆՑ ԿԱՆԽԱՎՃԱՐԻ

RENAULT

ԳԱՐՆԱՆԱՅԻՆ ԵՂԱՆԱԿԻ ԱՈՒԹՈՎ

ԻՆՔՆԱՇԱՐԺՆԵՐ

À TITRE D'EXEMPLE

Mégane 1.6 L	13.500 $ ou 354 $ / mois* (20.600.000 L L)	
Mégane 2.0 L Auto.	15.500 $ ou 407 $ / mois* (23.600.000 L L)	
Mégane 1.6 L Coupé	15.000 $ ou 394 $ / mois* (22.900.000 L L)	
Mégane 1.6 L Cabriolet	22.000 $ ou 578 $ / mois* (33.500.000 L L)	
Laguna 2.0 L	17.900 $ ou 470 $ / mois* (27.300.000 L L)	

* Toutes Options et Douane comprise aux tarifs actuels, hors taxes d'enregistrement, formule d'échelonnement sur 48 mois au taux d'intérêt annuel de 6.5%.

Assistance 24h / 24 SOS Auto

ԴԻՄԵԼ՝
ԻՇԽԱՆ ՆԱՐԿԻԶԵԱՆԻ

- **48 ամսուան վճարման դիւրութիւն**

Հասցէ.- Սին Էլ-Ֆիլ,
Սալոմէի խաչմերուկ.
Հեռ. 01-480043, 01-480940 եւ 03-358259

Կ'ՈՒԶՈՒԻ

- Ոսկերիչի գործատեղի մը կարիքը ունի *«գիրքոն»* քար գամողներու եւ մոմի վրայ աշխատող օրիորդներու: Դիմել հեռ. 258120:

Կ'ՈՒԶՈՒԻՆ

- Ոսկերիչ *սատաքէր*ներ: Լաւ վճարում՝ առաւել ապահովագրութիւն: Հեռ. 263631:

STUDIO
Lantern

- **Կը ստանձնէ ուրախ առիթներու video նկարահանումներ եւ passporth գունաւոր լուսանկարահանումներ:**

Հեռ. 01-266866 եւ 03- 268852

ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ ՄՈՒՏՔԻ ՆԻՒԹԱԿԱՆ ՄՏԱՀՈԳՈՒԹԻՒՆԵՐԷՆ ՁԵՐԲԱՋԱՏԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԵՑԷՔ

ԱՖՀԻԼի մօր

- ՆՈՒԱՋԱԳՈՑՆ սակերով
- ԱՌԱԻԵԼԱԳՈՑՆ խնամք
- Վճարման դիւրութիւններ

Հասցէ.- Ազգային Խորհուրդի շէնք, ԱՖԷՏի կից,
Հեռ. 248238, 262221:

ԾԱՆՈՒՑՈՂՆԵՐՈՒ ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

«Ազդակ»իմէջազգային կամ առեւտրական ծանուցումներ երասարակել փափաքողներէն կը խնդրուի ծանուցումին բնագիրը ընթեռնելի գիրով (ճասասասութեանց պարագային՝ ևախընսրաբար պաշասօնական թուղթի վրայ, եւ՝ ճասասասուած) ներկայացնել «Ազդակ»ի ծանուցումներու գրասենեակը:

ԳՐԱՒՈՒԱԾ ՕՐ

ՄԱՅԻՍ 16
ՋՈՄ
ՃԱՇԿԵՐՈՑԹ – ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ
PORTEMILIO – SALLE DES ETOILES
ԿԸ ԽՆԴՐՈՒԻ ՉԹԱՉԱՁԵԻԵԼ

ՇԻՐԱԿ ՀՐԱՏԱՐԱԿՉԱՏՈՒՆԷՆ

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱԾ Է ՄԵԾ ԵՐԳԻԾԱԲԱՆ

ԼԵՌ ԿԱՄՍԱՐԻ

Տպուած եւ Անտիպ Էջերու ՀԱՏՈՐԸ

192 էջ 10$

ԳՐԱՒՈՒԱԾ ՕՐ

2 ՄԱՅԻՍ 1998
ՃԱՇԿԵՐՈՑԹ - ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ
Ա.Ջ.Գ. «Գ. ՉԱՔԱԼՊԱՇԵԱՆ-ԹՈՐԳՈՄԵԱՆ» ՎԱՐԺ.
ԿԸ ԽՆԴՐՈՒԻ ՉԹԱՉԱՁԵԻԵԼ

☆ Բոլորիս ԱՍՏՂԵՐԸ ☆

☆ *ԽՈՒՅ* (*21 Մարտէն 20 Ապրիլ*)

Դործի մէջ ուշադիր եղէք բախտաւոր հանդիպումներ ունենալու համար դժուարահաս գործակիցի մը կամ ազդեցիկ մարդու մը հետ, որպէսզի ձեր արտադրութիւնը չխանգարուի:

☆ *ՑՈՒԼ* (*21 Ապրիլէն 21 Մայիս*)

Պիտի ունկնդիր անկախ ձեռով ապրիլ այսօր՝ ձեր փափաքած ևախաձեռնութեան դիմելով: Ամէն պարագայի պիտի չդնդիք, որովհետեւ արդարացի պիտի ըլլայ, որովհետեւ արդարութեամբ կը գործէք:

☆ *ԵՐԿՈՒՈՐԵԱԿ* (*22 Մայիսէն 21 Յունիս*)

Աբրասի եղէք որեւէ գործի դիմաց՝ պաշասօնակիցներու ևետ իւ. բնասեղիի անդամներուն: Ձեր չորս կողմը լաւ պիսակիւ եւ բատ պահ մը որոշում ասէք:

☆ *ԽԵՑԳԵՏԻՆ* (*22 Յունիսէն 23 Յուլիս*)

Ձեր ծրագիրներուն մասին մի՛ խօսիք, մեկ մէկուն մի՛ յայտնէք գանուիք, որովհետեւ կրնամ ախողդութեան մասնուիլ: Զգաստասպան եղէք:

☆ *ԱՌԻՒԻԾ* (*24 Յուլիսէն 23 Օգոստոս*)

Ամառուան ընթացքին պիտի բլլամ կենսուեակ՝ շնորհիւ օգնութեանը արեւին: Պաղյի կամ այցելութեան համար դարձ մը եղէք: Այսօր գտնուիլ միայն առօրեայ սովորական աշխատանքներ կատարելով:

☆ *ԿՈՅՍ* (*24 Օգոստոսէն 23 Սեպտեմբեր*)

Ժամանակ մի՛ կորսնցնէք պարապ բաներու վրայ խօսելով անձկութիւն պատճառելով դուք ձեզի: Ձեր հաւատարիմ բարեկամները դժուարին չաանի մը ևամանակ ձեզ կ'ապահովեն:

☆ *ԿՇԻՌՈ* (*24 Սեպտեմբերէն 23 Հոկտեմբեր*)

Ամառուան օրերը պիտի բլլան ոգեւորութեամբ լի եւ կարելիութիւններ պիտի բացուին ձեր դիմաց: Յարմարեցէք կացութեան: Ամրացուցէք ձեր դիրքը, նեաու մնացէք վնասներ, որոնք գէշ յիշատակներ կրնան ձգել միայն:

☆ *ԿԱՐԻԾ* (*24 Հոկտեմբերէն 23 Նոյեմբեր*)

Մարդկանց պիտի պաշտպանեն ձեզ կարգ մը անպատեհութիւններու դիմաց: Մի՛ մեծնաք որեւէ առաջարկ, որ կրնայ նորութիւն կամ փոփոխութիւն բերել ձեզի: Յարմարեցէք առեղծուած կացութեան:

☆ *ԱՂԵՂՆԱՒՈՐ* (*24 Նոյեմբերէն 21 Դեկտեմբեր*)

Հաւանելի որոշում մի՛ առէք, նկատի առէք պայմանները եւ պարագաները, մանաւանդ՝ մի՛ ևաւարկէք հոսանքին դէմ: Միշտ արամադրեցէք:

☆ *ԱՅԾԵՂՋԻՒՐ* (*22 Դեկտեմբերէն 20 Յունուար*)

Այսօր գործերը մասնաւոր ձայրով մի՛ բռնէք, այլ ձեր ամբողջ ուժն ու կարողութիւնը ի գործ գրէք յաջողցնելու համար դժուարին աշխատանք մը:

☆ *ԾՈՎԱՆՈՑՇ* (*21 Յունուարէն 19 Փետրուար*)

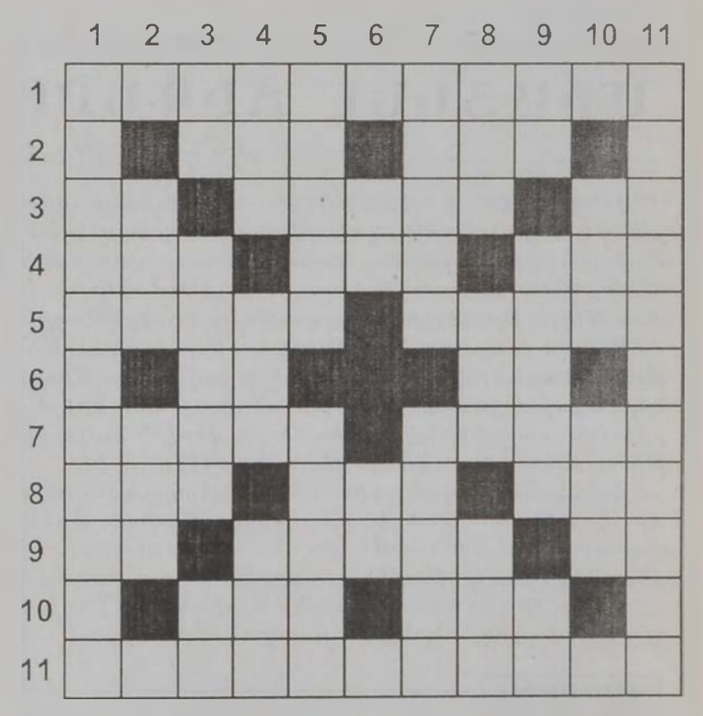
Նուազ չորեղէք ու ասելի մեղմ ու բաղդ՝ ձեր շրջապատին ու գործակիցներուն ևետ, որպէսզի կարենաք ձեր սիրալիր կեցուածքով պիսացնել կարգ մը հարցերու լուծումը:

☆ *ՋՈՒԿ* (*20 Փետրուարէն 20 Մարտ*)

Ցրուած է ձեր միասը, չէ կեդրոնացած, ինչ որ դժուարութիւն կը ասեղծէ ձեր դիմաց: Աննպասեալ չանսարերութիւն՝ յաջողելու համար:

ԽԱՉԲԱՌ ԹԻՒ 3940

Պատրաստեց՝ Տ. Մ. ԱՂԱՋԱՐԵԱՆ

ՀՈՐԻԶՈՆԱԿԱՆ

1. *Խմբագրական:*
2. *Նախարարուկ - Ասեղի ծակ:*
3. *Իրերայաջորդ տառեր - Տարուան եղանակներէն - Շադկաք:*
4. *Խայթուածք - Սեւ գառ - Տեղական մակրայ:*
5. *Անկախարար - Իսկական օտար անուն:*
6. *Այրուբենէն - Կրկնուած բաղաձայններ:*
7. *«Վէրք Հայասասանի» վէպին գլխաւոր հերոսը - Ետին պարձած հռոմէական դիցուհի:*
8. *Կակուղ (տառ) - Ողջակէզ - Մշակուած հող (հակ.):*
9. *Ածականաձեւ մասնիկ - Ինքնեկ - Մէջը պարապ հաւկիթ:*
10. *Արեական օտար անուն - Մագեղ (հակ.):*
11. *Մէն Մի:*

ՈՒՂՂԱՀԱՅԵԱՑ

1. *Վայելուչ:*
2. *Վայրի կղ - Տառի մը անունը:*
3. *Իրերայաջորդ կիրեր - Սպասաւոր - Առարկայ:*
4. *Արեւելեան տիտղոս - Շրջուած՝ կաթսայ - Ճոկան:*
5. *Հայհոյանք - Որովհետեւ (հակ.):*
6. *Յարարերական դերանուն - Ժամանում:*
7. *Հայասասանի մայրաքաղաքներէն - Գոյական:*
8. *Կռնակի ոսկոր - Եւրոպացի իշխանուհի - Ած.:*
9. *Դրկիչ տառեր - Ոտք մը պակաս - Պարտիզպանի գործիք:*
10. *Լեզուով մը՝ այո՛ - Անվճար (հակ.):*
11. *Թոքախտաւոր:*

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	Ե	Ր	Ա	Ռ	Տ	Ա	Մ	Ո	Ռ	Ա	Յ
2	Գ	■	Հ	Ա	Ե	■	Ի	Ր	Ա	■	Ե
3	Ի	L	■	Հ	Ր	Ա	Ն	Դ	■	Օ	Ղ
4	Պ	Ի	L	■	Ե	Ի	Ա	■	Ա	Ս	Ա
5	Տ	Ա	Կ	Ա	Ի	■	Կ	Ո	Ի	Ա	Բ
6	Ա	■	Ո	Յ	■	■	■	Ի	Ե	■	Ա
7	Յ	Ա	Ի	Ո	Տ	■	Ա	Ս	L	Ա	Ն
8	Ո	Ս	Կ	■	Ի	Ն	Ն	■	Ի	Ս	Ա
9	Ր	Ր	■	Ա	Տ	Ի	Կ	Ա	■	Ի	Կ
10	Ե	■	Ի	Ն	Ա	■	Ա	L	Ի	■	Ա
11	Ն	Ե	Ր	Ա	Ն	Զ	Ն	Ա	Կ	Ա	Ն

ԹԻՒ 3939

ԽԱՉԲԱՌԻՆ

ԼՈՒԾՈՒՄԸ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
2	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
3	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
4	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
5	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
6	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
7	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
8	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
9	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
10	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
11	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■

Հ. ՄՈՒՊԱՐԱՔԻ ՀԵՏ ՏԵՍԱԿՑԵԼԻ ԵՏՔ

ՌՈՒՍ ՉԷ ՁԱԽՈՂԱԾ

ԿԸՍԷ Ե. ԱՐԱՖԱԹ

ԿԱԶԱ, 1 (ՌՈՅԹԵՐՔ).- Պաղեստինեան իշխանութեան նախագահ Եասէր Արաֆաթ Ջորեքշաբթի օր յայտարարեց, որ ամերիկացի պատուիրակ Տենիս Ռոսի առաքելութիւնը չէ ձախողած:

Արաֆաթ կը խօսէր Եգիպտոսի նախագահ Հիւսնի Մուպարաքի հետ ունեցած տեսակցութեան մը աւարտին: Արաֆաթ ըսաւ, որ կարելի չէ ձախողած յայտարարել Ռոսի չորսօրեայ առաքելութիւնը, որովհետեւ ամերիկեան ճիգերը պիտի չարունակուին:

Մէկ օր առաջ Միացեալ Նահանգներու արտաքին գործոց նախարար Մատրէյն Օլպրայթ եւս ըսած էր, որ Ռոս որոշ յաջողութիւն մը արձանագրած է: Ամերիկացի, պաղեստինցի եւ իսրայէլացի պաշտօնատարներ հակառակ ըսած էին Ռոսի առաքելութեան մասին, որովհետեւ ան չէր յաջողած համոզել ո՛չ իսրայէլացիները եւ ոչ ալ պաղեստինցիները:

ՀԱՄԱՍԻ ՄԷԿ ՂԵԿԱՎԱՐԸ՝ ՍՊԱՆՆՈՒԱԾ

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ, 1 (ՌՈՅԹԵՐՔ).- Պաղեստինեան ոստիկանութիւնը Ջորեքշաբթի օր յայտարարեց, որ իսլամական Համաս կազմակերպութեան ղեկավարը ապահնուած է եւ անոր դիակը գտնուած է Այարկոնդանի մէջ պայթած ինքնաշարժի մը ետք:

Իսրայէլ հերքեց, որ իր ուժերը սպանած են Մուհիիտին Շարիֆը, որուն անունը իր կողմէ հետապնդուած իսլամական պինեալներու անուանացանկին գլուխը կը գտնուի:

Համաս խոստացաւ լուծել Շարիֆի վրէժը: Իսկ Բեթղեհէմի մէջ իսլամական երիտասարդներ փողոց իջան եւ քարերու տարափ մը տեղացուցին իսրայէլացի պինուորներու վրայ: Անոնք պահանջեցին, որ Շարիֆի սպանութեան վրէժը լուծուի՝ իսրայէլացիներուն դէմ յարձակումներ կազմակերպելով: Իսրայէլացի պինուորները, իրենց կարգին, ձգախէժ փամփուշտներ արձակեցին ցուցարարներուն վրայ: Բախումը վերջ գտաւ, երբ պաղեստինեան ոստիկանութիւնը միջամտեց:

Թէեւ Իսրայէլ հերքեց, որ ինք սպանած է Շարիֆը, վգալի էր սակայն իսրայէլեան շրջանակներուն մէջ տիրող ուրախութիւնը: Նախկին վարչապետ եւ ներկայիս երեսփոխան Էֆրայիմ Սնէ ըսաւ, որ ամբողջ Իսրայէլի անունով շնորհակալութիւն պէտք է յայտնել անոր, որ սպանած է Շարիֆը:

Շարիֆի դիակը գտնուած է Կիրակի օր: Դիակնամութեան արդիւնքը ցոյց կու տայ, որ ան Ռամալլայի մէջ տեղի ունեցած պայթումէն (ականուած ինքնաշարժ) երեք ժամ առաջ սպանուած է՝ կուրծքէն եւ աջուկէն փամփուշտներ առանալով:

ԹՈՒՐՔԻԱ

ԲԱՐՕՐՈՒԹԻՒՆԸ ՓՐԿԵԼՈՒ ՎԵՐՋԻՆ ՓՈՐՁ ՄԸ

ԱՆԳԱՐԱ, 1 (ՌՈՅԹԵՐՔ) - Թուրքիոյ իսլամականները Ջորեքշարթի օր արդարութեան նախարարէն խնդրեցին չնչել սահմանադրական ատեանին՝ իսլամական Բարօրութիւն կուսակցութիւնը ապօրինի հռչակելու որոշումը, հաղորդեց «Անատոլու» լրատու գործակալութիւնը: «Կ'ենթադրուի, թէ ասիկա փակման դէմ Բարօրութեան վերջին միջոցն է», ըսաւ անիկա:

Թուրքիա Բարօրութիւնը պաշտօնապէս ապօրինի հռչակած էր այս տարեսկիզբին, սահմանադրական ատեանին այն ամբաստանութենէն ետք, թէ իսլամական կուսակցութիւնը փտանգ կը սպառնայ երկիրին աշխարհիկ կարգերուն:

ԵՐԵՔ ԱՄՍՈՒԱՆ ԿԱՂԱՒԱՔ

Թուրքիոյ վարչապետ Մեսուտ Երիմաք Երեքշարթի գիշեր յայտնած է, թէ իր կառավարութիւնը երեք ամսուան ժամանակաշրջանի մը կարիքը ունի խորհրդարանին կողմէ հակաիսլամական միջոցառումները եւ տնտեսական բարեկարգումները վաւերացնել տալու համար:

«Խորհրդարանը պէտք է ամրողջ 3 ամիս աշխատի, որպէսզի մեր 9 ամսուան ճիգերը արդիւնաւէտ ըլլան», ըսած է ան:

Միւս կողմէ սակայն, Երիմաք դիտել տուած է, որ կանխահաս ընտրութիւններու համար թուական չի կրնար ճշդել, ինչպէս կը պահանջէ ձախակողմեան դեկավար Տենիզ Պայքալ:

Վարչապետը Հինգշարթի օր (այսօր) տեսակցութիւններ պիտի ունենայ իր կառավարական ընկերակցութեան միւս անդամներուն հետ պայքալի առաջարկը քննարկելու համար:

ԻՐԱՔԻ ԻՇԽԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԿԸ ԳՈՐԾԱԿՑԻՆ ՔՆՆԻՉՆԵՐՈՒՆ ՀԵՏ

ՊԱՂՏԱՏ, 1 (ՌՈՅԹԵՐՔ) - Մակի կէնքի մասնակիցներն ու անոնց ընկերացող միջազգային դիւանագէտները Ջորեքշարթի օր վերստին այցելեցին Իրաքի նախագահական կեդրոնները, յայտնեց Մակի բարձրաստիճան պաշտօնատար մը:

Ձայնթա Տհանափալա յայտնեց, որ քննիչներու եւ դիւանագէտներու խմբակը նախագահական ութ կեդրոններէն վեցը այցելած է եւ քննութեան ենթարկած: Ան ըսաւ, որ քննիչները տակաւին չեն այցելած մնացեալ երկու կեդրոնները: Տհանափալա ըսաւ նաեւ, որ Իրաքի իշխանութիւնները կը գործակցին Մակի խմբակին հետ եւ որեւէ դժուարութիւն չեն ստեղծեր քննիչներուն դիմաց:

Քննիչները ցարդ այցելած են Պաղտատի, Թիքրիթի, Պասրայի եւ Մուսուլի նախագահական ապարանքները: Տհանափալա ըսաւ, որ քննութիւններուն առաջին փուլը երկու օրէն կ'աւարտի:

ՀԻՒՍԻՍԱՅԻՆ ԻՐԼԱՆՏԱ

30 ՏԱՐՈՒԱՆ ՏԱԳՆԱՊԸ ԼՈՒԾԵԼՈՒ ՃԻԳԵՐ

ՏԱՊԼԻՆ, 1 (ՌՈՅԹԵՐՔ).- Իրլանտայի վարչապետ Պրրթի Էհէրն Ջորեքշարթի օր տեսակցութիւն մը ունեցաւ Շին Ֆէյնի դեկավար ձերի Էտմպկի հետ, մինչ ճնշումները հետզհետէ աւելի թափ կը ստանան Հիւսիսային Իրլանտայի հարցին չուրջ բանակցող կողմերուն վրայ մինչեւ Ապրիլ 9 համաձայնութիւն մը գոյացնելու համար:

Բրիտանիա եւ Իրլանտա կը հովանաւորեն խաղաղութեան բանակցութիւնները Հիւսիսային Իրլանտայի չուրջ 30 տարուան արիւնալի տագնապին վերջ տալու համար:

Կառավարութիւններուն կարծիքով, ասիկա խաղաղութեան հաստատման համար ցարդ յաւապոյն առիթն է ու կուսակցութիւնները կը փորձեն համաձայնութիւն գոյացնել հակառակ չրջանին մէջ արձանագրուած չարք մը դէպքերու:

ԱՊՐԻԼ ՄԷԿ...

Գերմանիոյ վարչապետ Հելմուտ Քոհլ «բուսակեր» պիտի դառնայ եւ Յունաստանի արտաքին գործոց նախարար Թէոտորոս Փանկալոս տեսակցութիւն ունեցած է Մոնիքա Լուինսքիի հետ, որ «հանրածանօթ» դարձած է նախագահ Պիլ Քլինթընի կապուած սեռային գայթակղութեան հարցով:

Վերոնշեալ նիւթերը նախաճաշակ մը կու տան այն «տեղեկութիւններուն», որոնք լոյս տեսան երէկ Ապրիլ մէկի առիթով:

Հարաւային ափրիկեան *«Սթար»* թերթին համաձայն, նախագահ Նելսըն Մանտելա ՄԱԿի յայտնած է, թէ սահմանակից Մոզամպիքը գնած է շուրջ 10 միլիառ տոլարի...

Յունական *«Էլեֆթերոթիփիա»* թերթը զուարճացուց իր ընթերցողները՝ առաջին էջին վրայ լոյս ընծայելով Փանկալոսի եւ Մոնիքա Լուինսքիի «լուսանկարը»...

Ըստ անասուններու պաշպան խմբակի մը գերմանական թեւին, վարչապետ Քոհլ «բուսակեր» դարձած է երիտասարդ քուէարկողներու մօտ ժողովրդականութիւն ապահովելու համար:

Իսկ Պի. Պի. Սի. երէկ յայտարարեց, թէ շինուած է Նոր կազմած մը, որ մարդոց առիթկու տայ հեռաձայնի ճամբով համբոյրներ փոխանակելու...

(ՌՈՅԹԵՐՔ)

ՄԻՋԻՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՏԱԳՆԱՊԸ ԼՈՒԾԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

ՄԻԱՑՆԵԼ ՃԻԳԵՐԸ

ԿԸՍԷ Հ. Վ. ՄԻԵՐԼՕ

ԹՈՒՔՀՈԼՄ, 1 (ՌՈՅԹԵՐՔ).- Հոյանտայի արտաքին գործոց նախարար Հանս Վան Միերլօ Ջորեքշարթի օր կոչ ուղղեց Միացեալ Նահանգներու, որ սերտօրէն գործակցին Եւրոպայի հետ վերաչխուժացնելու համար Միջին Արեւելքի խաղաղութեան գործընթացը:

Միերլօ ըսաւ, որ Ուաշինկթըն - Եւրոպական Միութիւն միացեալ կեցուածք մը մեծ կարեւորութիւն կը ներկայացնէ յատկապէս այս հանգրուանին, երբ ամերիկացի պատուիրակ Տենիս Ռոսի վերջին առաքելութիւնը ձախողեցաւ Միջին Արեւելքի մէջ:

Հոյանտայի դիւանագիտութեան պետը դիտել տուաւ, որ տրամաբանական է, որ ուժերը միանան փրկելու համար կացութիւնը: Ան չեչտեց, որ Եւրոպա չ'ուզեր Ուաշինկթընը փոխարինել, որովհետեւ ամերիկացիները կ'լսեւ որ դերակատարներն են չրջանին մէջ եւ Եւրոպա պիտի ըլլայ անոնց դերը ամրողջացնողը:

ԹՈՒՐՔԻԱ

ԲԱՆՏԱՅԻՆ ԽՌՈՎՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ԱՆԳԱՐԱ, 1 (ՌՈՅԹԵՐՔ).- Թրքական բանտերու մէջ բողոքի եւ խռովութիւններու դիմած ձախակողմեան բանտարկեալներ Ջորեքշարթի օր պատանդ բռնուած 55 բանտապահները ազատ արձակեցին եւ յայտնեցին, թէ վերջ պիտի տան երկիրին տարածքին իրենց բողոքներուն իշխանութիւններուն հետ համաձայնութիւն գոյացնելէ ետք: Նախապէս կառավարութիւնը մերժած էր ընթացք տալ անոնց պահանջներուն յայտնելով, որ անոնք անարդարանալի են:

Ձախակողմեան խմբակներու անդամ չուրջ 350 բանտարկեալները երկիրին տարածքին 10 բանտերու մէջ խռովութիւններու դիմած էին Երեքշարթի օր եւ 55 բանտապահներ պատանդ բռնած:

Անոնց պահանջները բանտային պայմաններուն եւ արգելափակեալներու այլ բանտեր փոխադրութեան կը վերաբերէին:

ara TRAVEL
•ՕԴԱՆԱՒԱԶԻՆ ՏՈՄՍԵՐ
•ԳՈՅՔԵՐՈՒ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼ ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ
•ՆԱՄԱԿՆԵՐՈՒ ԱՐԱԳ ԱՌԱՔՈՒՄ
IATA
ARA TRAVEL, ՊՈՒՐՃ ՀԱՄՈՒՏ, ՆԱՄԱԿԱՏԱՆ ՇԷՆՔ,
ՀԵՌ. 584340 - 583916 ԵՒ 266594
FAX. 584340

ՔՈՍՈՎՈՅԻ ՏԱԳՆԱՊ

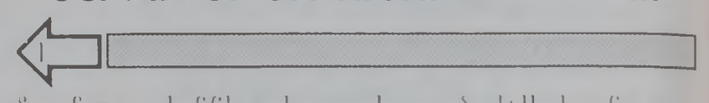
ԵՈՒԿՈՍԼԱՒԻՈՅ ԴԷՄ ՁԵՆՔԻ ԱՄՊԱՐԿՄՆ ԱԶԴՈՒԻ ՉԷ

Քոսովոյի չրջանին սերպ եւ ալպանացի բնակիչները, ինչպէս նաեւ դիւանագէտներ երէկ յայտնեցին, թէ ՄԱԿի կողմէ Եուկոսլաւիոյ դէմ հաստատուած գէնքերու ամպարկոն ապրեցութիւն պիտի չունենայ Քոսովոյի տագնապին վրայ:

ՄԱԿի Ապահովութեան Խորհուրդը Երեքշարթի օր որոշած էր ամպարկօ հաստատել Եուկոսլաւիոյ դէմ Քոսովոյի մէջ վայրագութեանց վերջ տալու համար: Անցեալ ամիս վայրագ արարքներ առնուազն 80 կոչ խլած էին:

(ՌՈՅԹԵՐՔ)

ԵԱՀԿԻ ԵՒ ԵՒՐՈԽՈՐՀՈՒՐԴԻ ...

մտահոգութիւնները փարատելու գծով: Սակայն յայտնի դարձաւ, որ Գեղարքունիքի մէջ 3րդ տուփ մը եւս շրջանառութեան մէջ դրուած է: Աւտուհանդերձ հակառակ ատր. Բ. փուլին զգալի էր եական բարելաւումը:

գ - Լրատու աղբիւրներու կապուած հարցեր: Բոլոր թեկնածուներուն առիթ տրուած էր օգտագործելու լրատու աղբիւրները: Ընտրողները առիթը ունեցան երկու թեկնածուներուն մասին լսելու եւ կարդալու լրատու պետական եւ սեփական աղբիւրներու միջոցով:

դ.- Չլիազօրուած անձերու հարցը: Դէտերը կը նշեն Ա. եւ Բ. փուլերուն չլիազօրուած անձերու ներկայութիւնը ընտրական կեդրոններէ ներս. հակառակ անոր որ անոնցմէ շատերը կապ չունէին ներքին գործոց նախարարութեան հետ:

ե.- Արձանագրութիւններու հրապարակումը: 1998ի ընտրութիւններուն ընթացքին տեղամասային արձանագրութիւնները հրապարակուեցան օրէնքին համապատասխան: 1996ի ընտրութիւններուն պատկերը ասոր հակառակն էր:

զ.- Պետական միջոցներու օգտագործում: 1996ի ընտրութիւններուն պետական միջոցները կ'օգտագործուէին գլխաւորաբար գործող նախագահ թեկնածուին կողմէ կանուխուր չարաշահումներու ճամբով: 1998ին կատարուեցաւ հակառակը: Այս իմաստով ընտրութիւնները արժանի են գովեստի. սակայն ապագային բարեփոխումները անհրաժեշտ են, որպէսզի իշխանութեան լծակները չօգտագործուին իշխանութեան վրայ գտնուող թեկնածուին նաշտուն:

է.- Կեդրոնական Ընտրական Յանձնախումբ եւ ընտրութիւններու կազմակերպում: Ընտրութիւններու չափազանց նեղ ժամանակացոյցին մէջ առաջին եւ յատկապէս երկրորդ փուլին Կեդրոնական Ընտրական Յանձնախումբը արհեստավարժ աշխատանք ունեցաւ:

ԵՒՐՈԽՈՐՀՈՒՐԴԻ ՊԱՏՈՒԻՐԱԿՈՒԹԵԱՆ ՆԱԽԱԳԱՀԻՆ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

«Հայաստանի նախագահական ընտրութիւններուն երկրորդ փուլը ընդհանրապէս լաւ կազմակերպուած էր: Քուէարկութիւնները կայացան խաղաղ եւ օրինաւոր պայմաններու մէջ: Ոչ մէկ կասկած կայ ընտրութիւններուն օրինականութեան մասին: 1996ի ընտրութիւններուն հետ բաղդատած՝ կայ զգալի բարեփոխում, որ դրական է». յայտարարեց Եւրոխորհուրդի խորհրդարանական համագումարի պատուիրակութեան նախագահ Լորտ Ռասըլ Ճոնսթըն երէկ մամլոյ ասուլիսի մը ընթացքին:

Ան յայտնեց, որ պատուիրակութեան անդամները այցելած են Երեւանի եւ այլ նեռաւոր շրջաններու մէջ գտնուող ընտրական տեղամասեր, որոնց կարգին, այն կեդրոնները, ուր առաջին փուլին նկատուած էին որոշ խախտումներ: Պատուիրակութիւնը մանրամասնօրէն տպաւորուած է կազմակերպուած աշխատանքէն: Լորտ Ճոնսթընի համաձայն, քուէարկութիւնը կայացած է ազատ մթնոլորտի մէջ եւ թեկնածուներուն ներկայացուցիչներուն միջեւ չէ եղած մեծ լարուածութիւն. իսկ քուէարկողները ընդհանրապէս ըրած են իրենց լաւագոյնը, որպէսզի մեծ թիւերով մասնակցին քուէարկութիւններուն:

Ան ցաւ յայտնեց, որ ԵԱՀԿի դէտերը վկայած են, որ ընտրութիւններուն ընթացքին տեղի ունեցած են «շատ սանմանափակ, սակայն լուրջ խախտումներ Երեւանի մէջ քուէահամարի ընթացքին եւ որոնք թեեւ չեն ազդած ընտրութիւններուն վերջնական արդիւնքներուն վրայ, սակայն կը կարօտին քննութիւններու»:

Լորտ Ճոնսթընի համաձայն, բոլոր մակարդակներու ընտրական յանձնախումբերը աշխատած են անկողմնակալօրէն: «Մենք կը հաւակնինք, որ Հայաստանի իշխանութիւնները կը պատրաստուին բարեկարգումներ կատարել ընտրական օրէնքին մէջ: Բոլոր պարագաներուն այս ընտրութիւնները մէկ քայլ առաջ էին: Անոնք քայլ մըն էին Հայաստանի Եւրոխորհրդարանական անդամակցելու ուղղութեամբ», նշեց Լորտ Ճոնսթըն:

Իր կարգին, Եւրոխորհուրդի փոխնախագահ Պեռնար Օուըն յայտարարեց, որ ԵԱՀԿի դէտերը ընտրութիւններուն Ա. փուլին գծով բաւական սխալ պատկեր մը ներկայացուցած էին, հետեւաբար սպասելի էր ԵԱՀԿի «բաւարար» զեկոյցը Բ. փուլին մասին:

Ան նշեց, որ ի մտի պէտք է ունենալ, որ Հայաստանի մէջ կային այլ դէտեր եւս, օրինակ՝ Եւրոխորհուրդի խորհրդարանական համագումարի դէտերու խումբը, որ առարկայական կերպով գնահատած է ընտրութիւններու բնականոն ընթացքը:

Ռասըլ Ճոնսթըն յայտարարեց, որ եական տարբերութիւններ չկան ԵԱՀԿի եւ Եւրոխորհուրդի տեղեկագիրներուն միջեւ, սակայն մի՛այն տարբերութիւնը այն էր, որ Եւրոխորհուրդի պատուիրակութեան գործածած անգլերէնը աւելի լաւ էր:

ԵԱՀԿի դէտերու ղեկավարը Սէմ Պրաուն, իր կարգին, նշմարեց, որ «իրենց անգլերէնները տարբեր էին»:

•ՎՐԱՍՏԱՆԻ խորհրդարանի միջազգային յարաբերութիւններու յանձնախումբի նախագահ Կախա Ձիտաեա յայտնեց, որ Ռոպերթ Քոչարեանի նախագահ ընտրուելով՝ Հայաստան աշխուժօրէն կը ներգրաւուի բարիւղի փոխադրութեան նախագիծին իրագործման աշխատանքներուն մէջ:

Ան տարակուսանք յայտնեց, որ Ռ. Քոչարեան որեւէ զիջում կը կատարէ ԵԱՀԿի եւ Եւրոպայի այլ կազմակերպութիւններուն պահանջներուն դիմաց: Ղարաբաղի հարցին մասին գծով:

Speedway
BLANCO CENTER
ՀԵՌ. 585545-268962-240946
ՕՐՈՒԱՆ ԵՂԱԾԸ
•ՍԼՈՒԽԻԷ

ԱԶԴԱԿ ՀԵՌ. 258526 - 260115 -241274 ՊՈՒՐՃ ՀԱՄՈՒՏ
AZTAG TEL. 258526 - 260115 -241274 E. MAIL : aztag@inco.com.lb FAX : 258529 P.O.BOX : 80860 BOURJ HAMMOUD
أزتاك : هاتف : ٢٥٨٥٢٦ - ٢٦٠١١٥ - ٢٤١٢٧٤ فاكس : ٢٥٨٥٢٩ ص.ب : ٨٠٨٦٠ برج حمّود